

บทที่ ๓

ทัศนคติต่อการให้ทานของชาวบ้านดอนกลาง

ผู้วิจัยได้เก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์กลุ่มเป้าหมาย คือพระสงฆ์ จำนวน ๓ รูป ผู้นำชุมชน จำนวน ๑๐ คน ผู้นำสถานศึกษาและตัวแทนครู จำนวน ๕ คน ตัวแทนอุบาสกอุบาสิกา จำนวน ๑๔ คนและตัวแทนเยาวชน จำนวน ๑๐ คน ภายในหมู่บ้านดอนกลางตำบลธาตุ อำเภวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี กลุ่มเป้าหมายเหล่านี้ได้ล้วนแต่เป็นผู้ที่ประพฤติปฏิบัติสืบทอดกันมา รวมทั้งได้เป็นตัวอย่างในการอบรมสั่งสอน ให้สืบทอดประเพณีการให้ทานต่อ ๆ กันมาเป็นอย่างดี

เพื่อให้ได้ข้อมูลที่แท้จริงของการศึกษาทัศนคติต่อการให้ทานของชาวบ้านดอนกลาง เพื่อที่จะได้นำไปวิเคราะห์กับการให้ทานในคัมภีร์พระพุทธศาสนาโดยมีประเด็นคำถามเกี่ยวกับความหมายของการให้ทาน วัตถุประสงค์ของการให้ทาน ประเภทของการให้ทาน แรงจูงใจในการให้ทาน วิธีการให้ทานอันส่งผลของการให้ทาน และข้อเสนอแนะหรือความคิดเห็น(ทัศนคติ)อื่นๆ เกี่ยวกับการให้ทาน ทั้งนี้ เพื่อให้เข้าใจแต่ละข้อคำถาม ดังต่อไปนี้

๓.๑ ทัศนคติและความหมายของทัศนคติ

๓.๑.๑ ความหมายของทัศนคติ (Attitude)

ทัศนคติหรือเจตคติ ตรงกับภาษาอังกฤษว่า Attitude หมายถึง สภาวะของความรู้สึกหรืออารมณ์ที่ชี้ทิศทางของพฤติกรรม^๑ และมีรากศัพท์มาจากภาษาละตินว่า Aptus แปลว่า ไฉนเพียงเหมาะสม^๒ในพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน ๒๕๔๒ ให้ความหมายของคำว่า ทัศนคติคือ แนวความคิดเห็น^๓และมีนักจิตวิทยาได้ให้ความหมายไว้แตกต่างกันมากมาย

โรเจอร์ (Roger , ๑๙๗๘ : ๒๐๘ – ๒๐๙ อ้างถึงใน สุรพงษ์ โสธนะเสถียร , ๒๕๓๓ : ๑๒๒) ได้กล่าวถึงทัศนคติว่าเป็นดัชนีชี้ว่าบุคคลนั้นคิดและรู้สึกอย่างไรกับคนรอบข้างวัตถุหรือ

^๑ Webster's Third New International Dictionary, (New York : Merriam-Webster, 1993), p.141.

^๒ ธีรวุฒิเอกะกุล, เอกสารประกอบการสอน รายวิชาการวัดเจตคติ, (อุบลราชธานี : สถาบันราชภัฏอุบลราชธานี, ๒๕๔๒), หน้า ๒.

^๓ พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๔๒, (กรุงเทพมหานคร : นานมีบุ๊คส์พับลิเคชั่น, ๒๕๔๖), หน้า ๕๒๑.

สิ่งแวดล้อมตลอดจนสถานการณ์ต่าง ๆ โดยทัศนคตินั้นมีรากฐานมาจากความเชื่อที่อาจส่งผลถึงพฤติกรรมในอนาคตได้ทัศนคติจึงเป็นเพียงความพร้อมที่จะตอบสนองต่อสิ่งเร้าและเป็นมิติของการประเมินเพื่อแสดงว่าชอบหรือไม่ชอบต่อประเด็นหนึ่งๆ ซึ่งถือเป็นการสื่อสารภายในบุคคล (Interpersonal Communication) ที่เป็นผลกระทบมาจากการรับสารอันจะมีผลต่อพฤติกรรม

Sherif and Sherif กล่าวว่าทัศนคติหมายถึง แนวโน้มที่มีลักษณะคงที่ ที่จะตอบสนองความรู้สึกด้านบวกหรือลบต่อบางสิ่งบางอย่าง^๔

เคลเลอร์ (Howard H. Kendler ,) กล่าวว่า ทัศนคติหมายถึงสภาวะความพร้อมของบุคคลที่จะแสดงพฤติกรรมออกมาในทางสนับสนุนหรือต่อต้านบุคคล สถาบัน สถานการณ์หรือแนวความคิด

การ์เตอร์ วี. กูด (Carter V. Good) ให้คำจำกัดไว้ว่า ทัศนคติคือความพร้อมที่จะแสดงออกของจิตใจที่มีต่อประสบการณ์ที่ได้รับ อาจเป็นความพึงพอใจหรือไม่พึงพอใจ เห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วยหรือรู้สึกเฉยๆ ไม่ชอบไม่เกลียด

Allport ได้ให้ความหมายว่าทัศนคติหมายถึงความพร้อมทางจิตซึ่งเกิดขึ้นโดยอาศัยประสบการณ์และสภาวะความพร้อมนี้จะเป็นตัวกำหนดทิศทางของปฏิกิริยาของบุคคลที่มีต่อบุคคล วัตถุสิ่งของ หรือสถานการณ์ต่างๆ^๕

John W. Santrock ให้ความหมายทัศนคติว่า ทัศนคติคือความเชื่อหรือความคิดเห็นเกี่ยวกับบุคคล สิ่งของ และความคิด^๖

ดังนั้น ทัศนคติจึงเป็นความสัมพันธ์ที่คาบเกี่ยวกันระหว่างความรู้สึกและความเชื่อหรือการรู้ของบุคคลกับแนวโน้มที่จะมีพฤติกรรมได้ตอบในทางใดทางหนึ่งต่อเป้าหมายของทัศนคตินั้นโดยสรุปทัศนคติในงานวิจัยนี้เป็นเรื่องของจิตใจทำให้ความรู้สึกนึกคิดและความโน้มเอียงของบุคคลที่มีต่อข้อมูลข่าวสาร และการเปิดรับรายการกรอสถานการณ์ที่ได้รับมาซึ่งเป็นไปได้ทั้งเชิงบวกและเชิงลบทัศนคติมีผลให้มีการแสดงพฤติกรรมออกมาจะเห็นได้ว่าทัศนคติประกอบด้วย ความคิดที่มีผลต่ออารมณ์ และความรู้สึกนั้นออกมาโดยทางพฤติกรรม

^๔ Sherif, M., Sherif, C.W., Group in Harmony and Tension, (New York : Harper & Row, 1956), ดูรายละเอียดใน ศักดิ์ไทย สุรกิจบวร, ทฤษฎีและการปฏิบัติการทางจิตวิทยาสังคม, พิมพ์ครั้งที่ ๔, (สกลนคร : สถาบันราชภัฏสกลนคร, ๒๕๔๒), ๒๐๕.

^๕ Gordon W. Allport, **A Handbook of social psychology**, (Worcester : Clark University Press, 1935), p.810

^๖ John W. Santrock, Psychology, (New York : McGraw-Hill, 2000), p. 440.

๓.๑.๒ ประเภทของทัศนคติ

บุคคลสามารถแสดงทัศนคติออกได้ ๓ ประเภทด้วยกัน คือ

๑. ทัศนคติทางเชิงบวก เป็นทัศนคติที่ชักนำให้บุคคลแสดงออกมีความรู้สึกหรืออารมณ์จากสภาพจิตใจได้ตอบในด้านดีต่อบุคคลอื่นหรือเรื่องราวใดเรื่องราวหนึ่งรวมทั้งหน่วยงาน องค์กร สถาบัน และการดำเนินกิจการขององค์กรอื่นๆ เช่นกลุ่มชาวเกษตรกร ย่อมมีทัศนคติทางบวกหรือมีความรู้สึกที่ดีต่อสหกรณ์การเกษตรและให้ความสนับสนุนร่วมมือด้วยการเข้าเป็นสมาชิกและร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ อยู่เสมอเป็นต้น

๒. ทัศนคติทางลบ หรือไม่ดีคือ ทัศนคติที่สร้างความรู้สึกลงไปในทางเสื่อมเสีย ไม่ได้รับความเชื่อถือหรือไว้วางใจอาจมีความเคลือบแคลงระแวงสงสัย รวมทั้งเกลียดชังต่อบุคคลใดบุคคลหนึ่งเรื่องราวหรือปัญหาใดปัญหาหนึ่งหรือหน่วยงาน องค์กร สถาบัน และการดำเนินกิจการขององค์กรและอื่น ๆ เช่น พนักงาน เจ้าหน้าที่บางคนอาจมีทัศนคติเชิงลบต่อบริษัท ก่อให้เกิดอคติขึ้นในจิตใจของเขาจนพยายามประพฤติดูหมิ่นและปฏิบัติต่อต้านกฎระเบียบของบริษัทอยู่เสมอ

๓. ประเภทที่สาม ซึ่งเป็นประเภทสุดท้ายคือ ทัศนคติที่บุคคลไม่แสดงความคิดเห็นในเรื่องราวหรือปัญหาใดปัญหาหนึ่งหรือต่อบุคคล หน่วยงานสถาบัน องค์กร และอื่น ๆ โดยสิ้นเชิง เช่น นักศึกษาบางคนอาจมีทัศนคตินิ่งเฉยอย่าง ไม่มีความคิดเห็นต่อปัญหาใดถึงเรื่องกฎระเบียบว่าด้วยรูปแบบของนักศึกษา

ทัศนคติ ทั้ง ๓ ประเภทนี้บุคคลอาจจะมีเพียงประการเดียวหรือหลายประการก็ได้ ขึ้นอยู่กับความมั่นคงในความรู้สึกนึกคิด ความเชื่อ หรือค่านิยมอื่น ๆ ที่มีต่อบุคคล สิ่งของ การกระทำ หรือสถานการณ์

แดเนียล แคทซ์ (Daniel Katz , ๑๙๖๐ : ๑๖๓ – ๑๙๑) ได้อธิบายถึงหน้าที่หรือกลไกของทัศนคติ ที่สำคัญไว้ ๔ ประการ ดังนี้คือ

๑. เพื่อใช้สำหรับการปรับตัว (Adjustment) หมายความว่า ตัวบุคคลทุกคนจะอาศัยทัศนคติเป็นเครื่องยึดถือสำหรับการปรับพฤติกรรมของตนให้เป็นไปในทางที่จะก่อให้เกิดประโยชน์แก่ตนสูงที่สุดและให้มีผลเสียน้อยที่สุดดังนี้ทัศนคติจึงสามารถเป็นกลไกที่จะสะท้อนให้เห็นถึงเป้าหมายที่พึงประสงค์และไม่พึงประสงค์ของเขาและด้วยสิ่งเหล่านี้เองที่จะทำให้แนวโน้มของพฤติกรรมเป็นไปในทางที่ต้องการมากที่สุด

๒. เพื่อป้องกันตัว (Ego – Defensive) โดยปกติในทุกขณะคนทั่วไปมักจะมีแนวโน้มที่จะไม่ยอมรับความจริงในสิ่งซึ่งเป็นที่ยึดแย้งกับความนึกคิดของตน (Self – Image) ดังนั้นทัศนคติจึงสามารถ สะท้อนออกมาเป็นกลไกที่ป้องกันตัวโดยการแสดงออกเป็นความรู้สึกถูกเหยียดหยาม

หรือดิฉันนิทานคนอื่นและขณะเดียวกันก็จะยกตนเองให้สูงกว่าด้วยการมีทัศนคติที่ถือว่าตนนั้นเหนือกว่าผู้อื่นการก่อตัวที่เกิดขึ้นมาของทัศนคติในลักษณะนี้จะมีลักษณะแตกต่างจากการมีทัศนคติเป็นเครื่องมือในการปรับตัวดังที่กล่าวมาแล้วข้างต้นกล่าวคือ ทัศนคติจะมีใช้พัฒนาขึ้นมาจากการมีประสบการณ์กับสิ่งนั้น ๆ โดยตรงหากแต่เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นจากภายในตัวผู้หนึ่งเองและสิ่งที่เป็นเป้าหมายของการแสดงออกมาซึ่งทัศนคตินั้นก็เป็นเพียงสิ่งที่เขาผู้นั้นหวังใช้เพียงเพื่อการระบายความรู้สึกเท่านั้น

๓. เพื่อการแสดงความหมายของค่านิยม (Value Expressive) ทัศนคตินั้นเป็นส่วนหนึ่งของค่านิยมต่าง ๆ และด้วยทัศนคตินี้เองที่จะใช้สำหรับสะท้อนให้เห็นถึงค่านิยมต่าง ๆ ในลักษณะที่จำเพาะเจาะจงยิ่งขึ้นดังนั้นทัศนคติจึงสามารถใช้สำหรับอธิบายและบรรยายความเกี่ยวกับค่านิยมต่าง ๆ ได้

๔. เพื่อเป็นตัวจัดระเบียบเป็นความรู้ (Knowledge) ทัศนคติจะเป็นมาตรฐานที่ตัวบุคคลจะสามารถใช้ประเมินและทำความเข้าใจกับสภาพแวดล้อมที่มีอยู่รอบตัวเขาด้วยกลไกดังกล่าวนี้เองที่ทำให้ตัวบุคคลสามารถรู้และเข้าใจถึงระบบและระเบียบของสิ่งต่าง ๆ ที่อยู่รอบตัวของเขาได้

สรุป ทัศนคติมีความสำคัญเหนืออายุ เป็นสิ่งผลักดันให้มีพลังเป็นคำกล่าวของโรเบิร์ตสคัลเลอร์ที่เขียนไว้ในหนังสือดีชั่ว อยู่ที่ตัวคุณ ในหนังสือเล่มนี้กล่าวถึงทัศนคติที่ทำให้คำนี้มี ความหมายที่น่าสนใจไว้ว่า ทัศนคติคือสิ่งที่สร้างความแตกต่างงออย่าประมาณภาพของทัศนคติในเชิงบวก^๑ “ไม่ว่าคุณจะมีชีวิตในมุมไหนทัศนคติที่ดีจะทำให้คุณได้เปรียบไม่ว่าจะอย่างไรก็ตาม ทัศนคติเป็นสิ่งที่เลือกได้สถานการณ์ต่าง ๆ อาจเลือกไม่ได้ แต่ทัศนคติเป็นสิ่งที่เลือกได้ ควรรักษา ทัศนคติที่ถูกต้องไว้ และทัศนคติของเรากำหนดการกระทำ”

ทัศนคติ จึง เป็นความสัมพันธ์ที่คาบเกี่ยวกันระหว่างความรู้สึก และความเชื่อหรือการรู้ของบุคคล กับแนวโน้มที่จะมี พฤติกรรมโต้ตอบทั้งเชิงบวกและเชิงลบในทางใดทางหนึ่งต่อเป้าหมายนั้นทัศนคติการให้ทานของชาวบ้านดอนกลางจึงเป็นเรื่องของจิตใจ ทำที่ ความรู้สึกนึกคิด และความโน้มเอียงของบุคคลที่มีต่อข้อมูลข่าวสาร และการเปิดรับสถานการณ์ ที่ได้รับมาซึ่งเป็นไปได้ทั้งเชิงบวก และเชิงลบ ทำให้มีผลต่อการแสดงพฤติกรรมออกมา

^๑จอห์น ซี. แมกซ์เวลล์, ดีชั่วอยู่ที่ตัวคุณ,(กรุงเทพมหานคร : ดีเอ็มจี, ๒๕๕๐), หน้า ๑๓,๑๕,๑๗.

^๒เรื่องเดียวกัน, หน้า ๑๔.

๓.๒ ความหมายของการให้ทาน

ผู้วิจัยได้ลงพื้นที่สัมภาษณ์ ซึ่งประกอบด้วย กลุ่มพระสงฆ์ กลุ่มผู้นำชุมชน กลุ่มผู้นำสถานศึกษาและตัวแทนครู กลุ่มอุบาสกอุบาสิกา และกลุ่มเยาวชน ปรากฏผล ดังนี้

กลุ่มพระสงฆ์พระอธิการประเสริฐได้ให้ความเห็นว่า “ทาน คือ การให้สิ่งของ” พระปิยะวัฒน์ กล่าวว่า “ทานหมายถึงการทำทานด้วยความบริสุทธิ์ใจ”^๕ และพระอนุชา กล่าวว่า การให้ทานว่า “หมายถึงการให้เพื่อให้เกิดความสุขแก่ตนเองและผู้รับ”^๖

กลุ่มผู้นำชุมชน นายจรัสศักดิ์ สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล และนางแก่นจันทร์ ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน หมู่ ๘ ให้ความเห็นของคำว่า “ทาน คือการให้ ให้ในสิ่งที่ดีๆ ให้ความศรัทธา ให้ทรัพย์สิน ให้สิ่งของหรือการบริจาคสิ่งของ ให้ความช่วยเหลือร่างกาย”^๗นางประนพและนางยุพิน อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านให้ความเห็นว่า “ทานหมายถึง การให้ เช่นคนมาขอก็ให้ไป ทานคือการให้โดยไม่หวังสิ่งตอบแทน หรือการเกิดประโยชน์กับคนอื่นและทานคือ การทำบุญ การเสียสละ การแบ่งปันเพื่ออันใดต่อไปในภายภาคหน้า เช่น ให้เสื้อผ้าคนที่ไม่มี”^๘นายพต ผู้ใหญ่บ้านหมู่ ๗ ให้ความเห็นว่า “ทานคือ การทำบุญเพื่อให้คนอื่นมีความสุข ให้ทานด้วยความบริสุทธิ์ใจ”^๙นายนิคม ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านหมู่ ๗ ให้ความเห็นว่า “ทานคือการบริจาคสิ่งของ”^{๑๐}นางไสว อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ให้ความเห็นว่า “ทานคือ การให้คือการเสียสละ การแบ่งปันเพื่ออันใดต่อไปในภายภาคหน้า”^{๑๑}นายกรุงศรี ผู้ใหญ่บ้านหมู่ ๘ ให้ความเห็นว่า “ทานคือ การทำบุญ”^{๑๒} นอกจากนี้ ความหมายของการให้ทานในกลุ่มผู้นำชุมชนยังมีการให้ความเห็นกันอีกมาก อาทิเช่น “การทานให้ของกับผู้อื่นด้วยความเต็มใจ”^{๑๓} ทานสิ่งของคือความสบายใจได้บุญกุศล”^{๑๔}

^๕สัมภาษณ์, พระอธิการประเสริฐ ปญญารโ, เจ้าอาวาสวัดบ้านดอนกลาง, ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๕

^๖สัมภาษณ์, พระปิยะวัฒน์, จารุขโม, ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๕

^๗สัมภาษณ์, นายจรัสศักดิ์ จำปาม, ส.อบต., นางแก่นจันทร์ คำมุงกุล, ผช.ผู้ใหญ่บ้านหมู่ ๘, ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๕

^๘สัมภาษณ์, นางประนพ ขำทอง, นางยุพิน จันดี, อสม., ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๕

^๙สัมภาษณ์, นายพต คำพะทา, ผู้ใหญ่บ้าน หมู่ ๗, ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๕

^{๑๐}สัมภาษณ์, นายสุมัน สายเนตร, ส.อบต., ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๕

^{๑๑}สัมภาษณ์, นางไสว มะลิวงศ์, อสม., ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๕

^{๑๒}สัมภาษณ์, นายกรุงศรี ศรีสมบุตร, ผู้ใหญ่บ้านหมู่ ๘, ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๕

^{๑๓}สัมภาษณ์, นายอำนาจ ทุมมากรณ์, ส.อบจ., ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๕

^{๑๔}สัมภาษณ์, นายนิคม สิริมา, ผช.ผู้ใหญ่บ้าน หมู่ ๗, ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๕

การทำบุญเพื่อให้คนอื่นมีความสุข ให้ทานด้วยความบริสุทธิ์ใจ หรือการให้ เช่นการทำบุญให้เสื้อผ้าคนที่ไม่มี”^{๑๕}

กลุ่มผู้นำสถานศึกษาและตัวแทนครูนายสมศักดิ์ ข้าราชการครูให้ความเห็นว่า “ทานคือทาน คือการให้สิ่งของหรือปัจจัยที่จำเป็นแก่พระภิกษุสงฆ์หรือคนที่สมควรให้ และทานหมายถึงการให้สิ่งของ”^{๑๖} นายพงษ์สิน ข้าราชการครูให้ความเห็นว่า “ทานคือการให้สิ่งของ ปัจจัยที่จำเป็นแก่พระ ภิกษุสงฆ์ หรือคนที่สมควรให้”^{๑๗} นางพรณี ข้าราชการครูให้ความเห็นว่า “ทานคือการให้ให้แล้วสบายใจเช่นรับศีลรับพรก็สบายใจ”^{๑๘} นายสังข์ทอง ข้าราชการครูให้ความเห็นว่า “ทานคือการให้ด้วยความเต็มใจแก่ผู้อื่น”^{๑๙}

กลุ่มตัวแทนอุบาสก-อุบาสิกา นางสาวเพ็ญศรี สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลนางสาวเขวภา รุรกิจส่วนตัวได้แสดงความคิดเห็นว่า “ทานคือการให้เป็นการให้ด้วยความบริสุทธิ์ใจ”^{๒๐} นางกอมมี เกษตรกรให้ความเห็นว่า “ทานคือทานให้พ่อแม่ ปู่ย่า ตายาย พี่น้อง ตัวเอง แบ่งปันกันไป”^{๒๑} นายสุรพล และคุณตาสุบิน ผู้นำชุมชน ไวยาวัจกรและหมอยาแผนโบราณให้ความเห็นตรงกันว่า “ทานคือการให้ ให้วัตถุสิ่งของ ให้ปัจจัยสี่”^{๒๒} นางเนาวรัตน์ คำชายให้ความเห็นว่า “ทานคือให้ความช่วยเหลือด้วยใจกุศล การทำบุญ ทำด้วยใจ”^{๒๓} นางลำดวน และนางบุญสนอง เกษตรกรและอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านให้ความเห็นว่า “ทานคือการทำบุญ ทำด้วยใจทำให้จิตใจแจ่มใส”^{๒๔} นายสุรตน์ เลขฯ กลุ่มออมทรัพย์ให้ความเห็นว่า “ทานคือการให้ ไม่หวังสิ่งตอบ

^{๑๕} สัมภาษณ์, นายบุญฉาย สายบัว, ผช.ผู้ใหญ่บ้าน หมู่ ๓, ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๕

^{๑๖} สัมภาษณ์, นายสมศักดิ์ ก้อนสมศักดิ์, ข้าราชการครู, ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๕

^{๑๗} สัมภาษณ์, นายพงษ์สิน มุ่งหมาย, ข้าราชการครู, ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๕

^{๑๘} สัมภาษณ์, นางพรณีจันทร์ดิ, ข้าราชการครู, ๑ กรกฎาคม ๒๕๕๕

^{๑๙} สัมภาษณ์, นายสังข์ทอง บุรีสการ, ข้าราชการครู, ๒ กรกฎาคม ๒๕๕๕

^{๒๐} สัมภาษณ์, นางสาวเพ็ญศรี โลหิตะ, ส.อบต., นายหนูพา ญาณศิริ, รุรกิจส่วนตัว, นางสาวเขวภา นามคุณ, รุรกิจส่วนตัว ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๕

^{๒๑} สัมภาษณ์, นางกอมมี นามคุณ, เกษตรกร, ๑ กรกฎาคม ๒๕๕๕

^{๒๒} สัมภาษณ์, นายสุรพล บัวศรียอด, หมอยาแผนโบราณ, และคุณตาสุบิน แก้วแรมเรือน, ผู้นำชุมชน, ไวยาวัจกร, ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๕

^{๒๓} สัมภาษณ์, นางเนาวรัตน์ กุละพันธ์, คำชาย, ๑ กรกฎาคม ๒๕๕๕

^{๒๔} สัมภาษณ์, นางลำดวน โลหิตะ, เกษตรกร, และนางบุญสนอง พวงสันเทียะ, อสม., ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๕

แทน”^{๒๕} นางบุญเดิม เกษตรกรให้ความเห็นว่า “ท่านควรแบ่งปันให้คนอื่นสำหรับคนไม่มี(สิ่งที่เรามี)”^{๒๖}นางโสดา เกษตรให้ความเห็นว่า “ท่านคือการให้ท่านให้แล้วมีความสุข”^{๒๗}

กลุ่มเยาวชนนางสาวประคองและนางสาวรัชฎารัตน์ นักศึกษาให้ความเห็นตรงกันว่า “ท่าน คือการให้ การแบ่งปัน การเสียสละ การเผื่อแผ่”^{๒๘}นายเอกสิทธิ์ นางสาวเวชญา พนักงานมหาวิทยาลัยและนักเรียนให้ความเห็นว่า “ท่านเป็นการให้ความช่วยเหลือ ให้คำปรึกษาและให้แล้ว เราจะได้บุญและมีความสุข”^{๒๙}นางสาวพัชรีและนางสาวอาภาภรณ์ นักศึกษา ให้ความเห็นของท่านว่า “ท่านหมายความว่า การให้โดยไม่หวังสิ่งตอบแทนไม่ว่าจะเน้นอะไรหรือให้สิ่งใดก็ตาม”^{๓๐}เด็กหญิงฐานิกา นักเรียนให้ความเห็นว่า “ท่านคือการให้สิ่งของกับผู้อื่นด้วยใจบริสุทธิ์”^{๓๑}นายธีระเดช นักศึกษา ท่านคือ”การให้ไม่จำเป็นต้องใส่บาตรหรือที่วัดเสมอไป ทำได้ทุกเมื่อ เช่น การช่วยซื้อพวงมาลัยของเด็กขายพวงมาลัย”^{๓๒}นางสาวอริย์ นักศึกษา กล่าวว่าท่านคือ “การทำบุญอีกอย่างของมนุษย์”^{๓๓}

สรุปได้ว่า จากการลงพื้นที่สัมภาษณ์พบว่าชาวบ้านดอนกลางมีทัศนคติในประเด็นความหมายของคำว่าท่านคือท่านคือการให้ การบริจาค เป็นการให้โดยไม่หวังผลตอบแทน ให้ความช่วยเหลือ ให้ความมีน้ำใจ ให้วัตถุ สิ่งของ ให้ปัจจัย ๔ ให้การแบ่งปัน ให้คำปรึกษา ให้ความศรัทธา ให้ทรัพย์สิน ให้ความช่วยเหลือร่างกาย ให้ท่านกับพระ พ่อแม่ ปู่ย่า ตายาย พี่น้องตัวเอง และการให้ไม่จำเป็นต้องใส่บาตรหรือที่วัดเสมอไป ทำได้ทุกเมื่อ เช่น การช่วยซื้อพวงมาลัยของเด็กขายพวงมาลัย เพราะท่านคือ การทำบุญอีกอย่างของมนุษย์ นั่นเอง

^{๒๕} สัมภาษณ์, นายสุรัตน์ ศิลารักษ์, เลขานุการกลุ่มออมทรัพย์, ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๕

^{๒๖} สัมภาษณ์, นางบุญเดิม เวฬุวนารักษ์, เกษตรกร, ๑ กรกฎาคม ๒๕๕๕

^{๒๗} สัมภาษณ์, นางโสดา คำมุงคุล, เกษตรกร, ๑ กรกฎาคม ๒๕๕๕

^{๒๘} สัมภาษณ์, นางสาวประคอง ลาสิงห์หาญและนางสาวรัชฎารัตน์ นามเจริญ, นักศึกษา, ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๕

^{๒๙} สัมภาษณ์, นายเอกสิทธิ์ โพธิ์ชูชาติ, พนง.มหาวิทยาลัย, นางสาวเวชญา ชะนะ, นักเรียน, ๑ กรกฎาคม ๒๕๕๕

^{๓๐} สัมภาษณ์, นางสาวพัชรี จันดี, นางสาวอาภาภรณ์ ผสมกล้า, นักศึกษา, ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๕

^{๓๑} สัมภาษณ์, เด็กหญิงฐานิกา ส่องแสง, นักเรียน, ๑ กรกฎาคม ๒๕๕๕

^{๓๒} สัมภาษณ์, นายธีระเดช ทองทศ, นักศึกษา, ๒ กรกฎาคม ๒๕๕๕

^{๓๓} สัมภาษณ์, นางสาวอริย์ จันดี, นักศึกษา, ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๕

๓.๓ วัตถุประสงค์ของท่าน

๓.๓.๑ บุคคลที่ควรให้ทาน

ผู้วิจัยได้ลงพื้นที่สัมภาษณ์ ซึ่งประกอบด้วย กลุ่มพระสงฆ์ กลุ่มผู้นำชุมชน กลุ่มผู้นำสถานศึกษาและตัวแทนครู กลุ่มอุบาสกอุบาสิกา และกลุ่มเยาวชน ปรากฏผล ดังนี้

กลุ่มพระสงฆ์พระอธิการประเสริฐ เจ้าอาวาสวัดบ้านดอนกลางให้ความเห็นว่าบุคคลที่ควรให้ทานคือ“ควรให้ทานกับพระภิกษุ คนชรา คนพิการ คนยากไร้”^{๓๘}พระปิยะวัฒน์ พระอนุชาให้ความเห็นตรงกันว่า บุคคลที่ควรให้ทานคือ“คนยากจน คนด้อยโอกาส เพราะน่าสงสาร”^{๓๙}

กลุ่มผู้นำชุมชน นายหนูน เกษตรกรให้ความเห็นว่า ควรให้ทานคือ“ควรให้ทานกับพระสงฆ์ เพราะให้กับพระสงฆ์ได้บุญกุศลมากกว่า”นายพด ผู้ใหญ่บ้าน หมู่ ๖ ให้ความเห็นว่าควรให้ทานคือ “พระสงฆ์ คนตกทุกข์ได้ยาก เพราะให้ทานแล้ว ทำให้เรามีจิตใจบริสุทธิ์ เบิกบาน”^{๔๐}นายอำนาจ สมาชิกองค์การบริหารส่วนจังหวัด ให้ความเห็นว่า ควรให้ทานกับ “คนยากจน คนด้อยโอกาส เพราะเต็มเต็มในส่วนที่เขาไม่มี”^{๔๑}นายขจรศักดิ์ สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล ให้ความเห็นว่าควรให้ทานกับ“พระ ผู้สูงอายุ เพราะพระมีศีลให้กุศล ผู้สูงอายุ อายุมากถ้าให้ทานได้บุญเยอะ”^{๔๒}ให้คนด้อยโอกาส เพราะไม่มีของสมบูรณ์แบบ เขาไม่มีโอกาสบางอย่างเขาก็ไม่มี ^{๔๓}นางประนพ อาสาสมัครสาธารณสุข นายกรุงศรีผู้ใหญ่บ้าน หมู่ ๘ ให้ความเห็นว่า ควรให้ทานกับ “พ่อแม่เพราะพ่อแม่เป็นผู้มีบุญคุณ ทดแทนพ่อแม่ดีที่สุดให้เด็กพิการ เด็กกำพร้า เพราะจะได้ช่วยความเป็นอยู่” ^{๔๔} นางแก่นจันทร์ ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน หมู่ ๘ ให้ความเห็นว่าควรให้ทานกับ “ผู้ที่สมควรที่จะให้”^{๔๕}นายสุนันและนายบุญงาย สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลและ ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน หมู่ ๖

^{๓๘} สัมภาษณ์, พระอธิการประเสริฐ ปญญารโห, เจ้าอาวาสวัดบ้านดอนกลาง, ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๕

^{๓๙} สัมภาษณ์, พระปิยะวัฒน์จารุธมโมและพระอนุชา มะโล (ฐิตสาโร), ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๕

^{๔๐} สัมภาษณ์, นายหนูน สบแสง, เกษตรกร, ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๕

^{๔๑} สัมภาษณ์, นายพด คำพะทา, เกษตรกร, ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๕

^{๔๒} สัมภาษณ์, นายอำนาจ ทุมมากรณ์, ส.อบจ., ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๕

^{๔๓} สัมภาษณ์, นายขจรศักดิ์ จำปาจุม, ส.อบต., ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๕

^{๔๔} สัมภาษณ์, นายนิคม สิริมา, พช. ผู้ใหญ่บ้าน หมู่ ๖, นางยุพิน จันดี, อสม., ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๕

^{๔๕} สัมภาษณ์, นางประนพ จำทอง, อสม., นายกรุงศรี ศรีสมบุตร, ผู้ใหญ่บ้าน หมู่ ๘, ๓๐ มิถุนายน

^{๔๖} สัมภาษณ์, นางแก่นจันทร์ คำมุงกุล, พช. ผู้ใหญ่บ้าน หมู่ ๘, ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๕

ให้ความเห็นว่า “อยู่ที่เจตนา ไม่จำเป็นต้องเป็นพระ เจตนาอยากให้ ควรให้ทานกับทุกคน ไม่เจาะจงเพราะแล้วแต่เจตนาเพราะคิดว่าเป็นการทำดี”^{๔๗}

กลุ่มผู้นำสถานศึกษาและตัวแทนครูนางพรณี ให้ความเห็นว่า “ควรให้ทานกับพระกับทางวัดเพราะเป็นผู้ถือศีล สมาทานศีล”^{๔๘}นางพงษ์สิน ให้ความเห็นว่า “ให้พระภิกษุ เพราะเป็นผู้มีศีลเป็นสาวกของพระพุทธเจ้า ซึ่งเป็นผู้ที่ดำเนินชีวิตด้วยความขยันหมั่นเพียรเพื่อกำจัดทุกข์และช่วยเหลือมนุษยชาติ”^{๔๙} นายสังข์ทองและนายสมศักดิ์ ข้าราชการครู ให้ความเห็นตรงกันว่าควรให้ทาน “กับผู้ยากจนที่ต้องการความช่วยเหลือ เพราะผู้ยากจนไม่สามารถช่วยเหลือตนเองได้ขาดที่พึ่ง มีความเดือดร้อน ขาดปัจจัยในการดำรงชีวิตในสิ่งจำเป็น”^{๕๐}

กลุ่มตัวแทนอุบาสกอุบาสิกานางโสดาและนางลำดวน เกษตรกร ให้ความเห็นว่า “ควรให้ทานกับทานกับวัดวา เพราะได้บุญและพระภิกษุ คนชรา เพราะมีศีลธรรม”^{๕๑}นางหนูเพียร อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ให้ความเห็นว่า “พ่อแม่ ญาติพี่น้อง ครูบาอาจารย์ เพื่อนสนิท เพราะในเรื่องของบุญคุณและท่านเป็นพระอรหันต์ประจำบ้าน”^{๕๒}นางบุญเต็ม เกษตรกร ให้ความเห็นว่า “ควรให้ทานได้ทั้งกับพระและคนเพราะพระก็เสียเวลาไปทำทานเหมือนกัน คนก็ได้เหมือนกันถ้าเราให้ทาน แลแต่ศรัทธา มีน้อยทาน ถือว่าเป็นสิ่งที่ดี เพื่อไว้ชาติหน้า ทำตอนมีชีวิตอยู่ แต่ไม่มีเวลาทำไปไม่ได้”^{๕๓}นางบุญทอง ค้าขาย ให้ความเห็นว่า “อยู่กับใจ เจตนาว่าอยากให้ใครอยากทำหรือไม่ทำ เพราะเหตุใด ถ้าใจเต็มร้อยก็ให้ได้บุญกุศลเหมือนกัน”^{๕๔}นางเนาวรัตน์ ค้าขาย ให้ความเห็นว่า “คนยากจนไม่จำเป็นต้องเป็นพระ เพราะเขาค่อยโอกาสและได้บุญเท่ากัน”^{๕๕}นางลำดวน นายถาวร นางบุญสนอง ให้ความเห็นว่าควรให้ทานกับ “พระภิกษุ คน และสัตว์คนทุกข์ยาก ขอดทาน มูลนิธิ ไม่จำเป็นต้องเป็นพระ ช่วยเหลือทุกอย่างเพราะคนเราสามารถบำเพ็ญจิต

^{๔๗} สัมภาษณ์, นายสุนัน สายเนตร, ส.อบต., นายบุญชาย สายบัว, ผช.ผู้ใหญ่บ้าน หมู่ ๗, ๓๐ มิถุนายน

๒๕๕๕

^{๔๘} สัมภาษณ์, นางพรณีจันทร์ดี, ข้าราชการครู, ๑ กรกฎาคม ๒๕๕๕

^{๔๙} สัมภาษณ์, นางพงษ์สิน มุ่งหมาย, ข้าราชการครู, ๑ กรกฎาคม ๒๕๕๕

^{๕๐} สัมภาษณ์, นายสังข์ทอง บุรีสารและนายสมศักดิ์ ก้อนทองดี, ข้าราชการครูและข้าราชการบำนาญ,

๒ กรกฎาคม ๒๕๕๕

^{๕๑} สัมภาษณ์, นางโสดา คำมุงกุล, ๑ กรกฎาคม, นางลำดวน โลหิตะ, เกษตรกร, ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๕

^{๕๒} สัมภาษณ์, นางหนูเพียร อารีเหลือ, อสม., ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๕

^{๕๓} สัมภาษณ์, นางบุญเต็ม เวฬุวนารักษ์, เกษตรกร, ๑ กรกฎาคม ๒๕๕๕

^{๕๔} สัมภาษณ์, นางบุญทอง แก้วประดับ, ค้าขาย, ๑ กรกฎาคม ๒๕๕๕

^{๕๕} สัมภาษณ์, นางเนาวรัตน์ กุระพันธ์, ค้าขาย, ๑ กรกฎาคม ๒๕๕๕

ประพจน์ได้ทูลให้พระพุทธเจ้าพระสงฆ์ซึ่งเป็นพระอรหันต์ พระสงฆ์ที่เป็นสมมุติ เพราะเป็นผู้มีศีลบริสุทธิ์ เป็นผู้ไม่มีกิเลสได้ เช่น ผู้พิการและเด็กยากไร้ เพราะบุคคลเหล่านี้ไม่สามารถสร้างรายได้ หรือช่วยเหลือตนเองเลี้ยงปากท้องให้อยู่ดี มีสุข”^{๕๖} นอกจากนี้ บุคคลที่ควรให้ทานยังได้แก่ เด็กกำพร้า เพราะเด็กกำพร้าเป็นเด็กน่าสงสาร ขาดความรักความอบอุ่น ต้องอยู่ในความดูแลของเจ้าหน้าที่ในสถานสงเคราะห์^{๕๗} วัด เพื่อน พี่น้องเพราะวัดทำให้สบาย พังกรรมะทำให้รู้จักนิพพาน^{๕๘}

กลุ่มเยาวชน นางสาวประคอง ให้ความเห็นว่า “ควรให้ทานกับผู้ที่ยากกว่า เพราะช่วยให้เขามีชีวิตอยู่ต่อ”^{๕๙} นางสาวรัชฎารัตน์ ให้ความเห็นว่า “ควรให้ทานกับคนที่ทุกข์ยากลำบาก เพราะเขาจะได้มีกิน”^{๖๐} เด็กหญิงฐานิกา ให้ความเห็นว่า “ควรให้ทานกับคนยากไร้หรือคนยากจน เพราะเขาไม่มีเงินซื้อของ หาเงินยาก”^{๖๑} นางสาวเวชญา ให้ความเห็นว่า “ควรให้ทานกับพระสงฆ์ เพราะพระสงฆ์เป็นเนื้อนาบุญของโลก ทำบุญกับพระสงฆ์จะได้บุญมากที่สุด”^{๖๒} นางสาวอาภาภรณ์ ให้ความเห็นว่า “ควรให้ทานกับคนที่ไม่มีอันจะกินผู้ด้อยโอกาสเพราะผู้คนเหล่านี้น่าจะได้รับมากที่สุด”^{๖๓} นายเอกสิทธิ์ ให้ความเห็นว่า “เราให้ใครก็ได้ คนที่ขาดแคลนไม่เฉพาะให้กับพระภิกษุสงฆ์ไม่จำเป็น เพราะคนที่ขาดแคลนต้องการความช่วยเหลือจากเรา”^{๖๔} นางสาวอารีย์ ให้ความเห็นว่า “ควรให้ทานกับกับคนจิตใจดี ยากจน เพราะเขาน่าสงสาร”^{๖๕} นางสาวพัชรี ให้ความเห็นว่า “ไม่เจาะจง”^{๖๖}

สรุปได้ว่า จากการลงพื้นที่สัมภาษณ์พบว่ามีทัศนคติในประเด็นบุคคลที่ควรให้ทานว่า ควรให้ทานกับบุคคล ๕ กลุ่ม คือ ๑) พระสงฆ์ โดยให้เหตุผลว่าเป็นผู้ทรงศีล มีความประพฤติ

^{๕๖} สัมภาษณ์, นางลำดวน โลหิตะ, เกษตรกร, นายถาวร คำมุงกุล, ภร. โรงเรียนบ้านดอนกลาง, นางบุญสนอง พวงสันเทียะ, อสม., ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๕

^{๕๗} สัมภาษณ์, นายสุรัตน์ ศิลารักษ์, เลขานุการ กลุ่มออมทรัพย์, ๑ กรกฎาคม ๒๕๕๕

^{๕๘} สัมภาษณ์, นางกองมี นามคุณ, เกษตรกร, ๑ กรกฎาคม ๒๕๕๕

^{๕๙} สัมภาษณ์, นางสาวประคอง ลาสิงห์หาญ, นักศึกษา, ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๕

^{๖๐} สัมภาษณ์, นางสาวรัชฎารัตน์ นามเจริญ, นักศึกษา, ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๕

^{๖๑} สัมภาษณ์, เด็กหญิงฐานิกา ส่องแสง, นักเรียน, ๑ กรกฎาคม ๒๕๕๕

^{๖๒} สัมภาษณ์, นางสาวเวชญา ชนะ, นักเรียน, ๑ กรกฎาคม ๒๕๕๕

^{๖๓} สัมภาษณ์, นางสาวอาภาภรณ์ ผสมกล้า, นักศึกษา, ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๕

^{๖๔} สัมภาษณ์, นายเอกสิทธิ์ โพธิ์ชูชาติ, พนง. มหาวิทยาลัย, ๑ กรกฎาคม ๒๕๕๕

^{๖๕} สัมภาษณ์, นางสาวอารีย์ จันดี, นักศึกษา, ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๕

^{๖๖} สัมภาษณ์, นางสาวพัชรี จันดี, นักศึกษา, ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๕

ถูกต้อง ดำเนินชีวิตตามหลักธรรมคำสอนของพระศาสนา ๒) ญาติ เช่น พ่อแม่ ครูบาอาจารย์และมิตรสหาย เนื่องจากท่านเหล่านี้ เปรียบเหมือนดังพระอรหันต์ ๓) คนชรา คนพิการ คนยากจน เด็กกำพร้าเนื่องจากคนเหล่านี้ได้รับความเดือดร้อน ไร้โอกาส และการเยียวยาดูแลจากสังคม นอกจากนี้ควรทำกับคนทั่วไป ผู้ที่ประสบกับปัญหาการดำเนินชีวิต ผู้ประสบกับภัยธรรมชาติ เช่น น้ำท่วม พายุ เป็นต้น (๔) หน่วยงานต่างๆ เช่น มูลนิธิ โรงพยาบาล โรงเรียน มหาวิทยาลัย ฯลฯควรทำกับมูลนิธิ และ(๕) สัตว์เลี้ยงทั่วไป

๓.๓.๒ วัตถุประสงค์ของการให้ทาน

ผู้วิจัยได้ลงพื้นที่สัมภาษณ์ ซึ่งประกอบด้วย กลุ่มพระสงฆ์ กลุ่มผู้นำชุมชน กลุ่มผู้นำสถานศึกษาและตัวแทนครู กลุ่มอุบาสกอุบาสิกา และกลุ่มเยาวชน ปรากฏผล ดังนี้

กลุ่มพระสงฆ์ พระอธิการประเสริฐ เจ้าอาวาสวัดบ้านดอนกลาง ให้ความเห็นว่า “วัตถุประสงค์ของการให้ทานคือต้องการอุทิศส่วนกุศลให้ญาติพี่น้อง เจ้ากรรมนายเวร ซึ่งไม่ได้กำหนดระยะเวลาให้ตามสะดวก ศรัทธา”^{๖๓} พระปิยะวัฒน์ ให้ความเห็นว่า “เมื่อเกิดความไม่สบายใจ ก็จะไปให้ทาน ทำทาน”^{๖๔} พระอนุชา ให้ความเห็นว่า “เพื่ออุทิศส่วนกุศลให้ญาติ พี่น้องที่ล่วงลับไป”^{๖๕}

กลุ่มผู้นำชุมชนนายพด ให้ความเห็นว่า “ที่ทำทานเพราะเป็นสิ่งที่ควรทำ”^{๖๖} นางยุพิน ให้ความเห็นว่า “ให้เพราะสงสารให้เพราะเพราะว่าการให้ทานคือการทำบุญ”^{๖๗} นายหนูน ให้ความเห็นว่า “ให้ทานเพราะเราอยากจะทาน”^{๖๘} นายสุนัน ให้ความเห็นว่า “ให้เพราะแรงจูงใจจากจิตใจเจ้าของ”^{๖๙} นายอำนาจ ให้ความเห็นว่า “ให้ในสิ่งที่เขาไม่มี แล้วเราสบายใจ สิ่งที่เขาไม่มีจะได้มี”^{๗๐} นางไสว ให้ความเห็นว่า “ให้เพราะศรัทธา เมื่อเป็นชาวพุทธต้อง ใ้บาตร”^{๗๑} นายกรุงศรีให้

^{๖๓} สัมภาษณ์, พระอธิการประเสริฐ ปญญารโ, ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๕

^{๖๔} สัมภาษณ์, พระปิยะวัฒน์จารุขโม ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๕

^{๖๕} สัมภาษณ์, พระอนุชา มะโล (ฐิตสาโร), ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๕

^{๖๖} สัมภาษณ์, นายพด คำพะทา, ผู้ใหญ่บ้าน หมู่ ๗, ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๕

^{๖๗} สัมภาษณ์, นางยุพิน จันดี, อสม., ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๕

^{๖๘} สัมภาษณ์, นายหนูน สบแสง, เกษตกร, ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๕

^{๖๙} สัมภาษณ์, นายสุนัน สายเนตร, ส.อบจ., ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๕

^{๗๐} สัมภาษณ์, นายอำนาจ ทุมมากรณ์, ส.อบจ., ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๕

^{๗๑} สัมภาษณ์, นางไสว มะลิวงศ์, อสม., ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๕

ความเห็นว่ “ให้เพราะสงสาร”^{๓๖} นายจรงค์ศักดิ์ ให้ความเห็นว่ “จุดมุ่งหมายที่ให้เพราะ เชื่อถือ เชื่อว่ อยกได้บุญกุศล”^{๓๗} อยกช่วยเหลือ”^{๓๘} นางประนพ ให้ความเห็นว่ “ให้ด้วยความเครพ”^{๓๙}

กลุ่มผู้นำสถานศึกษาและตัวแทนครู นางพรณี ข้าราชการครูให้ความเห็นว่ “วัตถุประสงค์ของการให้ทานเพราะศรัทธา เพราะสงสาร”^{๔๐} นายสังข์ทอง ให้ความเห็นว่ “เพื่อเป็นการทำคุณ บูชาคุณและเป็นการอนุเคราะห์”^{๔๑} นายพงษ์สิน ให้ความเห็นว่ “วัตถุประสงค์ของการให้ทานคือเป็นสิ่งที่ทำให้เกิดความสบายใจ ส่งผลบุญในชาติหน้าจะได้นำไปเป็นกุศลของตนเอง”^{๔๒} นายสมศักดิ์ ให้ความเห็นว่ “เพื่อจะได้บุญ เช่นทำทานในวัดวา คนยากจนเป็นการช่วยเหลือคนที่เดือดร้อน”^{๔๓}

กลุ่มตัวแทนอุบาสกอุบาสิกานางโสดา ให้ความเห็นว่ “วัตถุประสงค์ของการให้ทานคือที่ให้ทานเพราะศรัทธา เลื่อมใสในการปฏิบัติ”^{๔๔} นางเนาวรัตน์ นางลำดวน คุณตาสุบิน ให้ความเห็นตรงกันว่ “ให้ทานเพราะสงสาร อยกช่วยเหลือ อยกทำบุญ เช่น กรณียทาน ให้ทุกครั้งทีเจอ”^{๔๕} นางบุญสนอง ให้ความเห็นว่ “ให้ทานเพื่อให้คนที่ล่งลับไปแล้ว และอีกหนึ่งสาเหตุที่ท้เพราะอยกได้บุญขึ้นสวรรค์”^{๔๖} นายสุรพล ให้ความเห็นว่ “ให้เพราะปรารณานิพพาน”^{๔๗} นายหนูพา ให้ความเห็นว่ “ที่ให้ทานเพื่ออาศัยภายภาคหน้า บุญค้ำนำชู อนาคตข้างหน้า ให้ทานทุกวันไปกินไปทาน”^{๔๘} นางบุญเดิม ให้ความเห็นว่ “คิดไว้ชาติหน้าจะได้ดี”^{๔๙} นางบุญกอง ให้ความเห็นว่ “แค่คิดอยกให้ ถ้ามีคนมาขอ ก็มีเจตนาอยกให้ไม่จำเป็นต้องให้กับพระ มีคนมาหา มาขอ ไม่

^{๓๖} สัมภาษณ์, นายจรงค์ ศิริสมบุตร, ผู้ใหญ่บ้าน หมู่ ๘, ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๕

^{๓๗} สัมภาษณ์, นายจรงค์ศักดิ์ จำปาชุม, ส.อบต., ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๕

^{๓๘} สัมภาษณ์, นายบุญาย สายบัว, นายนิคม สิริมา, ผ.ข. ผู้ใหญ่บ้าน หมู่ ๗, ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๕

^{๓๙} สัมภาษณ์, นางประนพ จำทอง, อสม., ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๕

^{๔๐} สัมภาษณ์, นางพรณีจันทร์, ข้าราชการครู, ๑ กรกฎาคม ๒๕๕๕

^{๔๑} สัมภาษณ์, นายสังข์ทอง บุรสาร, ข้าราชการครู, ๒ กรกฎาคม ๒๕๕๕

^{๔๒} สัมภาษณ์, นายพงษ์สิน มุ่งหมาย, ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๕

^{๔๓} สัมภาษณ์, นายสมศักดิ์ ก้อนทองดี, ๒ กรกฎาคม ๒๕๕๕

^{๔๔} สัมภาษณ์, นางโสดา คัมมกุล, ๑ กรกฎาคม ๒๕๕๕

^{๔๕} สัมภาษณ์, นางเนาวรัตน์ กุจะพันธ์, ค้าขาย, ๑ กรกฎาคม, นางลำดวน โลหิตะ, เกษตรกร, คุณตาสุบิน แก้วแรมเรือน, ผู้นำชุมชน, ไวยาจักร, ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๕

^{๔๖} สัมภาษณ์, นางบุญสนอง พวงสันเทียะ, อสม., ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๕

^{๔๗} สัมภาษณ์, นายสุรพล บัวศรียอด, หมอยาแผนโบราณ, ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๕

^{๔๘} สัมภาษณ์, นายหนูพา ญาณศิริ, ธุรกิจส่วนตัว, ๑ กรกฎาคม ๒๕๕๕

^{๔๙} สัมภาษณ์, นางบุญเดิม เวฬุวนารักษ์, , เกษตรกร, ๑ กรกฎาคม ๒๕๕๕

ปฏิเสธ เช่นพวกมุลินี”^{๕๐}นายถาวรให้ความเห็นว่า “หวังผลบุญบารมี ฟังพระเทศน์ได้รับรู้ ก็ได้ช่วยพระ เณร แรงกายช่วย”^{๕๑}นางหนูเพียร ให้ความเห็นว่า “เพราะศรัทธา เพื่อความสบายใจคลายทุกข์ใจได้”^{๕๒}

กลุ่มเยาวชน นางสาวพิชญา ให้ความเห็นว่า “ให้ทานเพราะเห็นใจ น่าสงสาร”^{๕๓}นางสาวพัชรี ให้ความเห็นว่า “ให้ทานเพราะความสงสาร อยากทำบุญ”^{๕๔}นางสาวอริย์ ให้ความเห็นว่า “เพราะความเห็นใจเพื่อนมนุษย์”^{๕๕}นางสาวเวชญา ให้ความเห็นว่า “คิดว่าให้ทานแล้วมีความสุข”^{๕๖}นายเอกสิทธิ์ ให้ความเห็นว่า “วัตถุประสงค์ของการให้ทานคือ ๑.เป็นขนบธรรมเนียมตามพระพุทธศาสนา ให้เพื่ออุทิศเจ้ากรรมนายเวร ๒.เคยเห็นพ่อแม่ ตายาย พาทำ ๓.สงสารก็อยากให้ เช่นเด็กไม่มีข้าวกิน พี่ที่ทำงานขอไปด้วยถือว่าการให้ ให้ได้ทุกวันเพื่อให้มีโอกาได้รับทาน (คนอื่นให้ทานกับเราบ้าง)”^{๕๗}นอกจากนี้ยังมีความความยินดี ความพอใจ^{๕๘} ความเมตตา^{๕๙}ช่วยเหลือกัน^{๖๐}

สรุปได้ว่า จากการสัมภาษณ์พบว่า มีทัศนคติของวัตถุประสงค์ของการให้ทานคือ ก็เพราะความสงสาร อยากช่วยเหลือคนอื่นเวลาไม่สบายใจช่วยเหลือคนยากจน หรือคนประสบกับความเดือดร้อนขาดแคลนในสิ่งที่จำเป็น เพื่ออุทิศส่วนกุศลให้ญาติพี่น้องที่ล่วงลับ อุทิศกุศลให้เจ้ากรรมนายเวร มีความเห็นใจเพื่อนมนุษย์ ต้องการความอยู่ดีกินดีทั้งในชาตินี้และชาติหน้า ให้ทานแล้วมีความสุข อยากได้นุญกุศล ปราบณาสวรรค์ พระนิพพาน การทำทานนั้นเป็นสิ่งที่ควรทำ ควรหาโอกาสให้ทานอย่างน้อยก็ขึ้นชื่อว่าบุญกุศล กลุ่มเป้าหมายบางกลุ่มให้ทัศนคติว่านอกจากที่กล่าวมาแล้ว วัตถุประสงค์ของการให้ทานอีกอย่างก็คือเคยเห็นพ่อแม่ ตายายพาปฏิบัติ ทำให้ถือเป็นธรรมเนียมประเพณีที่ต้องทำสืบกันมา ส่วนหนึ่งก็มาจากจิตใต้สำนึกที่อยู่ภายในใจจากการปลูกฝัง

^{๕๐}สัมภาษณ์, นางบุญทอง แก้วประดับ, คำชาย, ๑ กรกฎาคม ๒๕๕๕

^{๕๑}สัมภาษณ์, นายถาวร คำมุงกุล, ภารโรงโรงเรียนบ้านดอนกลาง, ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๕

^{๕๒}สัมภาษณ์, นางหนูเพียร อารีเหลือ, อสม., ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๕

^{๕๓}สัมภาษณ์, นางสาวพิชญา บัวศรียอด, นักศึกษา, ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๕

^{๕๔}สัมภาษณ์, นางสาวพัชรี จันดี, นักศึกษา, ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๕

^{๕๕}สัมภาษณ์, นางสาวอริย์จันดี, นักศึกษา, ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๕

^{๕๖}สัมภาษณ์, นางสาวเวชญา ชนะ, นักศึกษา, ๑ กรกฎาคม ๒๕๕๕

^{๕๗}สัมภาษณ์, นายเอกสิทธิ์ โพธิ์ชูชาติ, ๑ กรกฎาคม ๒๕๕๕

^{๕๘}สัมภาษณ์, นางสาวประครอง ลาสิงห์หาญ, นักศึกษา, ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๕

^{๕๙}สัมภาษณ์, นางสาวอริย์จันดี, นักศึกษา, ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๕

^{๖๐}สัมภาษณ์, นายธีระเดช ทองทศ, นักศึกษา, ๒ กรกฎาคม ๒๕๕๕

ของคนในครอบครัว และเพื่อสืบทอดวัฒนธรรมพระพุทธศาสนา และเห็นใจในฐานะที่เป็นเพื่อนมนุษย์ด้วยกัน

๓.๔ ประเภทของทาน

๓.๔.๑ วัตถุทานที่ควรให้

ผู้วิจัยได้ลงพื้นที่สัมภาษณ์ ซึ่งประกอบด้วย กลุ่มพระสงฆ์ กลุ่มผู้นำชุมชน กลุ่มผู้นำสถานศึกษาและตัวแทนครู กลุ่มอุบาสกอุบาสิกา และกลุ่มเยาวชน ปรากฏผล ดังนี้

กลุ่มพระสงฆ์พระอธิการประเสริฐ ให้ความเห็นว่าเป็น“วัตถุที่ควรให้คือ เงิน เสื้อผ้า สบู่ยา สัตว์เลี้ยง ของกินของใช้ทั่วไป”^{๑๑๑}พระปิยะวัฒน์ ให้ความเห็นว่าเป็น“วัตถุที่ควรให้คือ ขนม อาหาร สิ่งอำนวยความสะดวก สบู่ เงิน เสื้อผ้า เครื่องบริหาร”^{๑๑๒}พระอนุชา ให้ความเห็นว่าเป็น“วัตถุที่ควรให้คือ หนังสือธรรมะ”^{๑๑๓}

กลุ่มผู้นำชุมชนนายพต ให้ความเห็นว่าเป็น“วัตถุที่ควรให้คือ สิ่งของ ถังสังฆทาน เงิน เครื่องนุ่งห่มพระภิกษุสงฆ์”^{๑๑๔}นายหนุณ ให้ความเห็นว่าเป็น“วัตถุที่ควรให้คือ เสื้อผ้า ข้าวสาร น้ำ”^{๑๑๕}นายนิคมและนายจรัสศักดิ์ ให้ความเห็นว่าเป็น“วัตถุที่ควรให้คือ อาหาร ข้าวปลา เสื้อผ้า เงิน”^{๑๑๖}นางไสวและนางสาวพัชรี ให้ความเห็นว่าเป็น“วัตถุที่ควรให้คือ ข้าวปลาอาหาร เงิน”^{๑๑๗}นางแก่นจันทร์ ให้ความเห็นว่าเป็น“วัตถุที่ควรให้คือ ให้เงิน เสื้อผ้า ให้ความช่วยเหลือต่างๆ”^{๑๑๘}นายสุนัน ให้ความเห็นว่าเป็น“วัตถุที่ควรให้คือ แล้วยแต่ขามาขอ หม้อหุงข้าว กระจกน้ำร้อน พัดลม”^{๑๑๙}นายอำนาจ ให้ความเห็นว่าเป็น“วัตถุที่ควรให้คือ มุ้ง เสื้อผ้า ข้าวปลา อาหาร เงิน”^{๑๒๐}นายบุญชาย ให้ความเห็น

^{๑๑๑}สัมภาษณ์, พระอธิการประเสริฐ ปญฺญารโห,เจ้าอาวาสวัดบ้านดอนกลาง, ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๕

^{๑๑๒}สัมภาษณ์, พระปิยะวัฒน์จรัสภูมิ, ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๕

^{๑๑๓}สัมภาษณ์, พระอนุชา มะโล (จิตสาโร), ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๕

^{๑๑๔}สัมภาษณ์, นายพต คำพะทา, เกษตกร, ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๕

^{๑๑๕}สัมภาษณ์, นายหนุณ สบแสง, เกษตกร, ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๕

^{๑๑๖}สัมภาษณ์,นายนิคม สิริมา,ผช.ผู้ใหญ่บ้าน หมู่ ๗,นายจรัสศักดิ์ จำปาจุม, ส.อบต.,๓๐ มิถุนายน

๒๕๕๕

^{๑๑๗}สัมภาษณ์, นางไสว มะลิวงศ์, อสม.,นางสาวพัชรี จันดี, นักศึกษา, ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๕

^{๑๑๘}สัมภาษณ์, นางแก่นจันทร์ คำมุงกุล, ผช.ผู้ใหญ่บ้าน หมู่ ๘,๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๕

^{๑๑๙}สัมภาษณ์, นายสุนัน สายเนตร, ส.อบต., ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๕

^{๑๒๐}สัมภาษณ์,นายอำนาจ ทุมมากรณ์, ส.อบจ., ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๕

ว่า“วัตถุที่ควรให้คือ ข้าว เสื้อผ้า เงิน ขนม ใสบาตร”^{๑๑๑}นางประนพ ให้ความเห็นว่า“วัตถุที่ควรให้คือ เสื้อผ้า เงิน สิ่งของ”^{๑๑๒}

กลุ่มผู้นำสถานศึกษาและตัวแทนครูนายพงษ์สินและนายสมศักดิ์ ให้ความเห็นว่า“วัตถุที่ควรให้คือ ปัจจัย (เงิน) เครื่องใช้ ปัจจัยที่เป็นของจำเป็นในการดำรงชีวิต”^{๑๑๓}นางพรณี ให้ความเห็นว่า“วัตถุที่ควรให้คือ ข้าวปลา อาหาร ขนม-นมเนย ตามกำลังศรัทธา”^{๑๑๔}นายสังข์ทอง ให้ความเห็นว่า“วัตถุที่ควรให้คือ อาหาร ยารักษาโรค เงิน ธรรมะอภัยทาน”^{๑๑๕}

กลุ่มตัวแทนอุบาสก-อุบาสิกา นางเนาวรัตน์ ให้ความเห็นว่า“วัตถุที่ควรให้คือ เสื้อผ้า ข้าว อาหาร”^{๑๑๖}นางโสดา เสื้อผ้า ข้าวปลา อาหาร เครื่องปรุงอาหาร ข้าวสารเป็นกระสอบ”^{๑๑๗}นางสาวเยาวภาและนางลำดวน ให้ความเห็นตรงกันว่า“วัตถุที่ควรให้คือ ข้าว น้ำ เงิน เสื้อผ้า”^{๑๑๘}นางบุญทอง ให้ความเห็นว่า“วัตถุที่ควรให้คือ ต้นไม้ถ้ามี ขอเงินก็ให้เงิน”^{๑๑๙}นางบุญเต็ม ให้ความเห็นว่า“แล้วแต่มีคนมาขอ เช่น ผ้าป่า สังฆทาน ข้าว ขนม ของหวาน เสื้อผ้า เปร่วมเงินทานไป หลอดไฟ เทียนคู่”^{๑๒๐}นางบุญสนอง ให้ความเห็นว่า“ อาหาร สิ่งของ เงิน ทอง หนังสือเงิน”^{๑๒๑}นอกจากนี้ ยังมีความคิดเห็นที่คล้ายกัน เช่น เสื้อผ้า ข้าว น้ำ^{๑๒๒}เงิน ข้าวน้ำ อาหารแห้ง^{๑๒๓}ช้อน ถ้วย เสื้อผ้า บริจาค ปัจจัยสี่^{๑๒๔}ข้าว อาหาร สิ่งที่ชอบ เงิน เสื้อผ้า”^{๑๒๕}ข้าว น้ำ ขนม สิ่งของ ปัจจัยสี่ ยา เสื้อผ้า อาหารคาว ข้าวสาร อาหารแห้ง”^{๑๒๖}

^{๑๑๑}สัมภาษณ์,นายบุญชาย สายบัว, ผช.ผู้ใหญ่บ้าน หมู่ ๗,๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๕

^{๑๑๒}สัมภาษณ์,นางประนพ จำทอง, อสม., ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๕

^{๑๑๓}สัมภาษณ์,นายพงษ์สิน มุ่งหมาย,ข้าราชการครู, ๓๐ มิถุนายน, นายสมศักดิ์ ก้อนทองดี, ข้าราชการบำนาญ, ๒ กรกฎาคม ๒๕๕๕

^{๑๑๔}สัมภาษณ์, นางพรณีจันทร์ดี, ข้าราชการครู, ๑ กรกฎาคม ๒๕๕๕

^{๑๑๕}สัมภาษณ์,นายสังข์ทอง บุรศการ,ข้าราชการครู, ๒ กรกฎาคม ๒๕๕๕

^{๑๑๖}สัมภาษณ์, นางเนาวรัตน์กู่จะพันธ์, ค้าขาย, ๑ กรกฎาคม ๒๕๕๕

^{๑๑๗}สัมภาษณ์, นางโสดา กำมุงกุล,เกษตรกร, ๑ กรกฎาคม ๒๕๕๕

^{๑๑๘}สัมภาษณ์, คุณดาสุบิน แก้วแรมเรือน, ผู้นำชุมชน, ไวยาวัจกร, ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๕

^{๑๑๙}สัมภาษณ์, นางบุญทอง แก้วประดับ, ค้าขาย, ๑ กรกฎาคม ๒๕๕๕

^{๑๒๐}สัมภาษณ์, นางบุญเต็ม เวฬุวนารักษ์, เกษตรกร, ๑ กรกฎาคม ๒๕๕๕

^{๑๒๑}สัมภาษณ์, นางบุญสนอง พวงสันเทียะ, อสม., ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๕

^{๑๒๒}สัมภาษณ์, นางสาวเพ็ญศรี โลหิตะ, อบต., ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๕

^{๑๒๓}สัมภาษณ์, นายถาวร คำมุงกุล, ภารโรงโรงเรียนบ้านดอนกลาง, ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๕

^{๑๒๔}สัมภาษณ์, นายสุรพลบัวศรียอด, หมอชาแผนโบราณ, ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๕

กลุ่มเยาวชน นางสาวประคอง ให้ความเห็นว่า“วัตถุที่ควรให้คือ เครื่องอุปโภค บริโภค”^{๑๒๖} นางสาวพิชญา และนางสาวพัชร ให้ความเห็นตรงกันว่า“วัตถุที่ควรให้คือ เสื้อผ้า อาหาร เงิน นม น้ำ” ^{๑๒๗} เด็กหญิงฐานิกาและนางสาวเวชญา ให้ความเห็นตรงกันว่า“วัตถุที่ควรให้คือ ข้าว ขนมนและเสื้อผ้า อาหาร ยารักษาโรค”^{๑๒๘} นายเอกสิทธิ์ ให้ความเห็นตรงกันว่า“วัตถุที่ควรให้คือ ถวายสังฆทาน เลี้ยงเด็กกำพร้า เสื้อผ้า ข้าวของเครื่องใช้”^{๑๒๙} นายธีระเดช ให้ความเห็นว่า“วัตถุที่ควรให้คือ พวงมาลัย เงิน”^{๑๓๐}

สรุปได้ว่า ประเภทของการให้ทานในทัศนคติของชาวบ้าน คือ ประเภทของการให้ทานที่ได้กระทำแล้วได้แก่ เงิน เสื้อผ้า สบู่ ยาสิฟัน ของกินของใช้สอยทั่วไป เครื่องนุ่งห่ม และสิ่งอำนวยความสะดวก ปัจจัยสี่ เป็นต้น สิ่งของที่ให้ต้องเป็นสิ่งที่จำเป็นสิ่งที่ขาดแคลน สิ่งที่ต้องการในการดำรงชีวิตตามกำลังศรัทธาที่ตนทำได้ ส่วนใหญ่จะเป็นทานวัตถุ ๑๐ นอกจากนี้ยังมีที่แตกต่างออกไปจากที่เคยปฏิบัติคือ ต้นไม้ มีธรรมะ มีอภัยทาน เป็นต้น

๓.๔.๒ วัตถุทานที่ไม่ควรให้

ผู้วิจัยได้ลงพื้นที่สัมภาษณ์ ซึ่งประกอบด้วย กลุ่มพระสงฆ์ กลุ่มผู้นำชุมชน กลุ่มผู้นำสถานศึกษาและตัวแทนครู กลุ่มอาสาสมัครอาสา และกลุ่มเยาวชน ปรากฏผล ดังนี้

กลุ่มพระสงฆ์พระอธิการประเสริฐ เจ้าอาวาสวัดบ้านดอนกลางและพระปิยะวัฒน์. ให้ความเห็นว่า“วัตถุทานที่ไม่ควรให้คือบุหรี เหล้า เบียร์ ยาเสพติดเพราะเป็นเครื่องดื่มผิดกฎหมาย”^{๑๓๑} พระอนุชา มะโล ให้ความเห็นว่า“วัตถุทานที่ไม่ควรให้คืออบายมุข เช่น เครื่องเล่นการพนัน เครื่องดื่มมีเมเมา และยาเสพติด เพราะ ผู้รับไม่ได้ความสุขสบายใจ”^{๑๓๒}

^{๑๒๕} สัมภาษณ์,นางสาวเยาวภา นามคุณ,ธุรกิจส่วนตัว, นางลำดวนโลหิตะ,เกษตรกร, ๓๐ มิถุนายน

๒๕๕๕

^{๑๒๖} สัมภาษณ์, นางหนูเพียร อริเหลื่อ,อสม., ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๕

^{๑๒๗} สัมภาษณ์, นางสาวประคอง ลาสิงห์หาญ,๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๕

^{๑๒๘} สัมภาษณ์, นางสาวพิชญาบัวศรียอด,นางสาวพัชร จันดี,นักศึกษา, ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๕

^{๑๒๙} สัมภาษณ์, เด็กหญิงฐานิกา ส่องแสง,นางสาวเวชญา ชนะ, นักเรียน, ๑ กรกฎาคม ๒๕๕๕

^{๑๓๐} สัมภาษณ์,นายเอกสิทธิ์ โพธิ์ชูชาติ,พนักงานมหาวิทยาลัย, ๑ กรกฎาคม ๒๕๕๕

^{๑๓๑} สัมภาษณ์, นายธีระเดช ทองทศ,นักศึกษา, ๒ กรกฎาคม ๒๕๕๕

^{๑๓๒} สัมภาษณ์, พระปิยะวัฒน์. จารุขมโม,พระอธิการประเสริฐ ปญญาธโร,เจ้าอาวาสวัดบ้านดอนกลาง, ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๕

^{๑๓๓} สัมภาษณ์, พระอนุชา มะโล (จูตสาโร), ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๕

กลุ่มผู้นำชุมชนนายหนูนให้ความเห็นว่า“วัตถุธานที่ไม่ควรให้คือ เหล้า ยาสูบ เพราะมันไม่ดี”^{๑๓๔} นายบุญยงและนางยุพิน ให้ความเห็นว่า“ของมีนเมา เพราะเป็นสิ่งไม่ดีไม่มีขอบเขต”^{๑๓๕} นายนิคมให้ความเห็นว่า“ของผิดศีลเป็นเหล้ายาสูบเพราะผิดวินัย”^{๑๓๖} นายกรุงศรี ให้ความเห็นว่า“วัตถุธานที่ไม่ควรให้คือ เหล้า สิ่งมีนเมา เพราะส่งเสริมทางไม่ดี”^{๑๓๗} นายสุนัน ให้ความเห็นว่า“ สิ่ง ที่มองแล้วไม่เหมาะสมเพราะ กลัวเป็นพิษภัยแก่ตนเองและคนอื่น”^{๑๓๘} นายพต ให้ความเห็นว่า“สุรา และสิ่งเสพติด เพราะทำ ให้เกิดอบายมุข”^{๑๓๙} นายจรัสศักดิ์ ให้ความเห็นว่า“ พวกไม่เหมาะสม ของ ไม่ดี เพราะผิดกฎหมายผิดวินัย”^{๑๔๐} นางไสว ให้ความเห็นว่า“ เครื่องดื่มของมีนเมา อาหารดิบ เพราะ มันไม่ใช่สิ่งที่จะนำไปทำบุญ”^{๑๔๑} นายถาวร ให้ความเห็นว่า“ บุหรี่ สุรา ของมีนเมา เพราะ เป็นสิ่งที่ ไม่ดี”^{๑๔๒}

กลุ่มผู้นำสถานศึกษาและตัวแทนครูนายพงษ์สิน ให้ความเห็นว่า“วัตถุธานที่ไม่ควรให้ คือวัตถุธานที่ทำให้ผู้รับเกิดโทษหรือเกิดความไม่สบายใจ (เช่น ทานบุหรี่)เพราะเป็นที่สิ่งเกิดโทษ แก่ผู้รับ”^{๑๔๓} นายสมศักดิ์ ให้ความเห็นว่า“ สิ่งที่เป็นภัยต่อผู้รับเช่นยาเสพติด เพราะว่าไม่เกิด ประโยชน์ทั้งผู้รับและผู้ให้”^{๑๔๔} นายสังข์ทอง ให้ความเห็นว่า“วัตถุธานที่ไม่ควรให้คือ อาวุธ เพราะ เป็นเครื่องประหัตถ์ประหาร เช่นฆ่า ชีวิตคนอื่น”^{๑๔๕}

กลุ่มตัวแทนอุบาสก-อุบาสิกา นางบุญเดิมและนางบุญกอง ให้ความเห็นว่า“วัตถุธานที่ ไม่ควรให้คือของมีนเมา ยาสูบ ของผิดศีล”^{๑๔๖} นางโสดา ให้ความเห็นว่า“ทานของไม่ดีไม่งาม เป็น

^{๑๓๔} สัมภาษณ์, นายหนูน สบแสง,เกษตรกร, ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๕

^{๑๓๕} สัมภาษณ์, นายบุญยง สายบัว,ผู้ใหญ่บ้าน หมู่ ๗, นางยุพิน จันดี, อสม., ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๕

^{๑๓๖} สัมภาษณ์, นายนิคม สิริมา,ผู้ใหญ่บ้าน หมู่ ๗, ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๕

^{๑๓๗} สัมภาษณ์, นายกรุงศรี ศรีสมบุตร, ผู้ใหญ่บ้าน หมู่ ๘, ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๕

^{๑๓๘} สัมภาษณ์, นายสุนัน สายเนตร, ส.อบต., ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๕

^{๑๓๙} สัมภาษณ์, นายพต คำพะทา,เกษตรกร, ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๕

^{๑๔๐} สัมภาษณ์, นายจรัสศักดิ์ จำปาจุม, ส.อบต., ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๕

^{๑๔๑} สัมภาษณ์, นางไสว มะลิวงศ์, อสม., ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๕

^{๑๔๒} สัมภาษณ์, นางประนพ ขำทอง, อสม., ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๕

^{๑๔๓} สัมภาษณ์, นายพงษ์สิน มุ่งหมาย,ข้าราชการครู, ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๕

^{๑๔๔} สัมภาษณ์, นายสมศักดิ์ ก้อนทองดี, ข้าราชการบำนาญ, ๒ กรกฎาคม ๒๕๕๕

^{๑๔๕} สัมภาษณ์, นายสังข์ทอง บุรีสการ, ข้าราชการครู, ๒ กรกฎาคม ๒๕๕๕

^{๑๔๖} สัมภาษณ์, นางบุญเดิม เวฬุวนารักษ์, เกษตรกร, นางบุญกอง แก้วประดับ, ค้าขาย, ๑ กรกฎาคม

วัตถุทานที่ไม่ควรให้ จะไม่ให้ เพราะกลัวไม่ได้บุญ”^{๔๗}นางเนาวรัตน์ ให้ความเห็นว่า“วัตถุทานที่ไม่ควรให้คือทานที่บังคับให้คนอื่นทำ เนื้อดิบ เครื่องดื่มชูกำลัง เอ็มร้อย”^{๔๘}นางสาวเขวภา ให้ความเห็นว่า“วัตถุทานที่ไม่ควรให้คือ บ้าน ที่ทำมาหากิน ถ้าเราทานหมดตัวเราจะเดือดร้อน”^{๔๙}นางสาวเพ็ญศรี ให้ความเห็นว่า“วัตถุทานที่ไม่ควรให้คือ เงิน เพราะเงินสามารถแปลงสถานไปเป็นอย่างอื่นได้ บางทีเขาได้เงินไปแล้ว อาจจะนำเงินไปใช้ในสิ่งที่ไม่ดี”^{๕๐}คุณตาสุบินและนายสุรพล ให้ความเห็นว่า“วัตถุทานที่ไม่ควรให้คือ ของห้าม 10 อย่างของพระ ของมีนเมา เหล้า ยาสูบ เพราะผิดวินัย ของห้ามตามพระวินัย ศาสดารัฐ เครื่องประทัด ประหาร เพราะเป็นข้อบัญญัติ เป็นข้อห้าม ถ้าเอาของผิดวินัยไปถวาย ผิดทั้งผู้รับและผู้ให้”^{๕๑}นายสุรัตน์ ให้ความเห็นว่า“วัตถุทานที่ไม่ควรให้คือ เหล้า เบียร์ บุหรี่ สิ่งของมีนเมาและสิ่งเสพติดทั้งหลาย เพราะความเดือดร้อน วุ่นวายและความเจ็บความตายจะเกิดขึ้น”^{๕๒}นอกจากนี้ ยังมีความคิดเห็นที่คล้าย ๆ กัน เช่น ยาสูบ ยาระดม เหล้า เพราะผิดศีล^{๕๓}สุรา บุหรี่^{๕๔}เครื่องดื่มมีนเมา พวกที่คาเฟอีนผสม เพราะผิดวินัย^{๕๕}ของมีนเมา ของต้องห้ามในหลักธรรม (พระ) เพราะผิดวินัย^{๕๖}ของมีนเมา ยาสูบ ยาบ้า เพราะเป็นสิ่งไม่ดี^{๕๗}

กลุ่มเยาวชน นางสาวประคอง ให้ความเห็นว่า“วัตถุทานที่ไม่ควรให้คือ วัตถุทานที่เป็นของไม่ดี เพราะทำให้เกิดทุกข์”^{๕๘}นางสาวอริย์ ให้ความเห็นว่า“วัตถุทานที่ไม่ควรให้คือ วัตถุทานที่ทำให้คนอื่นเดือดร้อนไปด้วย เพราะเป็นทานที่ทำให้บ้านเมืองเดือดร้อนไปด้วย”^{๕๙}นางสาว

^{๔๗}สัมภาษณ์, นางโสดา คำมุงกุล, เกษตรกร, ๑ กรกฎาคม ๒๕๕๕

^{๔๘}สัมภาษณ์, นางเนาวรัตน์ กุจะพันธ์, ค้าขาย, ๑ กรกฎาคม ๒๕๕๕

^{๔๙}สัมภาษณ์, นางสาวเขวภา นามคุณ, ธุรกิจส่วนตัว, ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๕

^{๕๐}สัมภาษณ์, นางสาวเพ็ญศรี โลหิตะ, ส.อบต., ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๕

^{๕๑}สัมภาษณ์, คุณตาสุบิน แก้วแรมเรือน, ผู้นำชุมชน, ไวยาวัจกร, นายสุรพล บัวศรียอด, หมอยาแผนโบราณ, ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๕

^{๕๒}สัมภาษณ์, นายสุรัตน์ ศิลาภิรักษ์, เลขาฯ กลุ่มออมทรัพย์ฯ, ๑ กรกฎาคม ๒๕๕๕

^{๕๓}สัมภาษณ์, นางกองมี นามคุณ, เกษตรกร, ๑ กรกฎาคม ๒๕๕๕

^{๕๔}สัมภาษณ์, นางลำดวน โลหิตะ, เกษตรกร, และนางบุญสนอง พวงสันเทียะ, อสม., ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๕

^{๕๕}สัมภาษณ์, นายถาวร คำมุงกุล, ภารโรงโรงเรียนบ้านดอนกลาง, ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๕

^{๕๖}สัมภาษณ์, นางหนูเพียร อารีเหลือ, อสม., ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๕

^{๕๗}สัมภาษณ์, นายหนูพา ญาณศิริ, ธุรกิจส่วนตัว, ๑ กรกฎาคม ๒๕๕๕

^{๕๘}สัมภาษณ์, นางสาวประคอง ลาสิงห์หาญ, นักศึกษา, ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๕

^{๕๙}สัมภาษณ์, นางสาวอริย์จันดี, นักศึกษา, ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๕

เวชญาให้ความเห็นว่า“ สุราและสิ่งเสพติด เพราะสุราเป็นสิ่งไม่ดี เราทานไปแล้วเราจะได้บาป”^{๑๖๐} นายเอกสิทธิ์ ให้ความเห็นว่า“ สิ่งของ สิ่งของอบายมุข มึนเมา ปลิ้น หรือการให้คำแนะนำที่ไม่ดี ในทางที่ไม่ดี”^{๑๖๑}นางสาวอาภาภรณ์ ให้ความเห็นว่า“ ไม่ทราบ เพราะแล้วแต่ความประสงค์ของแต่ละบุคคล”^{๑๖๒}

สรุปได้ว่าวัตถุธานที่ไม่ควรให้ ในทัศนคติของชาวบ้านดอนกลางคือวัตถุธานที่ทำให้คนอื่นเดือดร้อน บ้านเมืองเดือดร้อนเครื่องดื่มมีเมา เช่น เหล้า เบียร์สิ่งของอบายมุข ของที่ปลิ้นเขา มา หรือลักขโมยมาสิ่งเสพติด เช่น บุหรี่ ชุดเครื่องเล่นการพนันยาบ้า ของห้าม ๑๐ อย่างของพระ ของห้ามตามพระวินัย สิ่งที่มีอยู่แล้วไม่เหมาะสม

๓.๕ แรงจูงใจในการให้ทาน

ผู้วิจัยได้ลงพื้นที่สัมภาษณ์ ซึ่งประกอบด้วย กลุ่มพระสงฆ์ กลุ่มผู้นำชุมชน กลุ่มผู้นำสถานศึกษาและตัวแทนครู กลุ่มอุบาสกอุบาสิกา และกลุ่มเยาวชน ปรากฏผล ดังนี้

กลุ่มพระสงฆ์พระอธิการประเสริฐ ให้ความเห็นว่า “แรงจูงใจของการให้ทานคืออยากทำบุญให้ญาติและตนเองเพื่อให้ได้บุญขึ้นสวรรค์”^{๑๖๓}พระปิยะวัฒน์ ให้ความเห็นว่า “อยากทำให้ใจบริสุทธิ์ และผดผ่องสดใส”^{๑๖๔}พระอนุชา ให้ความเห็นว่า “ เพราะต้องการอุทิศส่วนกุศลตอบแทนบุญคุณผู้มีพระคุณ”^{๑๖๕}

กลุ่มผู้นำชุมชนนายพด ให้ความเห็นว่า“เพื่อให้เรามีความสุข ทำให้เรามีความสุขใจ อิ่มใจ”^{๑๖๖}นายหนูนและนายอำนาจ ให้ความเห็นตรงกันว่า“เพื่อความสบายใจ”^{๑๖๗}นางยุพิน ให้ความเห็นว่า“ การให้เป็นสิ่งที่ดี ลดการเห็นแก่ตัว”^{๑๖๘}นางแก่นจันทร์ ให้ความเห็นว่า“เพราะจะได้สั่งสมบุญไว้ในอนาคตหรือในชาติหน้า (ถ้ามี)”^{๑๖๙}นายสุนัน ให้ความเห็นว่า“ เพื่อให้เขาช่วยเหลือ

^{๑๖๐} สัมภาษณ์, นางสาวเวชญา ชนะ,นักเรียน, ๑ กรกฎาคม ๒๕๕๕

^{๑๖๑} สัมภาษณ์, นายเอกสิทธิ์ โพธิ์ชูชาติ,พนักงานมหาวิทยาลัย, ๑ กรกฎาคม ๒๕๕๕

^{๑๖๒} สัมภาษณ์, นางสาวอาภาภรณ์ผสมกล้า, นักศึกษา, ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๕

^{๑๖๓} สัมภาษณ์, พระอธิการประเสริฐ ปญฺญารโ,เจ้าอาวาสวัดบ้านดอนกลาง, ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๕

^{๑๖๔} สัมภาษณ์,พระปิยะวัฒน์จารุสมบัติ, ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๕

^{๑๖๕} สัมภาษณ์,พระอนุชา มะโล (ฐิตสาโร) , ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๕

^{๑๖๖} สัมภาษณ์, นายพด คำพะทา, ผู้ใหญ่บ้าน หมู่ ๗, ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๕

^{๑๖๗} สัมภาษณ์, นายหนูน สบแสง,เกษตรกร,นายอำนาจ ทูมมากรณ์,ส.อบจ., ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๕

^{๑๖๘} สัมภาษณ์, นางยุพิน จันดี, อสม., ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๕

^{๑๖๙} สัมภาษณ์,นางแก่นจันทร์ คำมุงกุล,ผช.ผู้ใหญ่บ้าน หมู่ ๘, ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๕

เรา เพื่อชาติหน้าและคิดว่าได้บุญ”^{๑๑๐}ได้ผลานิสงส์ เพื่อชาติหน้าดีกว่านี้”^{๑๑๑}นางประนพ ให้ความเห็นว่า“ไม่มีเหตุผลในการให้ แค่อคิดอยากให้เป็นเพราะเกิดความศรัทธาเกิดความเชื่อมั่น ลดความเห็นแก่ตัว”^{๑๑๒}นายกรุงศรีให้ความเห็นว่า“ช่วยเหลือในความไม่มี”^{๑๑๓}นอกจากนี้ ยังมีอีกหลายแรงจูงใจ เช่น อยากให้เขามีกินมีใช้ ให้โอกาสในการสร้างเนื้อสร้างตัว”^{๑๑๔}เพื่อความสุข”^{๑๑๕}

กลุ่มผู้นำสถานศึกษาและตัวแทนครูนายพงษ์สิน ให้ความเห็นว่า“แรงจูงใจของการให้ทานคือการให้ เป็นสิ่งที่ทำให้ผู้ให้เกิดความสุขกาย สบายใจ เป็นกุศลของผู้ทานและนำไปเป็นกุศล ผลบุญส่งไปยังเมื่อสิ้นอายุขัยหรือไปใช้ในภพหน้า”^{๑๑๖}นายสมศักดิ์ ให้ความเห็นว่า “ให้ทานตามหลักศาสนา (ทานศีล ภาวนา) ให้ทานเพื่อช่วยเหลือคนอื่นที่เดือดร้อน เช่นคนที่เจอน้ำท่วม ขอดทาน และต้องการผลบุญ”^{๑๑๗}นางพรณี ให้ความเห็นว่า“เพื่อภายในอนาคตข้างหน้าเพื่อความสุขในปัจจุบัน”^{๑๑๘}นายสังข์ทอง ให้ความเห็นว่า“ คือการสร้างบุญบารมีเพื่อนำไปสู่มรรคผลนิพพาน”^{๑๑๙}

กลุ่มตัวแทนอุบาสก-อุบาสิกา นางเนาวรัตน์ ให้ความเห็นว่า“แรงจูงใจของการให้ทาน ว่าเป็นความสุขและอยากได้บุญคิดถึงชาติหน้า”^{๑๒๐}นางลำดวน ให้ความเห็นว่า“หวังบุญสั่งสมในชาตินี้ให้มีมีความสุข มีเงินทอง”^{๑๒๑}นางบุญสนอง ให้ความเห็นตรงกันว่า“เพื่อความสุขใจ ความสุข เพื่ออนาคต”^{๑๒๒}นายหนูพา ให้ความเห็นว่า“หวังภายภาคหน้า(อนาคต) ชาติปัจจุบันและชาติหน้า”^{๑๒๓}นางสาวเพ็ญศรี ให้ความเห็นว่า“จิตใจแจ่มใส มีสุข”^{๑๒๔}คุณดาสุบิน ให้ความเห็นว่า

^{๑๑๐} สัมภาษณ์, นายสุนัน สายเนตร, ส.อบต., ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๕

^{๑๑๑} สัมภาษณ์, นายจรัสศักดิ์ จำปาชุม, ส.อบต., ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๕

^{๑๑๒} สัมภาษณ์, นางประนพ จำทอง, อสม., ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๕

^{๑๑๓} สัมภาษณ์, นายกรุงศรี ศรีสมบุตร, ผู้ใหญ่บ้าน หมู่ ๘, ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๕

^{๑๑๔} สัมภาษณ์, นายนิกม สิริมา, พช. ผู้ใหญ่บ้าน หมู่ ๘, ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๕

^{๑๑๕} สัมภาษณ์, นายบุญงาย สายบัว, พช. ผู้ใหญ่บ้าน หมู่ ๘, ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๕

^{๑๑๖} สัมภาษณ์, นายพงษ์สิน มุ่งหมาย, ข้าราชการครู, ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๕

^{๑๑๗} สัมภาษณ์, นายสมศักดิ์ ก้อนทองดี, ข้าราชการบำนาญ, ๒ กรกฎาคม ๒๕๕๕

^{๑๑๘} สัมภาษณ์, นางพรณีจันทร์, ข้าราชการครู, ๑ กรกฎาคม ๒๕๕๕

^{๑๑๙} สัมภาษณ์, นายสังข์ทอง บุรีสาร, ข้าราชการครู, ๒ กรกฎาคม ๒๕๕๕

^{๑๒๐} สัมภาษณ์, นางเนาวรัตน์ กุจะพันธ์, ค้าขาย, ๑ กรกฎาคม ๒๕๕๕

^{๑๒๑} สัมภาษณ์, นางลำดวน โลหิตะ, เกษตรกร, ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๕

^{๑๒๒} สัมภาษณ์, นางบุญสนอง พวงสันเทียะ, อสม., ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๕

^{๑๒๓} สัมภาษณ์, นายหนูพา ญาณศิริ, ธุรกิจส่วนตัว, ๑ กรกฎาคม ๒๕๕๕

^{๑๒๔} สัมภาษณ์, นางสาวเพ็ญศรี โลหิตะ, ส.อบต., ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๕

“ต้องการผลานิสงส์”^{๑๘๕}นางหนูเพียรให้ความเห็นว่า“ต้องการนิพพานการไม่เวียนว่ายไว้ตายเกิด”^{๑๘๖}นอกจากนี้ยังมีแรงจูงใจเพื่อสะสมบุญของเรา^{๑๘๗}

กลุ่มเยาวชนนางสาวพิชญ์ให้ความเห็นว่า“แรงจูงใจของการให้ทานเพื่อหวังที่จะให้เขามีความสุข สามารถดำเนินชีวิตได้อย่างปกติสุขอย่างคนทั่วไป”^{๑๘๘}นางสาวรัชฎารัตน์ ให้ความเห็นว่า “อยากได้รับผลบุญ”^{๑๘๙}นางสาวพัชร ให้ความเห็นว่า“เพื่อสั่งสมบุญ”^{๑๙๐}นางสาวอาภาภรณ์ ให้ความเห็นว่า“เพื่อให้คนที่รับทาน ได้มีโอกาสหรือพบอย่างเหมือนคนอื่นๆบ้าง”^{๑๙๑}นางสาวอริย์ ให้ความเห็นว่า “ไม่หวังผล แต่ยึดถือคำสอนของพระพุทธศาสนาให้ทาน ส่งผลถึงชาติหน้าได้บุญ เราให้เขา เราได้ความสบายใจมาด้วยการให้ทานเป็นการช่วยเหลือคนที่ลำบากยากจน”^{๑๙๒}นายธีระเดช ให้ความเห็นว่า“ช่วยเหลือคนอื่น ไม่ว่าสิ่งใดก็ตามที่เราทำได้ และไม่เดือดร้อนตนเองและคนอื่น”^{๑๙๓}นางสาวประครอง ให้ความเห็นว่า“ให้เขาหลุดพ้นจากความทุกข์”^{๑๙๔}นายเอกสิทธิ์ ให้ความเห็นว่า“มีแรงจูงใจที่อยากให้ทานที่ทำส่งผลถึงชาติหน้า และการให้ทานให้ผลถึงชาตินี้ คือความสบายใจ”^{๑๙๕}นอกจากนี้ ยังมีแรงจูงใจในการให้ให้ทาน เพื่อที่ให้แก่คนที่รับทานมีความสุขใจเป็นการช่วยเหลือเพื่อนมนุษย์และแบ่งปันสิ่งของให้กับเขา^{๑๙๖}อยากมีความสุข คือทำแล้วสบายใจคิดว่าให้ทานแล้วทำให้เรามีความสุข^{๑๙๗}อยากได้รับบุญกุศล ได้รับความสุขและสบายใจ^{๑๙๘}

สรุปได้ว่า จากการลงพื้นที่สัมภาษณ์พบว่ามิตัสนคติเกี่ยวกับแรงจูงใจในการให้ทานคืออยากขึ้นสวรรค์ ชำระใจให้ ผุดผ่อง สดใส บริสุทธิ์ ลดการเห็นแก่ตัวเพราะจะได้สั่งสมบุญแรงจูงใจในการให้ทานอีกประการหนึ่งก็คือคิดว่าเพื่อให้เขาช่วยเหลือเรา มีความศรัทธาและความ

^{๑๘๕} สัมภาษณ์, คุณดาสุบิน แก้วแรมเรือน, ผู้นำชุมชน, วิทยาจักร, ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๕

^{๑๘๖} สัมภาษณ์, นางหนูเพียร อารีเหลือ, อสม., ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๕

^{๑๘๗} สัมภาษณ์, นางบุญเต็ม เวฬุณารักษ์, เกษตรกร, ๑ กรกฎาคม ๒๕๕๕

^{๑๘๘} สัมภาษณ์, นางสาวพิชญ์บัวศรียอด, นักศึกษา, ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๕

^{๑๘๙} สัมภาษณ์, นางสาวรัชฎารัตน์ นามเจริญ, นักศึกษา, ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๕

^{๑๙๐} สัมภาษณ์, นางสาวพัชร จันดี, นักศึกษา, ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๕

^{๑๙๑} สัมภาษณ์, นางสาวอาภาภรณ์ ผสมกล้า, นักศึกษา, ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๕

^{๑๙๒} สัมภาษณ์, นางสาวอริย์จันดี, นักศึกษา, ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๕

^{๑๙๓} สัมภาษณ์, นายธีระเดช ทองทศ, นักศึกษา, ๒ กรกฎาคม ๒๕๕๕

^{๑๙๔} สัมภาษณ์, นางสาวประครอง ลาสิงห์หาญ, นักศึกษา, ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๕

^{๑๙๕} สัมภาษณ์, นายเอกสิทธิ์ โพธิ์ชูชาติ, พนักงานมหาวิทยาลัย, ๑ กรกฎาคม ๒๕๕๕

^{๑๙๖} สัมภาษณ์, นางสาวอริย์จันดี, นักศึกษา, ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๕

^{๑๙๗} สัมภาษณ์, นางสาวเวชญา ชนะ, นักเรียน, ๑ กรกฎาคม ๒๕๕๕

^{๑๙๘} สัมภาษณ์, นางสาวอาภาภรณ์ ผสมกล้า, นักศึกษา, ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๕

เชื่อมั่นในการทำมาดี เกิดความสุขกาย สบายใจ เป็นกุศล และนำไปเป็นกุศลผลบุญส่งไปยังเมื่อสิ้นอายุขัยหรือไปใช้ในภพหน้า นอกจากนี้ยังให้ทานตามหลักศาสนาเนื่องจากเป็นชาวพุทธ และเพื่อเป็นการสร้างบุญบารมีเพื่อนำไปสู่มรรคผลนิพพาน สำหรับผู้ที่ปรารถนา

๓.๖ วิธีการให้ทาน

๓.๖.๑ วิธีการให้ทานทั่วไป

ผู้วิจัยได้ลงพื้นที่สัมภาษณ์ ซึ่งประกอบด้วย กลุ่มพระสงฆ์ กลุ่มผู้นำชุมชน กลุ่มผู้นำสถานศึกษาและตัวแทนครู กลุ่มอาสาสมัครอาสาสมัคร และกลุ่มเยาวชน ปรากฏผล ดังนี้

กลุ่มพระสงฆ์พระอธิการประเสริฐให้ความเห็นวิธีการให้ทานว่า“จะต้องเลือกก่อนให้”^{๑๕๕} พระอนุชาให้ความเห็นวิธีการให้ทานว่า“ให้ตามความสะดวกของตนเอง”^{๑๖๐} พระปิยะวัฒน์ให้ความเห็นว่า “ให้ด้วยความบริสุทธิ์ใจ”^{๑๖๑}

กลุ่มผู้นำชุมชนนายหนูนให้ความเห็นกันในเรื่องของวิธีการให้ทานว่า“ให้ทานกับคนตกทุกข์ได้ยากแล้วแต่เห็นสมควร”^{๑๖๒} นายบุญฉายและนายนิคมให้ความเห็นตรงกันว่า “ให้ด้วยตนเอง ด้วยมือตนเอง”^{๑๖๓} นางไสวและนางยุพินให้ความเห็นตรงกันว่า“ให้กับคนที่ด้อยกว่าเราคนตกทุกข์ได้ยาก”^{๑๖๔} นางแก่นจันทร์ ให้ความเห็นว่า “แล้วแต่เห็นสมควร”^{๑๖๕} นายอำนาจให้ความเห็นว่า“ให้ด้วยตนเอง”^{๑๖๖} นายพดให้ความเห็นว่า“ฝากคนอื่นบางโอกาสเราให้ทุกคน”^{๑๖๗} นายจรงค์ดีให้ความเห็นว่า “ชวนกันไปทำบุญ ถวายด้วยตนเอง ฝากคนอื่น”^{๑๖๘} นางประนพให้ความเห็นว่า“ตักบาตร เห็นคนอื่นไม่มีเราก้ให้”^{๑๖๙} นายกรังศรีให้ความเห็นว่า“ทำด้วยมือตนเอง ฝากคนอื่นไปให้”^{๑๗๐}

^{๑๕๕} สัมภาษณ์, พระอธิการประเสริฐ ปญฺญารโ, ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๕

^{๑๖๐} สัมภาษณ์, พระอนุชาเมโธ (ฐิตสาโร), ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๕

^{๑๖๑} สัมภาษณ์, พระปิยะวัฒน์จรรณโม, ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๕

^{๑๖๒} สัมภาษณ์, นายหนูน สบแสง, เกษตรกร, ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๕

^{๑๖๓} สัมภาษณ์, นายบุญฉาย สายบัว, พช.ผู้ใหญ่บ้าน หมู่ ๗, นายนิคม สิริมา, พช.ผู้ใหญ่บ้าน หมู่ ๗, ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๕

^{๑๖๔} สัมภาษณ์, นางไสว มะลิวงษ์, อสม., นางยุพิน จันดี, อสม., ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๕

^{๑๖๕} สัมภาษณ์, นางแก่นจันทร์ คำมุงกุล, พช.ผู้ใหญ่บ้าน หมู่ ๘, ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๕

^{๑๖๖} สัมภาษณ์, นายอำนาจ ทูมมากรณ, ส.อบจ., ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๕

^{๑๖๗} สัมภาษณ์, นายพดคำพะทา, ผู้ใหญ่บ้าน หมู่ ๗, ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๕

^{๑๖๘} สัมภาษณ์, นายจรงค์ดี จำปาชุม, ส.อบต., ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๕

^{๑๖๙} สัมภาษณ์, นางประนพ ขำทอง, อสม., ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๕

^{๑๗๐} สัมภาษณ์, นายกรังศรี ขำทอง, อสม., ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๕

กลุ่มผู้นำสถานศึกษาและตัวแทนครูนายพงษ์สินให้ความเห็นว่า“ให้เป็นปัจจัยเช่นเงินให้เป็นสิ่งแทนเครื่องใช้ในชีวิตประจำวัน”^{๒๑๐}นางพรณีให้ความเห็นว่า“ ดูตามความเหมาะสมว่าควรให้หรือไม่ควรให้ส่วนใหญ่ถวายกับมือกับเขารับศีลรับพร/ของฝากเขา”^{๒๑๑}นายสมศักดิ์ ให้ความเห็นว่า“ ใช้ปัญญาคิดว่าที่เราทำไปจะรับผลตอบแทนเป็นทานที่บริสุทธิ์หรือไม่”^{๒๑๒}

กลุ่มตัวแทนอุบาสก-อุบาสิกา นางนางไสวและนางยุพินให้ความเห็นว่า“ให้ด้วยตนเอง แต่มีฝากให้เขาช่วยทำให้บ้าง”^{๒๑๓}นางแก่นจันทร์ ให้ความเห็นว่า“ตักบาตร ใส่บาตร ไปวัดทุกวัน”^{๒๑๔}นางหนูเพียรและนายถาวร ให้ความเห็นตรงกันว่า“ส่วนใหญ่อยากทำด้วยมือตนเอง ถ้าไม่มีโอกาสก็ฝากคนอื่น”^{๒๑๕}นางเนาวรัตน์ ให้ความเห็นว่า“บางครั้งก็ฝากเขาเช่นการทำโรตีสาน ส่วนใหญ่ทำด้วยตนเอง เช่นการใส่บาตร”^{๒๑๖}นางโสดา ให้ความเห็นว่า“ทำทานไม่ให้เดือดร้อนตนเอง ไม่เดือดร้อนคนอื่น ทำเองกับมือ ฝากบ้าง”^{๒๑๗}คุณตาสุบิน ให้ความเห็นว่า“ให้ด้วยตนเอง ด้วยมือตนเอง”^{๒๑๘}นายสุรพล ให้ความเห็นว่า“ ถ้าฝากคนอื่นได้บุญไม่ได้กุศล ถ้าทำด้วยตนเองได้ทั้งบุญและกุศล”^{๒๑๙}นายสุรัตน์ ให้ความเห็นว่า“ตอนเช้าใส่บาตรพระปล่อยนกปล่อยปลา วันสงกรานต์ฉันวันรวมญาติไปทำบุญบั้งสุกอุทิศให้ญาติผู้ล่วงลับ”^{๒๒๐}นอกจากนี้ ยังมีวิธีการให้ทานแบบอื่น ๆ อีก เช่น ให้ด้วยตนเอง ฝากคนอื่นด้วย^{๒๒๑}ตักบาตร ให้อาหารสัตว์^{๒๒๒}ไปทำบุญที่วัด ใส่ซองผ้าป่า^{๒๒๓}

^{๒๑๐} สัมภาษณ์, นายกรุงศรี ศรีสมบุตร, ผู้ใหญ่บ้าน หมู่ ๘, ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๕

^{๒๑๑} สัมภาษณ์, นายพงษ์สิน มุ่งหมาย, ข้าราชการครู, ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๕

^{๒๑๒} สัมภาษณ์, นางพรณีจันทร์ดี, ข้าราชการครู, ๑ กรกฎาคม ๒๕๕๕

^{๒๑๓} สัมภาษณ์, นายสมศักดิ์ ก้อนทองดี, ข้าราชการบำนาญ, ๒ กรกฎาคม ๒๕๕๕

^{๒๑๔} สัมภาษณ์, นางบุญทอง แก้วประดับ, ค้าขาย, ๑ กรกฎาคม ๒๕๕๕

^{๒๑๕} สัมภาษณ์, นางลำดวน โลหิตะ, เกษตรกร, นางบุญสนอง พวงสันเทียะ, อสม., ๓๐ มิถุนายน

๒๕๕๕

^{๒๑๖} สัมภาษณ์, นางหนูเพียร อารีเหลือ, อสม., นายถาวร คำมุงกุล, ภารโรงโรงเรียนบ้านดอนกลาง, ๓๐

มิถุนายน ๒๕๕๕

^{๒๑๗} สัมภาษณ์, นางเนาวรัตน์ กุจะพันธ์, ค้าขาย, ๑ กรกฎาคม ๒๕๕๕

^{๒๑๘} สัมภาษณ์, นางโสดา คำมุงกุล, เกษตรกร, ๑ กรกฎาคม ๒๕๕๕

^{๒๑๙} สัมภาษณ์, คุณตาสุบิน แก้วแรมเรือน, ผู้นำชุมชน, ไวยาวัจกร, ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๕

^{๒๒๐} สัมภาษณ์, นายสุรพล บัวศรียอด, หมอยาแผนโบราณ, ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๕

^{๒๒๑} สัมภาษณ์, นายสุรัตน์ ศิลารักษ์, เลขาฯ กลุ่มออมทรัพย์ฯ, ๑ กรกฎาคม ๒๕๕๕

^{๒๒๒} สัมภาษณ์, นายหนูพา ญาณศิริ, ธุรกิจส่วนตัว, ๑ กรกฎาคม ๒๕๕๕

^{๒๒๓} สัมภาษณ์, นางสาวเขาวภา นามคุณ, ธุรกิจส่วนตัว, ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๕

^{๒๒๔} สัมภาษณ์, นางสาวเพ็ญศรี โลหิตะ, ส.อบต., ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๕

กลุ่มเยาวชนนายเอกสิทธิ์ ให้ความเห็นว่า“วิธีการให้ทานมีหลายอย่าง คือ การให้โดยสิ่งของ การให้อภัย การมีน้ำใจ”^{๒๒๕}นางสาวเวชญาและนายธีระเดช ให้ความเห็นตรงกันว่า“ ทำด้วยตนเองให้ด้วยมือตนเอง”^{๒๒๖}นางสาวอาภาภรณ์ ให้ความเห็นว่า“ ตักบาตร ให้สิ่งของแก่คนยากจน ให้เงินแก่คนขอทาน”^{๒๒๗}นางสาวพัชรี ให้ความเห็นว่า“ ดูจากบุคลิกภาพลักษณะ”^{๒๒๘}นอกจากนี้วิธีการให้ทานมีหลายอย่าง คือ การให้โดยสิ่งของ การให้อภัย การมีน้ำใจ^{๒๒๙} ข้าพเจ้าไม่ทราบว่า จะต้องทำอย่างไร เพราะข้าพเจ้าจะออกค่ายช่วยชาวบ้าน^{๒๓๐}

สรุปได้ว่า ชาวบ้านคอนกลาง มีทัศนคติวิธีการให้ทานดังนี้ คือ เลือกก่อนให้ให้ตามความสะดวกของตนเอง ให้ด้วยความบริสุทธิ์ใจให้ด้วยตนเอง ด้วยมือตนเองให้เป็นปัจจัย ให้ตามความเหมาะสม ฝากคนอื่น คิดก่อนให้ ดูจากบุคลิกภาพลักษณะการให้อภัย การมีน้ำใจ

๓.๖.๒ คุณสมบัติผู้รับทาน

ผู้วิจัยได้ลงพื้นที่สัมภาษณ์ ซึ่งประกอบด้วย กลุ่มพระสงฆ์ กลุ่มผู้นำชุมชน กลุ่มผู้นำสถานศึกษาและตัวแทนครู กลุ่มอุบาสกอุบาสิกา และกลุ่มเยาวชน ปรากฏผล ดังนี้

กลุ่มพระสงฆ์พระอธิการประเสริฐและพระอนุชา ให้ความเห็นตรงกันว่า “ไม่เลือกผู้รับทานไม่จำเป็นต้องเลือกผู้รับทาน”^{๒๓๑}พระปิยะวัฒน์ ให้ความเห็นว่า “ไม่เลือกแล้วแต่อยากให้ทาน ไม่เลือกผู้รับทาน ให้ด้วยใจ”^{๒๓๒}

กลุ่มผู้นำชุมชนนายหนูนและนายสุนัน ให้ความเห็นตรงกันว่า“ไม่เลือกผู้รับทานถ้าต้องเลือกผู้รับทานจะเลือกคนที่ยากจนกว่าเรา”^{๒๓๓}นายนิคม ให้ความเห็นว่า“ไม่เลือกผู้รับทานถ้าต้องเลือกผู้รับทานจะเลือกคนด้อยโอกาส ขอทาน พิกุล”^{๒๓๔}นางยุพินและนายอำนวยการ ให้ความเห็นว่า “เลือกผู้รับทาน เลือกตามเหมาะสม ความจำเป็นความน่าเชื่อถือของคนและของที่ให้ในฐานะที่

^{๒๒๕} สัมภาษณ์, นางสาวรัชฎารัตน์ นามเจริญ, นักศึกษา, ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๕

^{๒๒๖} สัมภาษณ์, นางสาวเวชญา ชะนะ, นักเรียน, นายธีระเดช ทองทศ, นักศึกษา, ๑ กรกฎาคม ๒๕๕๕

^{๒๒๗} สัมภาษณ์, นางสาวอาภาภรณ์ ผสมกล้า, นักศึกษา, ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๕

^{๒๒๘} สัมภาษณ์, นางสาวพัชรี จันดี, นักศึกษา, ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๕

^{๒๒๙} สัมภาษณ์, นางสาวรัชฎารัตน์ นามเจริญ, นักศึกษา, ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๕

^{๒๓๐} สัมภาษณ์, นางสาวพิชญา บัวศรียอด, นักศึกษา, ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๕

^{๒๓๑} สัมภาษณ์, พระอธิการประเสริฐ ปญฺญารโ, เจ้าอาวาสวัดบ้านคอนกลาง, พระอนุชา มะโล (จิตสาโร), ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๕

^{๒๓๒} สัมภาษณ์, พระปิยะวัฒน์ จารุขโม, ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๕

^{๒๓๓} สัมภาษณ์, นายหนูน สบแสง, เกษตรกร, นายสุนัน สายเนตร, ส.อบต., ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๕

^{๒๓๔} สัมภาษณ์, นายนิคม สิริมา, ผช.ผู้ใหญ่บ้าน หมู่ ๗, ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๕

ยากจนกว่าช่วยเหลือตนเองไม่ได้ เลือกผู้ด้อยโอกาสกว่าเรา”^{๒๓๕} นายพด ให้ความเห็นว่า “ไม่เลือก การทำทานไม่ต้องจำเป็นจะต้องเลือกเราทำด้วยใจ”^{๒๓๖} นายบุญงาย ให้ความเห็นว่า “ไม่เลือกแล้วแต่ เรา ขอแค่เขาขอจากเรา”^{๒๓๗} นายขจรศักดิ์ ให้ความเห็นว่า “เลือกคนด้อยโอกาส พิจาร คนไม่ โกหก”^{๒๓๘} นางไสว ให้ความเห็นว่า “ถ้าเป็นบุคคลทั่วไปคือเลือก ถ้าเป็นพระไม่เลือกเลือกผู้รับทาน เลือกผู้ที่มีความลำบากมากกว่าเรา และสิ่งของที่เรไปจะมีประโยชน์สำหรับเขา”^{๒๓๙} นอกจากนี้ ยังมีคุณสมบัติผู้รับทาน เช่น เลือกผู้รับทานตามเหมาะสม ความจำเป็น ความน่าเชื่อถือของคนและ ของที่ให้ ในฐานะที่ยากจนกว่าช่วยเหลือตนเองไม่ได้”^{๒๔๐}

กลุ่มผู้นำสถานศึกษาและตัวแทนครูนายสมศักดิ์ ให้ความเห็นว่า “เลือกผู้รับทานที่เป็น ผู้ทรงศีล ผู้ที่ได้รับความเดือดร้อนจริงๆ ไม่มีกลอุบายใดๆ ทั้งสิ้น”^{๒๔๑} นายสังข์ทอง ให้ความเห็นว่า “เป็นผู้รับศีล มีความต้องการที่จะรับทาน”^{๒๔๒} นายพงษ์สินและนางพรณี ให้ความเห็นตรงกันว่า “เลือกผู้รับทาน เป็นผู้รักษาศีล เป็นผู้ที่เป็นสาวกพระพุทธเจ้า หรือเป็นผู้ที่สมควรให้ และให้แล้ว ได้รับผลบุญ”^{๒๔๓}

กลุ่มตัวแทนอุบาสก-อุบาสิกา นางบุญกอง ให้ความเห็นว่า “คนมาหาเรา เราจะดูความ น่าเชื่อถือ ให้หมดแต่น้อยมากไม่เท่ากันและเลือกดูความน่าเชื่อถือว่าน่าเชื่อถือน้อยแค่ไหน”^{๒๔๔} นางเนาวรัตน์และนางหนูเพียร ให้ความเห็นตรงกันว่า “เลือกผู้รับทานที่เป็นขอทาน ตามอด พิจาร ด้อยโอกาส”^{๒๔๕} นางลำควนและนางบุญสนอง ให้ความเห็นตรงกันว่า “ไม่เลือกผู้รับทานไม่เลือกว่า ต้องทำกับใครขอให้เป็นพระภิกษุทำทานได้กับทุกคน”^{๒๔๖} นางกองมิ ให้ความเห็นว่า “เลือกผู้รับ

^{๒๓๕} สัมภาษณ์, นางยุพิน จันดี, อสม., นายอำนวย ทุมมากรณ์, ส.อบจ., ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๕

^{๒๓๖} สัมภาษณ์, นายพด คำพะทา, ผู้ใหญ่บ้าน หมู่ ๗, ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๕

^{๒๓๗} สัมภาษณ์, นายบุญงาย สายบัว, พช. ผู้ใหญ่บ้าน หมู่ ๗, ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๕

^{๒๓๘} สัมภาษณ์, นายขจรศักดิ์ จำปาจุม, ส.อบต., ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๕

^{๒๓๙} สัมภาษณ์, นางไสว มะลิวงษ์, อสม., ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๕

^{๒๔๐} สัมภาษณ์, นายกรุงศรี ศรีสมบุตร, ผู้ใหญ่บ้าน หมู่ ๘, ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๕

^{๒๔๑} สัมภาษณ์, นายสมศักดิ์ ก้อนทองดี, ข้าราชการบำนาญ, ๒ กรกฎาคม ๒๕๕๕

^{๒๔๒} สัมภาษณ์, นายสังข์ทอง บุรีสการ, ข้าราชการครู, ๑๒ กรกฎาคม ๒๕๕๕

^{๒๔๓} สัมภาษณ์, นายพงษ์สิน มุ่งหมาย, นางพรณี จันดี, ข้าราชการครู, ๑๓ มิถุนายน ๒๕๕๕

^{๒๔๔} สัมภาษณ์, นางบุญกอง แก้วประดับ, ค้าขาย, ๑ กรกฎาคม ๒๕๕๕

^{๒๔๕} สัมภาษณ์, นางเนาวรัตน์ กุจะพันธ์, ค้าขาย, นางหนูเพียร อารีเหลือ, อสม., ๑ กรกฎาคม ๒๕๕๕

^{๒๔๖} สัมภาษณ์, นางลำควน โลหิตะ, เกษตรกร, นางบุญสนอง พวงสันเทียะ, อสม., ๓๐ มิถุนายน

ทานที่เป็นคนทุกข์ยาก”^{๒๔๗}นางโศดา ให้ความเห็นว่า “ ไม่เลือก ยกเว้นคนเมาเหล้า จี๊ยา”^{๒๔๘}นางสาวเขวากา ให้ความเห็นว่า “ เลือกผู้รับที่เห็นคุณค่าของสิ่งนั้น”^{๒๔๙}นายสุรพล ให้ความเห็นว่า “เลือก ขึ้นอยู่กับการปฏิบัติ เช่นเป็นพระต้องปฏิบัติธรรม ใ้บุญมากมด สัตว์ ไม่ได้ปฏิบัติทาน ส่งผลน้อยกว่า”^{๒๕๐}นายสุรัตน์ ให้ความเห็นว่า “ต้องเลือกทานเฉพาะพระสงฆ์ที่น่าเชื่อถือได้ มูลนิธิ และสถานสงเคราะห์ที่รู้จักเท่านั้น เลือกผู้ที่เคยได้ยินชื่อเสียง เป็นที่กราบไหว้บูชา นานับถือของคนในสังคมทั่วไป”^{๒๕๑} นอกจากนี้ ยังมีคุณสมบัติผู้รับทานที่คล้าย ๆ กัน เช่น เลือก เช่นความน่าเชื่อถือ ถ้าฝากคนที่คิดว่าไม่น่าเชื่อถือก็ไม่ฝากต้องคนเชื่อใจกลัวเขาไม่นำสิ่งของที่เรานำไปทานด้วย”^{๒๕๒}ไม่เลือก ให้ด้วยใจบริสุทธิ์ ด้วยความเมตตาสงสาร”^{๒๕๓}เลือก ผู้มีความทุกข์ ลำบาก ไม่สามารถช่วยเหลือตนเองได้”^{๒๕๔}

กลุ่มเยาวชนนายเอกสิทธิ์ ให้ความเห็นว่า “ไม่เลือกผู้รับทานถ้าต้องเลือกผู้รับทานจะเลือกคนขาดแคลน”^{๒๕๕}นางสาวประคอง ให้ความเห็นว่า “เลือกผู้รับทาน เลือกคนที่น่าเชื่อถือและค่อยๆ”^{๒๕๖}เด็กหญิงฐานิกา ให้ความเห็นว่า “ เลือกผู้รับทาน เลือกคนที่ไม่มีจริงๆ”^{๒๕๗}นางสาวอารีย์ ให้ความเห็นว่า “ไม่จำเป็นต้องเลือกผู้รับทาน ถ้าต้องเลือกเลือกคนที่น่าเชื่อถือและเขาอาจจนจริงๆ”^{๒๕๘}นางสาวอาภาภรณ์ ให้ความเห็นว่า “ ไม่เลือก อยากให้ถ้าให้จะเลือกเพื่ออะไรในเมื่อคิดจะให้ไม่เลือก”^{๒๕๙}นางสาวพัชรีย์ ให้ความเห็นว่า “เลือก ดูจากลักษณะพฤติกรรม”^{๒๖๐} นอกจากนี้ ยังมี

^{๒๔๗} สัมภาษณ์, นางกองมี นามคุณ, เกษตรกร, ๑ กรกฎาคม ๒๕๕๕

^{๒๔๘} สัมภาษณ์, นางโศดา คำมุงกุล, เกษตรกร, ๑ กรกฎาคม ๒๕๕๕

^{๒๔๙} สัมภาษณ์, นางสาวเขวากา นามคุณ, ธุรกิจส่วนตัว, ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๕

^{๒๕๐} สัมภาษณ์, นายสุรพลบัวศรียอด, หมอยาแผนโบราณ, ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๕

^{๒๕๑} สัมภาษณ์, นายสุรัตน์ ศิลาภิรักษ์, เลขานุการ กลุ่มออมทรัพย์ฯ, ๑ กรกฎาคม ๒๕๕๕

^{๒๕๒} สัมภาษณ์, นายหนูพา ญาณศิริ, ธุรกิจส่วนตัว, ๑ กรกฎาคม ๒๕๕๕

^{๒๕๓} สัมภาษณ์, นางบุญเดิม เวฬุวนารักษ์, เกษตรกร, ๑ กรกฎาคม ๒๕๕๕

^{๒๕๔} สัมภาษณ์, นางสาวเพ็ญศรี โลหิตะ, ส.อบต., ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๕

^{๒๕๕} สัมภาษณ์, นายเอกสิทธิ์ โพธิ์ชูชาติ, พนักงานมหาวิทยาลัย, ๑ กรกฎาคม ๒๕๕๕

^{๒๕๖} สัมภาษณ์, นางสาวประคอง ลาสิงห์หาญ, นักศึกษา, ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๕

^{๒๕๗} สัมภาษณ์, เด็กหญิงฐานิกา ส่องแสง, นักเรียน, ๑ กรกฎาคม ๒๕๕๕

^{๒๕๘} สัมภาษณ์, นางสาวอารีย์ จันดี, นักศึกษา, ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๕

^{๒๕๙} สัมภาษณ์, นางสาวอาภาภรณ์ ผสมกล้า, นักศึกษา, ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๕

^{๒๖๐} สัมภาษณ์, นางสาวพัชรีย์ จันดี, นักศึกษา, ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๕

คุณสมบัติอื่น ๆ อีก เช่น เลือกคนที่เขาเต็มใจรับทาน^{๒๖๑} เลือกคนที่น่าเชื่อถือและเขายากจนจริงๆ^{๒๖๒} ไม่เลือกผู้รับทาน คิดว่าทำทานทำบุญแล้วมีความสุข^{๒๖๓}

สรุปได้ว่า จากการลงพื้นที่สัมภาษณ์พบว่าชาวบ้านดอนกลางมีทัศนคติ เรื่องคุณสมบัติผู้รับทานที่แตกต่างกันไป แบ่งได้ ๒ กลุ่ม คือ กลุ่มที่ไม่เลือกผู้รับทาน ใครก็ได้กับกลุ่มที่เลือกผู้รับทานเช่น พระสงฆ์ เลือกคนที่ยากจน คนด้อยโอกาส คนขอทาน เด็กกำพร้า คนพิการ และบุคคลที่น่าเชื่อถือมากที่สุด ไว้วางใจที่สุด ผู้ที่เดือดร้อนจากการประสบภัยธรรมชาติ ผู้ที่ขาดแคลน และผู้ที่ต้องการเพื่อที่จะนำไปช่วยเหลือคนอื่นอีกทอดหนึ่ง มีบางกลุ่มแต่ให้ความเห็นว่าจะต้องดูพฤติกรรมของผู้รับว่า เป็นคนโกหกหรือไม่ และมีกเว้นว่า คนดื่มสุรา คนขี้ยา ไม่มีคุณสมบัติเป็นผู้รับทา

๓.๖.๓ คุณสมบัติผู้ให้ทาน

ผู้วิจัยได้ลงพื้นที่สัมภาษณ์ ซึ่งประกอบด้วย กลุ่มพระสงฆ์ กลุ่มผู้นำชุมชน กลุ่มผู้นำสถานศึกษาและตัวแทนครู กลุ่มอุบาสกอุบาสิกา และกลุ่มเยาวชน ปรากฏผล ดังนี้

กลุ่มพระสงฆ์พระอธิการประเสริฐและพระปิยะวัฒน์ ให้ความเห็นตรงกันว่าคุณสมบัติผู้ให้ทานว่า “ควรเป็นผู้มีจิตใจกว้างขวาง สะอาด บริสุทธิ์”^{๒๖๔} พระอนุชา ให้ความเห็นคุณสมบัติผู้ให้ทานว่า “ควรเป็นผู้ที่มีจิตใจเหมือนพระภิกษุสงฆ์”^{๒๖๕}

กลุ่มผู้นำชุมชนนายหนูนและนางยุพิน ให้ความเห็นว่าคุณสมบัติผู้ให้ทานว่า “ควรเป็นคนดี”^{๒๖๖} นายบุญฉายและนายสุนัน ให้ความเห็นว่าคุณสมบัติผู้ให้ทานว่า “เป็นคนที่ดีคอยากให้”^{๒๖๗} นายอำนาจและนายกฤษฎี ให้ความเห็นตรงกันว่า “ เป็นคนที่มีความสบายใจ”^{๒๖๘} นางไสว ให้ความเห็นว่าคุณสมบัติผู้ให้ทานว่า “พอเพียง

^{๒๖๑} สัมภาษณ์, นางสาวพิชญา บัวศรียอด, นักศึกษา, ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๕

^{๒๖๒} สัมภาษณ์, นางสาวอารีย์ จันดี, นักศึกษา, ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๕

^{๒๖๓} สัมภาษณ์, นางสาวเวชญา ชะนะ, นักเรียน, ๑ กรกฎาคม ๒๕๕๕

^{๒๖๔} สัมภาษณ์, พระอธิการประเสริฐ ปญฺญารโ, เจ้าอาวาสวัดบ้านดอนกลาง, พระปิยะวัฒน์จารุมโม, ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๕

^{๒๖๕} สัมภาษณ์, พระอนุชา มะโล (จิตสาโร), ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๕

^{๒๖๖} สัมภาษณ์, นายหนูน สบแสงเกษตรกร, นางยุพิน จันดี, อสม., ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๕

^{๒๖๗} สัมภาษณ์, นายบุญฉาย สายบัว, พช. ผู้ใหญ่บ้าน หมู่ ๑, นายสุนัน สายเนตร, ส.อบต., ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๕

^{๒๖๘} สัมภาษณ์, นายอำนาจ ทุมมากรณ์, ส.อบจ., นายกฤษฎี ศรีสมบุตร, ผู้ใหญ่บ้าน หมู่ ๘, ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๕

พออยู่ พอกิน จึงจะสามารถแบ่งปันให้คนอื่นได้”^{๒๖๕} นายสุนัน และนายนิคม ให้ความเห็นที่ “คิดอยากให้ ไม่เกี่ยวกับรวยหรือจน แค่นี้ก็อยากทำ”^{๒๖๐}

กลุ่มผู้นำสถานศึกษาและตัวแทนครูนายสังข์ทองให้ความเห็นที่ “ควรเป็นผู้ไม่มีความเดือดร้อน มีจิตใจใสสะอาด”^{๒๖๑} นายพงษ์สิน ให้ความเห็นที่ “มีจิตใจบริสุทธิ์ในการให้ ให้ด้วยความเต็มใจ เป็นผู้ที่ปรารถนาที่จะให้ทาน”^{๒๖๒} นางพรณี ให้ความเห็นที่ “เป็นผู้มีจิตใจใสสะอาด”^{๒๖๓} นายสมศักดิ์ให้ความเห็นที่ “เป็นคนมีความรอบคอบ รู้จักใช้ปัญญาเลือก”^{๒๖๔}

กลุ่มตัวแทนอุบาสก-อุบาสิกา นางเนาวรัตน์ ให้ความเห็นที่ “คุณสมบัติผู้ให้ทานว่าควรเป็นผู้มีจิตใจดี จิตใจงาม”^{๒๖๕} นางบุญเดิม ให้ความเห็นที่ “ใจดี เป็นคนดี”^{๒๖๖} นางบุญสนอง ให้ความเห็นที่ “มีคุณวิเศษสูง น่าเคารพนับถือ ต้องเป็นพระภิกษุ”^{๒๖๗} นายสุรพล ให้ความเห็นที่ “ควรเป็นผู้ประกอบศรัทธา มีศีล สุจริต ไม่โกงไม่ลักขโมย”^{๒๖๘} นายสุรัตน์ ให้ความเห็นที่ “มีจิตใจประสงค์จะทำทาน”^{๒๖๙} นางบุญกองและนางเนาวรัตน์ ให้ความเห็นตรงกันว่า “ใจดี เป็นคนดี มีการให้ทานประจำ จิตใจงาม”^{๒๗๐} นางโสดา ให้ความเห็นที่ “จิตใจออกทางบุญกุศล”^{๒๗๑} นายถาวรให้ความเห็นที่ “มีคุณวิเศษสูง น่าเคารพนับถือ จิตใจดีเหมือนพระภิกษุ”^{๒๗๒} นอกจากนี้ยังคุณสมบัติ

ผู้ให้ทาน ที่แตกต่างออกไปอีกเช่น เป็นคนใจดี ชอบทำทาน เป็นผู้มีบุญ บารมีสูง มีบุญเก่า^{๒๗๓} มีความบริสุทธิ์ใจ^{๒๗๔}

^{๒๖๕} สัมภาษณ์, นางไสว มะลิวงศ์, อสม., ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๕

^{๒๖๐} สัมภาษณ์, นายสุนัน สายเนตร, ส.อบต., ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๕

^{๒๖๑} สัมภาษณ์, นายสังข์ทอง บุรีการ, ข้าราชการครู, ๒ กรกฎาคม ๒๕๕๕

^{๒๖๒} สัมภาษณ์, นายพงษ์สิน มุ่งหมาย, ข้าราชการครู, ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๕

^{๒๖๓} สัมภาษณ์, นางพรณีจันทร์, ข้าราชการบำนาญ, ๒ กรกฎาคม ๒๕๕๕

^{๒๖๔} สัมภาษณ์, นายสมศักดิ์ ก้อนทองดี, ข้าราชการครู, ๒ กรกฎาคม ๒๕๕๕

^{๒๖๕} สัมภาษณ์, นางเนาวรัตน์ กุระพันธ์, ค้าขาย, ๑ กรกฎาคม ๒๕๕๕

^{๒๖๖} สัมภาษณ์, นางบุญเดิม เวฬุวนารักษ์, เกษตรกร, ๑ กรกฎาคม ๒๕๕๕

^{๒๖๗} สัมภาษณ์, นางบุญสนอง พวงสันเทียะ, อสม., ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๕

^{๒๖๘} สัมภาษณ์, นายสุรพล บัวศรียอด, หมอยาแผนโบราณ, ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๕

^{๒๖๙} สัมภาษณ์, นายสุรัตน์ ศิลาธิราช, เลขานุการกลุ่มออมทรัพย์ฯ, ๑ กรกฎาคม ๒๕๕๕

^{๒๗๐} สัมภาษณ์, นางบุญกอง แก้วประดับ, นางเนาวรัตน์ กุระพันธ์, ค้าขาย, ๑ กรกฎาคม ๒๕๕๕

^{๒๗๑} สัมภาษณ์, นางโสดา คำมุงกุล, เกษตรกร, ๑ กรกฎาคม ๒๕๕๕

^{๒๗๒} สัมภาษณ์, นายถาวร คำมุงกุล, ภารโรงโรงเรียนบ้านดอนกลาง ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๕

^{๒๗๓} สัมภาษณ์, คุณดาสุบิน แก้วแรมเรือน, ผู้นำชุมชน, ไวยาจักร, นางหนูเพียร อารีเหลือ, อสม., ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๕

กลุ่มเยาวชนนายเอกสิทธิ์ ให้ความเห็นถึงคุณสมบัติผู้ให้ทานว่า “ควรเป็นผู้มีเจตนาให้อยากให้”^{๒๘๔} นางสาวรัชฎารัตน์ ให้ความเห็นว่า “เป็นคนมีความเป็นอยู่พอมีพอกิน”^{๒๘๖} นางสาวพัชร ให้ความเห็นว่า “ไม่จำกัดคุณสมบัติผู้ให้ทานทุกคนสามารถทำทานได้”^{๒๘๗} นางสาวเวชญา ให้ความเห็นว่า “เป็นคนมีจิตใจดี มีความเมตตา”^{๒๘๘}

สรุปได้ว่า จากการลงพื้นที่สัมภาษณ์ ชาวบ้านดอนกลางมีทัศนคติ เรื่องคุณสมบัติผู้ให้ทานว่า ควรเป็นผู้มีจิตใจกว้างขวาง สะอาด บริสุทธิ์ ทำแล้วไม่สร้างความเดือดร้อนให้กับตัวเอง และครอบครัว ควรเป็นคนดี มีเจตนาจะให้ แบ่งปัน และมีความพอเพียง ควรเป็นผู้ไม่มีความเดือดร้อน มีจิตใจสะอาด บริสุทธิ์ ควรมีจิตใจดีงาม มีศีล สร้างศรัทธาด้วยความบริสุทธิ์ ไม่คิดจะเอาเปรียบ (เอาหน้า) หรือสร้างความเดือดร้อนให้กับคนอื่น เป็นคนมีความเมตตา ชอบทำทาน เป็นผู้มีบุญ บารมีสูง มีบุญเก่า ควรเป็นผู้ประกอบศรัทธา มีศีล สุจริต ไม่โกงไม่ลักขโมย มีวุฒิภาวะสูง นำเคารพนับถือ ต้องเป็นพระภิกษุหรือมีจิตใจเหมือนพระ และมีความแตกต่างไปตามวิถีชีวิต และความเป็นอยู่ ให้ความสำคัญด้านเจตนา และความเมตตาต่อทุก ๆ ชีวิต และมีบางกลุ่มที่ให้ความเห็นว่าไม่จำกัดคุณสมบัติผู้ให้ทานทุกคนสามารถทำทานได้

๓.๖.๔ ก่อนให้ทาน

ผู้วิจัยได้ลงพื้นที่สัมภาษณ์ ซึ่งประกอบด้วย กลุ่มพระสงฆ์ กลุ่มผู้นำชุมชน กลุ่มผู้นำสถานศึกษาและตัวแทนครู กลุ่มอุบาสกอุบาสิกา และกลุ่มเยาวชน ปรากฏผล ดังนี้

กลุ่มพระสงฆ์พระอธิการประเสริฐและพระปิยะวัฒน์ ให้ความเห็นในประเด็น ก่อนให้ทานตรงกันว่า “ดีใจสบายใจที่จะได้ทำทานในวันนี้”^{๒๘๙} พระอนุชา ให้ความเห็นว่า “อยากให้เกิดบุญกุศลแก่ตนเอง และผู้รับ”^{๒๙๐}

กลุ่มผู้นำชุมชนนายหนูนและนายสุนัน ให้ความเห็นว่า “สบายใจดีใจ”^{๒๙๑} นางประนพ ให้ความเห็นว่า “รู้สึกอยากทำทาน”^{๒๙๒} นายกรุงศรี ให้ความเห็นว่า “รู้สึกมีความสุข”^{๒๙๓} นายพดให้

^{๒๘๔} สัมภาษณ์, นางลำดวน โลหิตะ, เกษตรกร, ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๕

^{๒๘๕} สัมภาษณ์, นายเอกสิทธิ์ โพธิ์ชูชาติ, พนง.มหาวิทยาลัย, ๑ กรกฎาคม ๒๕๕๕

^{๒๘๖} สัมภาษณ์, นางสาวรัชฎารัตน์ นามเจริญ, นักศึกษา, ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๕

^{๒๘๗} สัมภาษณ์, นางสาวพัชร จันดี, นักศึกษา, ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๕

^{๒๘๘} สัมภาษณ์, นางสาวเวชญา ชะนะ, นักเรียน, ๑ กรกฎาคม ๒๕๕๕

^{๒๘๙} สัมภาษณ์, พระอธิการประเสริฐ ปญฺญารโ, เจ้าอาวาสวัดบ้านดอนกลาง, พระปิยะวัฒน์จารุมโม, ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๕

^{๒๙๐} สัมภาษณ์, พระอนุชา มะโล (จิตสาโร), ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๕

^{๒๙๑} สัมภาษณ์, นายหนูน สบแสง, เกษตรกร, นายสุนัน สายเนตร, ส.อบต., ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๕

ความเห็นว่าเป็น“อยากทำบุญ”^{๒๕๔} นายอำนวยให้ความเห็นว่า“ก่อนให้ทาน รู้สึกสบายใจ”^{๒๕๕} นางประนพ ให้ความเห็นว่า“ดีใจ เราจะทานของให้คนอื่น”^{๒๕๖} และรู้สึกอยากทำทาน^{๒๕๗}

กลุ่มผู้นำสถานศึกษาและตัวแทนครูนายพงษ์สิน ให้ความเห็นว่า“รู้สึกเป็นสุขสบายใจ ในการให้ทาน”^{๒๕๘} นายสมศักดิ์ ให้ความเห็นว่า“เราดีใจที่จะกระทำดี”^{๒๕๙} นางพรณี ให้ความเห็นว่า“อธิฐานให้อยู่ดีมีความสุข ให้มีศรีสุข”^{๓๐๐} นายสังข์ทอง ให้ความเห็นว่า“ เบิกบานใจ ร่าเริง แจ่มใส”^{๓๐๑}

กลุ่มตัวแทนอุบาสก-อุบาสิกา นางบุญทอง ให้ความเห็นว่า“กล่าวว่า รู้สึกสบายใจ”^{๓๐๒} นางลำดวน ให้ความเห็นว่า“ดีใจรู้สึกมีความสุข”^{๓๐๓} นายถาวร ให้ความเห็นว่า“ยกของใส่หั่วแล้วอธิฐาน แผ่เมตตา อุทิศส่วนกุศลและศรัทธา”^{๓๐๔} นางโสดา ให้ความเห็นว่า“ อธิฐานถึงนิพพาน”^{๓๐๕} นางบุญสนอง ให้ความเห็นว่า “ตั้งใจทานไม่นึกถึงอะไร ทำทานก่อน”^{๓๐๖} นอกจากนี้ ยังมีทัศนคติก่อนให้ทานอื่นๆ อีกเช่น อยากช่วยเหลือคนทุกข์ยาก^{๓๐๗} ประารถนาสิ่งดีๆ อธิษฐานว่าสิ่งไหนดีๆ ขอให้^{๓๐๘} ก่อนจะไปให้ทานในวาระต่างๆ ความรู้สึกปกติดีมีความสุขสบายใจ^{๓๐๙}

^{๒๕๒} สัมภาษณ์,นางประนพ จำทอง, อสม., ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๕

^{๒๕๓} สัมภาษณ์, นายกรุงศรี ศรีสมบุตร, ผู้ใหญ่บ้าน หมู่ ๘, ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๕

^{๒๕๔} สัมภาษณ์,นายพด คำพะทา, เกษตกร, ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๕

^{๒๕๕} สัมภาษณ์,นายอำนวย ทูมมากรณ,ส.อบจ., ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๕

^{๒๕๖} สัมภาษณ์,นางประนพ จำทอง, อสม.), ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๕

^{๒๕๗} สัมภาษณ์,นางไสว มะลิวงษ์, อสม.), ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๕

^{๒๕๘} สัมภาษณ์, นายพงษ์สิน มุ่งหมาย,ข้าราชการครู๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๕

^{๒๕๙} สัมภาษณ์, นายสมศักดิ์ ก้อนทองดี,ข้าราชการบำนาญ, ๒ กรกฎาคม ๒๕๕๕

^{๓๐๐} สัมภาษณ์, นางพรณีจันทร์ดี, ข้าราชการครู, ๑ กรกฎาคม ๒๕๕๕

^{๓๐๑} สัมภาษณ์, นายสังข์ทอง บุรีสการ, ข้าราชการครู, ๒ กรกฎาคม ๒๕๕๕

^{๓๐๒} สัมภาษณ์, นางบุญทอง แก้วประดับ,นางเนาวรัตน์ กุจะพันธ์,ค้าขาย, ๑ กรกฎาคม ๒๕๕๕

^{๓๐๓} สัมภาษณ์, นางลำดวน โลหิตะ, เกษตกร, ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๕

^{๓๐๔} สัมภาษณ์, นายถาวร คำมุงกุล, ภารโรงโรงเรียนบ้านคอนกลาง , คุณดาสุบิน แก้วแรมเรื่อน,ผู้นำชุมชน,ไวยาวจักร, ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๕

^{๓๐๕} สัมภาษณ์, นางโสดา คำมุงกุล, , เกษตกร, ๑ กรกฎาคม ๒๕๕๕

^{๓๐๖} สัมภาษณ์, นางบุญสนอง พวงสันเทียะ, อสม., ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๕

^{๓๐๗} สัมภาษณ์, นางสาวเพ็ญศรี โลหิตะ,ส.อบต., ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๕

^{๓๐๘} สัมภาษณ์, นายสุรพล บัวศรียอด, หมอยาแผนโบราณ, ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๕

^{๓๐๙} สัมภาษณ์, นายสุรัตน์ ศิลาวัณย์,เลขาฯ กลุ่มออมทรัพย์ฯ, ๑ กรกฎาคม ๒๕๕๕

กลุ่มเยาวชนนางสาวเวชญา ชะนะและนางสาวรัชฎารัตน์ให้ความเห็นตรงกันว่า “รู้สึกดีใจ”^{๓๑๐}นางสาวอริย์ให้ความเห็นว่า“ทำให้จิตใจให้แจ่มใส”^{๓๑๑}นายเอกสิทธิ์ ให้ความเห็นว่า“ เราตั้งใจ เจตนาเต็มที่”^{๓๑๒}นางสาวอาภาภรณ์ให้ความเห็นว่า“ รู้สึกอยากให้”^{๓๑๓}นางสาวรัชฎารัตน์และเด็กหญิงฐานิกา ให้ความเห็นว่า“ รู้สึกดี สบายใจ ทั้งเราและคนที่รับทาน”^{๓๑๔}

สรุปว่าจากการลงพื้นที่สัมภาษณ์พบว่าชาวบ้านคอนกลางมีทัศนคติก่อนให้ทานว่า มีความดีใจ และเบิกบานใจก่อนที่จะให้ พร้อมทั้งตั้งจิตอธิษฐานให้ผู้รับได้พ้นจากทุกข์ รู้สึกสบายใจ และมีความสุข โดยคาดหวังว่าอยากให้ผู้รับทานมีความสุขได้เสียสละเพื่อผู้อื่นจิตประกอบด้วย ศรัทธา พร้อมอธิษฐานแผ่เมตตา อุทิศส่วนกุศล รู้สึกดีใจ และเต็มใจที่จะทำ โดยมีเจตนาเป็น ประธาน

๓.๖.๕ ขณะให้ทาน

ผู้วิจัยได้ลงพื้นที่สัมภาษณ์ ซึ่งประกอบด้วย กลุ่มพระสงฆ์ กลุ่มผู้นำชุมชน กลุ่มผู้นำสถานศึกษาและตัวแทนครู กลุ่มอุบาสกอุบาสิกา และกลุ่มเยาวชน ปรากฏผล ดังนี้

กลุ่มพระสงฆ์พระอธิการประเสริฐและพระอนุชา ให้ความเห็นตรงกันว่า “รู้สึกศรัทธา”^{๓๑๕}พระปิยะวัฒน์ ให้ความเห็นว่า “สบายทั้งใจและกายของตนเอง”^{๓๑๖}

กลุ่มผู้นำชุมชนนายหนูนและนายนิคมให้ความเห็นตรงกันว่า “ดีใจสบายใจ”^{๓๑๗}นายอำนาจและนางประนพให้ความเห็นตรงกันว่า “มีความสุขสบายใจ”^{๓๑๘}นางยุพินและนายจรงค์ศักดิ์ ให้ความเห็นตรงกันว่า “ดีใจ”^{๓๑๙}และส่วนใหญ่ให้ความเห็นตรงกันว่าดีใจ สบายใจ^{๓๒๐}

^{๓๑๐} สัมภาษณ์, นางสาวเวชญา ชะนะ,นักเรียน, นางสาวรัชฎารัตน์ นามเจริญ, นักศึกษา, ๑ กรกฎาคม ๒๕๕๕

๒๕๕๕

^{๓๑๑} สัมภาษณ์, นางสาวอริย์ จันดี,นักศึกษา,๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๕

^{๓๑๒} สัมภาษณ์, นายเอกสิทธิ์ โพธิ์ชูชาติ,พนักงานมหาวิทยาลัย, ๑ กรกฎาคม ๒๕๕๕

^{๓๑๓} สัมภาษณ์, นางสาวอาภาภรณ์ ผสมกล้า, นักศึกษา,๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๕

^{๓๑๔} สัมภาษณ์, นางสาวรัชฎารัตน์ นามเจริญ,นักศึกษา,๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๕

^{๓๑๕} สัมภาษณ์, พระอธิการประเสริฐ ปญฺญารโ,เจ้าอาวาสวัดบ้านคอนกลาง, พระอนุชามะโล (จิตสาโร), ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๕

^{๓๑๖} สัมภาษณ์, พระปิยะวัฒน์. จารุรมโม, ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๕

^{๓๑๗} สัมภาษณ์, นายหนูน สบแสง, เกษตรกร, นายนิคม สิริมา, พช.ผู้ใหญ่บ้าน หมู่ ๙,๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๕

๒๕๕๕

^{๓๑๘} สัมภาษณ์, นายอำนาจ ทูมมารณ์, ส.อบจ.,นางประนพ จำทอง, อสม., ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๕

^{๓๑๙} สัมภาษณ์, นางยุพิน จันดี,อสม.,นายจรงค์ศักดิ์ จำปาชุม,ส.อบต.,๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๕

กลุ่มผู้นำสถานศึกษาและตัวแทนครูนายสังข์ทองให้ความเห็นว่า“เบิกบานยินดี”^{๓๒๑} นางพรณีให้ความเห็นว่า “ดีใจ”^{๓๒๒} นายพงษ์สินให้ความเห็นว่า “ด้วยคิดว่าสิ่งที่เราให้คงจะนำไปเป็นประโยชน์ หรือเป็นกุศล ผลบุญให้เรา เราเกิดความสุขในใจทุกครั้งที่เราให้ทาน”^{๓๒๓} นายสมศักดิ์ให้ความเห็นว่า “เบิกบานยินดี”^{๓๒๔}

กลุ่มตัวแทนอุบาสก-อุบาสิกาทางบุญกองและนางเนาวรัตน์ ให้ความเห็นตรงกันว่า “รู้สึกสบายใจ”^{๓๒๕} นางลำควน ให้ความเห็นว่า“ดีใจ”^{๓๒๖} นางสาวเพ็ญศรีให้ความเห็นว่า“ มีความสุข”^{๓๒๗} คุณตาสุบิน ให้ความเห็นว่า“ ให้อภัยด้วยความศรัทธา”^{๓๒๘} นางหนูเพียร ให้ความเห็นว่า“ที่เต็มเปี่ยมด้วยความสุข”^{๓๒๙} นายสุรัตน์ ให้ความเห็นว่า“รู้สึกดี อิ่มเอิบในจิตใจ”^{๓๓๐} นางบุญสนอง ให้ความเห็นว่า“โปร่งใส รู้สึกมีความสุข”^{๓๓๑} นางกองมี ให้ความเห็นว่า“ จิตใจบริสุทธิ์ที่เราได้ทำบุญ”^{๓๓๒}

กลุ่มเยาวชนนางสาวประคอง ให้ความเห็นว่า“รู้สึกพอใจ”^{๓๓๓} นางสาวพิชญ์ ให้ความเห็นว่า“ มีความสุขใจ”^{๓๓๔} นางสาวอริย์และนางสาวพัชร ให้ความเห็นตรงกันว่า“จิตใจแจ่มใสและอิ่มบุญสบายใจ”^{๓๓๕} นายเอกสิทธิ์ ให้ความเห็นว่า“ใจจะออกเป็นนวล สีขาว ใสๆ”^{๓๓๖}

^{๓๒๐} สัมภาษณ์, นายสุนัน สายเนตร,ส.อบต.,นายบุญฉาย สายบัว, ผช.ผู้ใหญ่บ้าน หมู่ ๗,๓๐ มิถุนายน

๒๕๕๕

^{๓๒๑} สัมภาษณ์, นายสังข์ทอง บุรีสการ, ข้าราชการครู, ๒ กรกฎาคม ๒๕๕๕

^{๓๒๒} สัมภาษณ์,นางพรณีจันทร์, ข้าราชการครู, ๑ กรกฎาคม ๒๕๕๕

^{๓๒๓} สัมภาษณ์,นายพงษ์สิน มุ่งหมาย,ข้าราชการครู, ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๕

^{๓๒๔} สัมภาษณ์, นายสมศักดิ์ ก้อนทองดี, ข้าราชการบำนาญ, ๒ กรกฎาคม ๒๕๕๕

^{๓๒๕} สัมภาษณ์, นางบุญกอง แก้วประดับ,นางเนาวรัตน์ กุจะพันธ์, ค้าขาย,๑ กรกฎาคม ๒๕๕๕

^{๓๒๖} สัมภาษณ์, นางลำควน โลหิตะ, เกษตรกร,๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๕

^{๓๒๗} สัมภาษณ์,นางสาวเพ็ญศรี โลหิตะ, ส.อบต., ๑ กรกฎาคม ๒๕๕๕

^{๓๒๘} สัมภาษณ์,คุณตาสุบิน แก้วแรมเรือน, ผู้นำชุมชน,ไวยาจักร, ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๕

^{๓๒๙} สัมภาษณ์, นางหนูเพียร อารีเหลือ, อสม., ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๕

^{๓๓๐} สัมภาษณ์, นายสุรัตน์ ศิลาภิรักษ์, เลขานุการกลุ่มออมทรัพย์ฯ, ๑ กรกฎาคม ๒๕๕๕

^{๓๓๑} สัมภาษณ์,นางบุญสนอง พวงสันเทียะ,อสม., ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๕

^{๓๓๒} สัมภาษณ์,นางกองมี นามคุณ,เกษตรกร,๑ กรกฎาคม ๒๕๕๕

^{๓๓๓} สัมภาษณ์, นางสาวประคอง ลาสิงห์หาญ,นักศึกษา, ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๕

^{๓๓๔} สัมภาษณ์, นางสาวพิชญ์บัวศรียอด,นักศึกษา, ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๕

^{๓๓๕} สัมภาษณ์, นางสาวอริย์ จันดี,นางสาวพัชร จันดี,นักศึกษา, ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๕

^{๓๓๖} สัมภาษณ์,นายเอกสิทธิ์ โพธิ์ชูชาติ,๑ กรกฎาคม ๒๕๕๕

และจิตใจที่ได้ทำทานอยากให้เขานำสิ่งนั้นไปใช้ให้เกิดประโยชน์^{๓๓๖} สบายใจ ทั้งเราและคนที่รับทาน และมีความสุข^{๓๓๗}

สรุปว่าจากการลงพื้นที่สัมภาษณ์พบว่าชาวบ้านดอนกลางมีทัศนคติขณะให้ทานว่ารู้สึกศรัทธาสบายทั้งใจและกายของตนเอง ใจสบายใจ เบิกบานยินดี ด้วยคิดว่า สิ่งที่เราให้คงจะนำไปเป็นประโยชน์ หรือเป็นกุศล ผลบุญให้เรา เราเกิดความสุขในใจทุกครั้งที่เราให้ด้วยความศรัทธาที่เต็มเปี่ยมด้วยความสุข รู้สึกดี อิ่มเอิบในจิตใจ โปร่งใส จิตใจบริสุทธิ์ที่เราได้ทำบุญ รู้สึกพอใจและอิ่มบุญซึ่ง ใจจะออกเป็นนวล สีขาว ใสๆ และชาวบ้านส่วนใหญ่ให้ความเห็นตรงกันว่าดีใจ สบายใจ ฉะนั้นจิตที่ตั้งมั่นด้วยพลังแห่งศรัทธาสร้างความสุข และสบายใจจากภายใน มีความดีใจขณะที่ให้ ไม่ว่าจะตักบาตรพระตอนเช้า หรือเสวยสละเพื่อส่วนรวม ช่วยเหลือบรรเทาทุกข์ผู้ที่เดือดร้อน รู้สึกเบิกบานยินดี เพราะการให้ไม่จำเป็นต้องเป็นเรื่องการแบ่งปันทรัพย์สินเงินทอง กล่าวว่างิตเต็มเปี่ยมด้วยพลังแห่งศรัทธา อิ่มเอิบใจนั่นเอง

๓.๖.๖ หลังการให้ทาน

ผู้วิจัยได้ลงพื้นที่สัมภาษณ์ ซึ่งประกอบด้วย กลุ่มพระสงฆ์ กลุ่มผู้นำชุมชน กลุ่มผู้นำสถานศึกษาและตัวแทนครู กลุ่มอุบาสกอุบาสิกา และกลุ่มเยาวชน ปรากฏผล ดังนี้

กลุ่มพระสงฆ์พระอธิการประเสริฐและพระอนุชา ให้ความเห็นตรงกันว่า“รู้สึกดีใจที่ได้ทำทานไปแล้วมีความสุขกาย สุขใจ”^{๓๓๘} พระปิยะวัฒน์ ให้ความเห็นว่า“ ดีใจ ไม่นึกเสียดาย”^{๓๔๐}

กลุ่มผู้นำชุมชนนายหนูนและนายสุนัน ให้ความเห็นตรงกันว่า“รู้สึกดีใจสบายใจดี”^{๓๔๑} นายอำนาจและนางประนพ ให้ความเห็นตรงกันว่า“ รู้สึกสบายใจ”^{๓๔๒} นายกรุงศรี ให้ความเห็นว่า“มีความสุข”^{๓๔๓} นายพดและนางแก่นจันทร์ ให้ความเห็นตรงกันว่า“สบายใจดี ถ้าเราเต็ม ใจให้ทาน

^{๓๓๖} สัมภาษณ์,นางสาวอาภาภรณ์ ผสมกล้า, ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๕,นายธีระเดช ทองทศ, นักศึกษา,๒ กรกฎาคม ๒๕๕๕

^{๓๓๗} สัมภาษณ์,เด็กหญิงฐานิกา ส่องแสง,นางสาวเวชญา ชะนะ, นักเรียน, ๑ กรกฎาคม ๒๕๕๕

^{๓๓๘} สัมภาษณ์, พระอธิการประเสริฐ ปญฺญารโหและพระอนุชามะโล (จิตสาโร), ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๕

^{๓๔๐} สัมภาษณ์, พระปิยะวัฒน์จารุธมฺโม, ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๕

^{๓๔๑} สัมภาษณ์,นายหนูน สายแสง, เกษตรกร, นายสุนัน สายเนตร,ส.อบต.,๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๕

^{๓๔๒} สัมภาษณ์, นายอำนาจ ทุมมากรณ์,ส.อบจ.,นางประนพ จำทอง,อสม., ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๕

^{๓๔๓} สัมภาษณ์, นายกรุงศรี ศรีสมบุตร, ผู้ใหญ่บ้าน หมู่ ๘, ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๕

นั้นๆ ก็ทำให้เรามีความสุข จิตใจเบิกบาน”^{๓๔๔} นายบุญฉาย ให้ความเห็นว่า “ดีใจ ไม่คิดถึงผลลัพธ์”^{๓๔๕} และสบายใจภาคภูมิใจ ที่เราได้ทำบุญ^{๓๔๖}

กลุ่มผู้นำสถานศึกษาและตัวแทนครูนายสมศักดิ์ ให้ความเห็นว่า “มีความสบายใจในสิ่งที่เราทำไปแล้ว(การทำทานที่ถูกต้อง)”^{๓๔๗} นางพรณี ให้ความเห็นว่า “มีความสบายใจ”^{๓๔๘} นายพงษ์สินและนายสังข์ทอง ให้ความเห็นตรงกันว่า “การให้ทานในครั้งนี้เป็นกำลังใจทำให้เกิดความสุข ภายใจ ความรู้สึกที่ดีๆ ในการทำงาน”^{๓๔๙}

กลุ่มตัวแทนอุบาสก-อุบาสิกา นางโสดาและนางบุญทอง ให้ความเห็นตรงกันว่า “สบายใจเพราะได้ทำบุญไปแล้วไม่คิดว่ำน้อยหรือมาก”^{๓๕๐} นางลำดวนและนางสาวเพ็ญศรี ให้ความเห็นตรงกันว่า “ภูมิใจมากยิ่งขึ้นมีความสุขมากกว่าเดิม”^{๓๕๑} นายถาวร ให้ความเห็นว่า “ภูมิใจศรัทธา ปีติ”^{๓๕๒} นางหนูเพียร ให้ความเห็นตรงกันว่า “ปลอดโปร่ง โล่งใจมีความสุข”^{๓๕๓} นายสุรัตน์และนางกองมิ ให้ความเห็นตรงกันว่า “ปลอดโปร่ง โล่งใจมีความสบายใจ”^{๓๕๔} นายสุรพล ให้ความเห็นว่า “สบายใจ มีความสุขมากยิ่งขึ้นปีติยินดีในการให้ทาน ยกตัวอย่างเศรษฐกิจทำทาน”^{๓๕๕} ถ้าใจเจตนาทานก็ได้เหมือน^{๓๕๖}

^{๓๔๔} สัมภาษณ์, นายพต คำพะทา, ผู้ใหญ่บ้าน หมู่ ๗, นางแก่นจันทร์ คำมุงกุล, ผช.ผู้ใหญ่บ้าน หมู่ ๘, ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๕

^{๓๔๕} สัมภาษณ์, นายบุญฉาย สายบัว, ผช.ผู้ใหญ่บ้าน หมู่ ๗, ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๕

^{๓๔๖} สัมภาษณ์, นางไสว มะลิวงค์, อสม., นายจรัสศักดิ์ จำปาจุม, ส.อบต., ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๕

^{๓๔๗} สัมภาษณ์, นายสมศักดิ์ ก้อนทองดี, ข้าราชการบำนาญ, ๒ กรกฎาคม ๒๕๕๕

^{๓๔๘} สัมภาษณ์, นางพรณีจันทร์ดี, ข้าราชการครู, ๑ กรกฎาคม ๒๕๕๕

^{๓๔๙} สัมภาษณ์, นายพงษ์สิน มุ่งหมาย, ข้าราชการครู, นายสังข์ทอง บุรัสการ, ข้าราชการครู, ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๕

๒๕๕๕

^{๓๕๐} สัมภาษณ์, นางโสดาคำมุงกุล, เกษตรกร, นางบุญทอง แก้วประดับ, ค้าขาย, ๑ กรกฎาคม ๒๕๕๕

^{๓๕๑} สัมภาษณ์, นางลำดวน โลหิตะ, เกษตรกร, นางสาวเพ็ญศรี โลหิตะ, ส.อบต., ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๕

^{๓๕๒} สัมภาษณ์, นายถาวร คำมุงกุล, ภารโรงโรงเรียนบ้านดอนกลาง, ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๕

^{๓๕๓} สัมภาษณ์, นางบุญสนอง พวงสันเทียะ, นางหนูเพียร อริเหลื่อ, อสม., ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๕

^{๓๕๔} สัมภาษณ์, นายสุรรัตน์ ศิลารักษ์เลขาฯ กลุ่มออมทรัพย์ฯ, นางกองมิ นามคุณ, เกษตรกร, ๑ กรกฎาคม ๒๕๕๕

๒๕๕๕

^{๓๕๕} สัมภาษณ์, นายสุรพล บัวศรียอด, หมอยาแผนโบราณ, ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๕

^{๓๕๖} สัมภาษณ์, นายหนูพา ญาณศิริ, ค้าขาย, ๑ กรกฎาคม ๒๕๕๕

กลุ่มเยาวชนนางสาวประครองและนางสาวพิชญาให้ความเห็นตรงกันว่า“มีความสุขสบายใจ”^{๓๕๗}นางสาวรัชฎารัตน์และนางสาวพัชร ให้ความเห็นตรงกันว่า“มีความสุขดีใจรู้สึกดี สบายใจมีความสุข”^{๓๕๘}นางสาวอาภาภรณ์ให้ความเห็นว่า“นิ่ง ๆ สบาย ๆ” ^{๓๕๙}นายเอกสิทธิ์ ให้ความเห็นว่า“สว่าง โล่ง สบายใจ เพราะได้ให้ทานไปแล้ว”^{๓๖๐}นางสาวอารีย์ให้ความเห็นว่า“รู้สึกอึดอัดใจแจ่มใส”^{๓๖๑}เด็กหญิงฐานิกา ให้ความเห็นว่า“สบายใจ ทั้งเราและคนที่รับทาน”^{๓๖๒}และดีใจที่ได้ทำทาน^{๓๖๓}

สรุปว่าจากการลงพื้นที่สัมภาษณ์พบว่าชาวบ้านคอนกลางมีทัศนคติหลังให้ทานว่ารู้สึกดีใจสบายใจดี ที่ได้ให้ทานไปแล้วมีความสุขกาย สุขใจ ดีใจ ไม่นึกเสียดย ไม่คิดว่าน้อยหรือมากภูมิใจมากยิ่งขึ้นมีความสุขมากกว่าเดิมภูมิใจศรัทธา ปิติปอดโปรง โล่งใจมีความสุข ปอดโปรง โล่งใจ ถ้าเราเต็ม ใจให้ทานนั้นๆ ก็ทำให้เรามีความสุข จิตใจเบิกบานดีใจ ไม่คิดถึงผลลัพธ์และภาคภูมิใจ ที่เราได้ทำบุญการให้ทานในแต่ละครั้งจึงเป็นกำลังใจทำให้เกิดความสุขกายสบายใจ ปิติยินดีในการให้ทาน ยกตัวอย่างเศรษฐกิจทำทานถ้าใจเจตนา ทานก็ได้ยังสร้างพลังแห่งความสุขศรัทธาเป็นความสุขที่ออกมาจากภายใน ยากอธิบาย ไม่ว่าจะทำกับพระนักบวชในศาสนา หรือบริจาคมูลนิธิ และช่วยเหลือผู้ประสบภัยธรรมชาติ เป็นการทำความบริสุทธ์ใจ สิ่งที่เราจะได้ก็คือความรู้สึกที่เราได้กล่าวมาแล้ว นั่นเอง

๓.๖.๓ วิธีการให้ทานในฝ่ายที่ไม่ดี

ผู้วิจัยได้ลงพื้นที่สัมภาษณ์ ซึ่งประกอบด้วย กลุ่มพระสงฆ์ กลุ่มผู้นำชุมชน กลุ่มผู้นำสถานศึกษาและตัวแทนครู กลุ่มอาสาสมัครอาสา และกลุ่มเยาวชน ปรากฏผล ดังนี้

กลุ่มพระสงฆ์พระอธิการประเสริฐ ให้ความเห็นว่า “ให้แล้วเกิดความทุกข์ขึ้นกับตนเอง คือให้ทานเกินกำลังตนเอง”^{๓๖๔}พระปิยะวัฒน์ ให้ความเห็นว่า “ทานแล้วพูดประชดตามหลังเป็นการทำทานที่ไม่ดี”^{๓๖๕}พระอนุชา ให้ความเห็นว่า “การนึกเสียดย”^{๓๖๖}

^{๓๕๗} สัมภาษณ์, นางสาวประครอง ลาสิงห์หาญและนางสาวพิชญา บัวศรียอด, นักศึกษา, ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๕

^{๓๕๘} สัมภาษณ์, นางสาวรัชฎารัตน์ นามเจริญและนางสาวพัชร จันดี, นักศึกษา, ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๕

^{๓๕๙} สัมภาษณ์, นางสาวอาภาภรณ์ ผสมกล้า, นักศึกษา, ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๕

^{๓๖๐} สัมภาษณ์, นายเอกสิทธิ์ โพธิ์ชูชาติ, พนักงานมหาวิทยาลัย, ๑ กรกฎาคม ๒๕๕๕

^{๓๖๑} สัมภาษณ์, นางสาวอารีย์ จันดี, นักศึกษา, ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๕

^{๓๖๒} สัมภาษณ์, เด็กหญิงฐานิกา ส่องแสง, นักเรียน, ๑ กรกฎาคม ๒๕๕๕

^{๓๖๓} สัมภาษณ์, นายธีระเดช ทองทศ, นักศึกษา, ๒ กรกฎาคม ๒๕๕๕

^{๓๖๔} สัมภาษณ์, พระอธิการประเสริฐ ปญญาธโร, เจ้าอาวาสวัดบ้านคอนกลาง, ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๕

กลุ่มผู้นำชุมชนนายสุนัน ให้ความเห็นตรงกันว่า “ให้ของมีตำหนิและการที่ฝากคนอื่นไปทำทานแทน”^{๓๖๗} นายจรงค์ดีและนางประนพ ให้ความเห็นตรงกันว่า “ของไม่สุจริต ไม่บริสุทธิ์ของหลักโมยให้สิ่งของที่ไม่ดี”^{๓๖๘} นายพด ให้ความเห็นว่า “ให้ทานกับบุคคลที่ไม่ดี”^{๓๖๙} นางไสว ให้ความเห็นว่า “ทานเอาหน้า เห็นคนอื่นทานเยอะก็อยากทำตาม”^{๓๗๐} และของมีตำหนิ แต่ว่าบางครั้งก็ต้องทานเพราะถือว่าใช้ประโยชน์^{๓๗๑} ไม่มีความคิดเห็นธรรมดา^{๓๗๒}

กลุ่มผู้นำสถานศึกษาและตัวแทนครูนายพงษ์สิน ให้ความเห็นว่า “การให้ทานที่ไม่จำเป็นต่อการดำรงชีวิต และยังทำให้เกิดโทษแก่ผู้รับ”^{๓๗๓} นายสังข์ทอง ให้ความเห็นว่า “ให้โดยที่ตัวเองเดือดร้อน”^{๓๗๔} นางพรณี ให้ความเห็นว่า “ให้โดยที่ตัวเองเดือดร้อน”^{๓๗๕} นายสมศักดิ์ ให้ความเห็นว่า “ให้ทานหวังเอาหน้า ให้ทานด้วยความรำคาญ ทำทานด้วยการถูกบังคับ ทำทานเพราะเห็นแก่ลาภ”^{๓๗๖}

กลุ่มตัวแทนอุบาสก-อุบาสิกา นางบุญกองและนางบุญเดิม ให้ความเห็นตรงกันว่า “ให้ของไม่ดี ของที่หักบิ่นและพุดตามหลัง”^{๓๗๗} คุณตาสุบิน ให้ความเห็นว่า “ทานสิ่งของที่ตนเองว่าจะทิ้งทานของมีตำหนิ”^{๓๗๘} นายหนูพา ให้ความเห็นว่า “ของเน่า ให้แล้วพุดตามหลัง”^{๓๗๙} ทำให้คนอื่นทำให้คนอื่นเดือดร้อน^{๓๘๐} ทานสิ่งของที่ตนเองว่าจะทิ้ง”^{๓๘๑} และให้กับคนที่อยากได้ ไม่ใช่คนที่

^{๓๖๕} สัมภาษณ์, พระอนุชา มะโล (จิตสาโร), ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๕

^{๓๖๖} สัมภาษณ์, พระปิยะวัฒน์จารุมโม, ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๕

^{๓๖๗} สัมภาษณ์, นายสุนัน สายเนตร, ส.อบต., นายหนูน สายแสง, เกษตรกร, ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๕

^{๓๖๘} สัมภาษณ์, นายจรงค์ดี จำปาชุม, ส.อบต., นางประนพ จำทอง, อสม., ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๕

^{๓๖๙} สัมภาษณ์, นายพด คำพะทา, เกษตรกร, ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๕

^{๓๗๐} สัมภาษณ์, นางไสว มะลิวงศ์, อสม., ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๕

^{๓๗๑} สัมภาษณ์, นายบุญฉาย สายบัว, พช.ผู้ใหญ่บ้าน หมู่ ๗, ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๕

^{๓๗๒} สัมภาษณ์, นายกรุงศรี ศรีสมบุตร, ผู้ใหญ่บ้าน หมู่ ๘, ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๕

^{๓๗๓} สัมภาษณ์, นายพงษ์สิน มุ่งหมาย, ข้าราชการครู, ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๕

^{๓๗๔} สัมภาษณ์, นายสังข์ทอง บุรีสาร, ข้าราชการครู, ๒ กรกฎาคม ๒๕๕๕

^{๓๗๕} สัมภาษณ์, นางพรณีจันทร์, ข้าราชการครู, ๒ กรกฎาคม ๒๕๕๕

^{๓๗๖} สัมภาษณ์, นายสมศักดิ์ ก้อนทองดี, ข้าราชการบำนาญ, ๒ กรกฎาคม ๒๕๕๕

^{๓๗๗} สัมภาษณ์, นางบุญกอง แก้วประดับ, ค้าขาย, ๑ กรกฎาคม ๒๕๕๕

^{๓๗๘} สัมภาษณ์, คุณตาสุบิน แก้วแรมเรือน, ผู้นำชุมชน, ไวยาจักร, ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๕

^{๓๗๙} สัมภาษณ์, นายหนูพา ญาณศิริ, ธุรกิจส่วนตัว, นางบุญเดิม เวฬุวนารักษ์, เกษตรกร, ๑ กรกฎาคม

^{๓๘๐} สัมภาษณ์, นางโสดา คำมุงกุล, เกษตรกร, ๑ กรกฎาคม ๒๕๕๕

ยากไร้^{๓๘๒}ของคำหิเนาเอาไปถวายให้สะเดาะเคราะห์^{๓๘๓}การให้ทานที่ไม่ดีมีลักษณะของคนเมาสุรา ขาดสติสัมปชัญญะ^{๓๘๔}

กลุ่มเยาวชนนางสาวอารีย์และนางสาวอาภาภรณ์ให้ความเห็นว่า“การให้โดยหวังสิ่งตอบแทน”^{๓๘๕}นางสาวประครองและนางสาวพัชรี้ให้ความเห็นว่า“ให้ด้วยความไม่เต็มใจ”^{๓๘๖}นางสาวเวชญาให้ความเห็นว่า“ให้ของที่หมดอายุ ของที่ไม่ดี”^{๓๘๗}นางสาวพิชญาให้ความเห็นว่า“ให้ทานไปแล้วก็รู้สึกเสียดายของที่ให้ไปในภายหลัง”^{๓๘๘}นางสาวรัชฎารัตน์ให้ความเห็นว่า“การหวังผลตอบแทน การที่อยากได้ของๆ คนอื่น”^{๓๘๙}เด็กหญิงฐานิกาให้ความเห็นว่า“การให้ทานด้วยการให้เกียรติ ยื่นให้ ไม่โยนสิ่งของ”^{๓๙๐}

สรุปว่าจากการลงพื้นที่สัมภาษณ์พบว่าชาวบ้านคอนกลางมีทัศนคติต่อวิธีการให้ทานในฝ่ายที่ไม่ดี ว่าทานที่ให้แล้วสร้างความทุกข์ภายหลังเพราะทำเกินกำลัง และบางคนเพื่อเอาหน้าเอาตา หรือประชด ลักษณะทานนี้ ไม่ดี และไม่ควรที่จะทำอย่างยิ่ง ให้ทานด้วยจิตไม่บริสุทธิ์แล้วพร้อมทั้งสิ่งของที่ให้มีคำหิเนา (ลักขโมย การให้ทานที่ไม่จำเป็นต่อการดำรงชีวิต และยังทำให้เกิดโทษแก่ผู้รับ ให้ของไม่ดี ของที่หักbin เน่า หรือของ หมดอายุ และพูดตามหลังด้วยความเสียดาย การให้โดยหวังสิ่งตอบแทน และจิตใจไม่เบิกบาน สิ่งของที่ให้ล้วนแต่มีคำหิเนา หมดอายุ

๓.๖.๘ วิธีการให้ทานในฝ่ายที่ดี

ผู้วิจัยได้ลงพื้นที่สัมภาษณ์ ซึ่งประกอบด้วย กลุ่มพระสงฆ์ กลุ่มผู้นำชุมชน กลุ่มผู้นำสถานศึกษาและตัวแทนครู กลุ่มอุบาสกอุบาสิกา และกลุ่มเยาวชน ปรากฏผล ดังนี้

^{๓๘๑}สัมภาษณ์, นางสาวเขวภา นามคุณ, รุรกิจส่วนตัว, ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๕

^{๓๘๒}สัมภาษณ์, นางสาวเพ็ญศรี โลหิตะ, ส.อบต., ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๕

^{๓๘๓}สัมภาษณ์, นายถาวร คำมุงกุล, ภารโรงโรงเรียนบ้านคอนกลาง, ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๕

^{๓๘๔}สัมภาษณ์, นายสุรัตน์ ศิลาภิรักษ์, เลขานุการกลุ่มออมทรัพย์ฯ, ๑ กรกฎาคม ๒๕๕๕

^{๓๘๕}สัมภาษณ์, นางสาวอารีย์จันดีและนางสาวอาภาภรณ์ ผสมกล้า, นักศึกษา, ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๕

^{๓๘๖}สัมภาษณ์, นางสาวประครอง ลาสิงห์หาญและนางสาวพัชรี้ จันดี, นักศึกษา, ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๕

^{๓๘๗}สัมภาษณ์, นางสาวเวชญา ชะนะ, นักเรียน, ๑ กรกฎาคม ๒๕๕๕

^{๓๘๘}สัมภาษณ์, นางสาวพิชญา บัวศรียอด, นักศึกษา, ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๕

^{๓๘๙}สัมภาษณ์, นางสาวรัชฎารัตน์ นามเจริญ, นักศึกษา, ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๕

^{๓๙๐}สัมภาษณ์, เด็กหญิงฐานิกา ส่องแสง, นักเรียน, ๑ กรกฎาคม ๒๕๕๕

กลุ่มพระสงฆ์พระอธิการประเสริฐและพระปิยะวัฒน์ ให้ความเห็นว่า “พร้อมที่จะทาน และใจบริสุทธิ์ผุดผ่องไม่ควรเสียดายของที่ให้ทาน”^{๓๙๑} พระอนุชา ให้ความเห็นว่า “ ไม่ควรเสียดาย ของที่ให้ทาน”^{๓๙๒}

กลุ่มผู้นำชุมชนนางแก่นจันทร์ให้ความเห็นว่า “ทานที่เราเต็มใจให้”^{๓๙๓} นายหนูน ให้ความเห็น ว่า “ไปทำบุญทำทานด้วยตนเอง”^{๓๙๔} นายนิคม ให้ความเห็น ว่า “ เลือกสิ่งที่ดีให้”^{๓๙๕} นายสุนันให้ความเห็น ว่า “ ไม่จำเป็นของแพง การระบุงของ เป็นสิ่งที่ไม่ถูกต้อง”^{๓๙๖} นายขจรศักดิ์ ให้ความเห็น ว่า “ เลือกสิ่งที่เหมาะสม ตามอัธยาศัยเป็นกลางๆ ได้มาโดยสุจริตไม่ลักขโมย”^{๓๙๗}และศรัทธาตามอัธยาศัย^{๓๙๘} ผากไปก็ดีไปทำเองก็ดี^{๓๙๙} เห็นคนอื่นได้ดีก็สบายใจ^{๔๐๐} ขึ้นอยู่กับความจำเป็น^{๔๐๑}สิ่งที่เราพอทำให้ ให้ได้ ตามกำลังศรัทธา^{๔๐๒}

กลุ่มผู้นำสถานศึกษาและตัวแทนครู นางพรณี ให้ความเห็น ว่า “ทำทานแก่ผู้ทรงศีล ทำด้วยศรัทธาทำทานช่วยเหลือคนเดือดร้อน ตกทุกข์ได้ยาก หวังให้เขาพ้นทุกข์”^{๔๐๓}นายพงษ์สินให้ความเห็น ว่า “ทำแล้วสบาย สบายใจ เป็นสุขทั้งผู้รับและผู้ให้”^{๔๐๔}นายสังข์ทอง ให้ความเห็น ว่า “ให้ด้วยความเสียสละโดยไม่หวังสิ่งตอบแทน”^{๔๐๕}

^{๓๙๑} สัมภาษณ์, พระอธิการประเสริฐ ปญญารโห,เจ้าอาวาสวัดบ้านดอนกลาง, พระปิยะวัฒน์จารุมโม, ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๕

^{๓๙๒} สัมภาษณ์, พระอนุชา มะโล (จิตสาโร), ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๕

^{๓๙๓} สัมภาษณ์, นางแก่นจันทร์ คำมุงกุล, ผช.ผู้ใหญ่บ้าน หมู่ ๘, ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๕

^{๓๙๔} สัมภาษณ์, นายหนูน สายแสง, เกษตรกร, ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๕

^{๓๙๕} สัมภาษณ์, นายนิคม สิริมา, ผช.ผู้ใหญ่บ้าน หมู่ ๘, ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๕

^{๓๙๖} สัมภาษณ์, นายสุนัน สายเนตร, ส.อบต., ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๕

^{๓๙๗} สัมภาษณ์, นายขจรศักดิ์ จำปาม, ส.อบต., ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๕

^{๓๙๘} สัมภาษณ์, นายบุญงาย สายบัว, ผช.ผู้ใหญ่บ้าน หมู่ ๘, ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๕

^{๓๙๙} สัมภาษณ์, นางประนพ ขำทอง, อสม., ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๕

^{๔๐๐} สัมภาษณ์, นางยุพิน จันดี, อสม., ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๕

^{๔๐๑} สัมภาษณ์, นายกรุงศรี ศรีสมบุตร, ผู้ใหญ่บ้าน หมู่ ๘, ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๕

^{๔๐๒} สัมภาษณ์, นายอานวย ทุมมากรณ์, ส.อบจ., ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๕

^{๔๐๓} สัมภาษณ์, นางพรณีจันทร์, ข้าราชการครู, ๑ กรกฎาคม ๒๕๕๕

^{๔๐๔} สัมภาษณ์, นายพงษ์สิน มุ่งหมาย, ข้าราชการครู, ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๕

^{๔๐๕} สัมภาษณ์, นายสังข์ทอง บุรืศการ, ข้าราชการครู, ๒ กรกฎาคม ๒๕๕๕

กลุ่มตัวแทนอุบาสก-อุบาสิกาทางเหนือให้ความเห็นว่า “เลือกสิ่งที่ดีที่สุด”^{๔๐๖} นายสุรัตน์ ให้ความเห็นว่า “มีสัมมาคารวะ อ่อนน้อมถ่อมตน มีความเป็นระเบียบเรียบร้อย”^{๔๐๗} นางลำควน ให้ความเห็นว่า “ให้ด้วยความบริสุทธิ์ใจ”^{๔๐๘} นางเนาวรัตน์ ให้ความเห็นว่า “มีน้อยให้น้อย ให้เท่าที่เรามี”^{๔๐๙} นางสาวเขวภา ให้ความเห็นว่า “ทานด้วยใจที่คิดถึงสิ่งของทั้งคนและสัตว์ เช่นเดียวกัน”^{๔๑๐} และเลือกคนให้ทานที่มีลักษณะช่วยเหลือตนเองไม่ได้ ไม่มีผู้ดูแล^{๔๑๑} ทานพอประมาณ ไม่ควรราคาแพง^{๔๑๒} สิ่งที่ดีที่สุดของบริสุทธิ์^{๔๑๓} ให้แล้วไม่เดือดร้อนคัดเลือก เอาสวยงาม^{๔๑๔} ให้ทานด้วยความโล่งใจสบายใจมีความสุข^{๔๑๕} นางโสดา ให้ความเห็นว่า “ทำทานที่ตนเองไม่ลำบาก คนอื่นไม่เดือดร้อน”^{๔๑๖}

กลุ่มเยาวชนนางสาวประคองและนางสาวพิชญา ให้ความเห็นว่า “ให้ด้วยความสุข ด้วยความเต็มใจ”^{๔๑๗} นางสาวรัชฎารัตน์ ให้ความเห็นว่า “ผู้ให้จะต้องมีความบริสุทธิ์ทำโดยไม่หวังสิ่งตอบแทน”^{๔๑๘} นางสาวเวชญ์ ให้ความเห็นว่า “สิ่งที่ให้ทานต้องได้มาโดยสุจริต ไม่ใช่สิ่งของที่ขโมยมา”^{๔๑๙} ให้ด้วยความเต็มใจพอใจที่จะให้ทาน^{๔๒๐} ให้โดยไม่หวังผล ให้ทำสิ่งที่เป็นประโยชน์ที่ดีต่อ

^{๔๐๖} สัมภาษณ์, นางหนูเพียร อริเหลื่อ, อสม., ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๕

^{๔๐๗} สัมภาษณ์, นายสุรัตน์ ศิลาภิรักษ์, เลขานุการ กลุ่มออมทรัพย์ฯ, ๑ กรกฎาคม ๒๕๕๕

^{๔๐๘} สัมภาษณ์, นางลำควน โลหิตะ, เกษตรกร, ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๕

^{๔๐๙} สัมภาษณ์, นางเนาวรัตน์ กุระพันธ์, ค้าขาย, ๑ กรกฎาคม ๒๕๕๕

^{๔๑๐} สัมภาษณ์, นางสาวเขวภา นามคุณ, ธุรกิจส่วนตัว, ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๕

^{๔๑๑} สัมภาษณ์, นางสาวเพ็ญศรี โลหิตะ, ส.อบต., ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๕

^{๔๑๒} สัมภาษณ์, นายถาวร คำมุงกุล, ภารโรงโรงเรียนบ้านดอนกลาง, ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๕

^{๔๑๓} สัมภาษณ์, คุณตาสุบิน แก้วแรมเรือน, ผู้นำชุมชน, ไวยาวัจกร, ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๕

^{๔๑๔} สัมภาษณ์, นางบุญเต็ม เวฬุวนารักษ์, เกษตรกร, ๑ กรกฎาคม ๒๕๕๕

^{๔๑๕} สัมภาษณ์, นางกองมี นามคุณ, เกษตรกร, ๑ กรกฎาคม ๒๕๕๕

^{๔๑๖} สัมภาษณ์, นางโสดา คำมุงกุล, เกษตรกร, ๑ กรกฎาคม ๒๕๕๕

^{๔๑๗} สัมภาษณ์, นางสาวประคอง ลาสิงห์หาญและนางสาวพิชญา บัวศรียอด, นักศึกษา, ๓๐ มิถุนายน

๒๕๕๕

^{๔๑๘} สัมภาษณ์, นางสาวรัชฎารัตน์ นามเจริญและนางสาวพัชรี จันดี, นักศึกษา, ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๕

^{๔๑๙} สัมภาษณ์, นางสาวเวชญ์ ชะนะ, นักเรียน, ๑ กรกฎาคม ๒๕๕๕

^{๔๒๐} สัมภาษณ์, นางสาวอาภาภรณ์ ผสมกล้า, นางสาวพัชรี จันดี, นักศึกษา, ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๕

สังคมต่อผู้รับพอให้แล้ว ผู้ให้กับผู้รับไม่เกิดผลเสียตายทั้ง ๒ ฝ่าย^{๔๒๑}ของเก่าก็ให้ทานแล้วของที่ไม่ใช่ อยู่ที่ความเข้าใจ^{๔๒๒}สิ่งที่ให้ทานต้องได้มาโดยสุจริต ไม่ใช่สิ่งของที่ขโมยมา^{๔๒๓}ปลาบปลื้มที่เห็นคนอื่นมีความสุขจากการได้รับทานของเรา^{๔๒๔}

สรุปว่าจากการลงพื้นที่สัมภาษณ์พบว่าวิธีให้ทานในฝ่ายดี ชาวบ้านดอนกลางมีทัศนคติว่าทุกสิ่งทุกอย่างที่จะให้ทาน ล้วนแต่ผ่านการคัดเลือกร้อยอย่างดี ไม่ควรเสียตายของที่ให้ทาน ถึงแม้จะทำด้วยตนเอง หรือฝากกับคนอื่นก็ตาม ควรทำกับผู้ทรงศีล ด้วยใจสะอาดบริสุทธิ์ และช่วยเหลือคนเดือดร้อนให้แล้วไม่เดือดร้อนภายหลัง เพราะจิตบริสุทธิ์ และตั้งใจทำจริง ควรเลือกสิ่งของที่สามารภใช้งานได้ เลือกสิ่งที่เหมาะสม ตามอัธยาศัยเป็นกลางๆ ได้มาโดยสุจริตไม่ลักขโมยและจำเป็นตามกาลเวลา พร้อมทั้งมีสัมมาคารวะ อ่อนน้อมถ่อมตน มีความเป็นระเบียบเรียบร้อยทำทานที่ตนเองไม่ลำบาก คนอื่นไม่เดือดร้อนให้โดยไม่หวังผล ให้ทำสิ่งที่เป็นประโยชน์ที่ดีต่อสังคมต่อผู้รับพอให้แล้ว ผู้ให้กับผู้รับไม่เกิดผลเสียตายทั้ง ๒ ฝ่ายและประกอบด้วยความสุขและเต็มใจที่จะทำเพื่อบรรเทาความทุกข์จริง

๓.๓ อานิสงส์การให้ทาน

๓.๓.๑ ทานที่มีอานิสงส์มาก

ผู้วิจัยได้ลงพื้นที่สัมภาษณ์ ซึ่งประกอบด้วย กลุ่มพระสงฆ์ กลุ่มผู้นำชุมชน กลุ่มผู้นำสถานศึกษาและตัวแทนครู กลุ่มอุบาสกอุบาสิกา และกลุ่มเยาวชน ปรากฏผล ดังนี้

กลุ่มพระสงฆ์พระอธิการประเสริฐ และพระอนุชาให้ความเห็นว่า”ทานที่บริสุทธิ์ใจ เพราะไม่เดือดร้อนตนเองและผู้รับและทำได้ทุกอย่าง”^{๔๒๕}พระปิยะวัฒน์ให้ความเห็นว่า “ทานอะไรก็ได้บุญเยอะเหมือนกัน ถ้าจิตใจกว้างขวางเพราะอะไร”^{๔๒๖}

กลุ่มผู้นำชุมชนนายหนูนให้คำแนะนำว่า” ทานข้าวปลา อาหารเพราะได้บุญและอยู่เย็นเป็นสุข”^{๔๒๗}นายพด ให้ความเห็นว่า” การทำบุญด้วยจิตใจที่บริสุทธิ์”^{๔๒๘}อยู่ที่เจตนาและความเต็มใจ

^{๔๒๑}สัมภาษณ์, นายเอกสิทธิ์ โพธิ์ชูชาติ,พนักงานมหาวิทยาลัย, ๑ กรกฎาคม ๒๕๕๕

^{๔๒๒}สัมภาษณ์, เด็กหญิงฐานิกา ส่องแสง,นักเรียน, ๑ กรกฎาคม ๒๕๕๕

^{๔๒๓}สัมภาษณ์, นางสาวเวชญา ชะนะ, ๑นักเรียน, กรกฎาคม ๒๕๕๕

^{๔๒๔}สัมภาษณ์, นายธีระเดช ทองทศ,นักศึกษา, ๒ กรกฎาคม ๒๕๕๕

^{๔๒๕}สัมภาษณ์, พระอธิการประเสริฐ ปญญาโร, เจ้าอาวาสวัดบ้านดอนกลาง, และพระอนุชามะโล (จิตสาโร), ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๕

^{๔๒๖}สัมภาษณ์,พระปิยะวัฒน์. จารุขโม, ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๕

สิ่งที่พอจะทำได้ ทำแล้วมีความสุข^{๔๒๕}ให้ท่านสิ่งของจำเป็นได้บุญหรืออานิสงส์มากที่สุด เพราะเขาจำเป็นต้องใช้^{๔๒๖}นางประนพและนางยุพินให้ความเห็นว่า “ให้ท่านด้วยความบริสุทธิ์ใจที่อยากทำท่าน เพราะทำแล้วมีความสุขสบายใจเช่น ท่านธรรมะท่านคำสั่งสอนเพราะตั้งใจให้คนเป็นคนดี”^{๔๒๗}ท่านอะไรก็ได้ถ้าเราเต็มใจที่จะให้ไม่ว่าสิ่งนั้นจะเล็กหรือใหญ่ได้บุญเหมือนกัน^{๔๒๘}เป็นของดีทั้งหมด ได้บุญทั้งหมด เพราะทำดีที่สุดแล้วทำถูก^{๔๒๙}นางไสว ให้ความเห็นว่า “ไม่คิด ถ้าเจตนาให้ด้วยความบริสุทธิ์ใจได้ประโยชน์สูงสุดเจตนาที่อยากให้ท่านด้วยความบริสุทธิ์ใจ ด้วยความศรัทธา เพราะ ความเชื่อมั่นในศรัทธา และศาสนา”^{๔๓๐}ไม่ได้คิด แต่คิดว่าสิ่งนั้นเขาจำเป็นเพราะเขาได้ใช้จริงๆ^{๔๓๑}

กลุ่มผู้นำสถานศึกษาและตัวแทนครูนางพรณีให้ความเห็นว่า “ให้ท่านสิ่งจำเป็นต่อการดำเนินชีวิตเพราะเป็นสิ่งจำเป็นที่จะต้องใช้ และจะทำให้ผู้ใช้เกิดความสุข ให้ท่านทุกอย่างส่งผลให้ได้บุญหมด”^{๔๓๒}นายพงษ์สิน ให้ความเห็นว่า “ทุกอย่างส่งผลให้ได้บุญหมด”^{๔๓๓}นายสังข์ทอง ให้ความเห็นว่า “อภัยท่าน เพราะเป็นการไม่เบียดเบียนซึ่งกันและกัน ไม่ถือโทษโกรธเคืองกัน”^{๔๓๔}นายสมศักดิ์ ให้ความเห็นว่า ธรรมทานเพราะเป็นการชี้แนะให้บุคคลอื่นรู้จักแนวทางการปฏิบัติตามหลักศาสนา”^{๔๓๕}

กลุ่มตัวแทนอุบาสก-อุบาสิกานางบุญเดิม ให้ความเห็นว่า “อยู่ที่เจตนาหรือคิดว่าอยาก ให้ ทำดี ไม่เบียดเบียน เพราะทำดีก็ได้บุญแล้ว”^{๔๔๐}นางโสดา ให้ความเห็นว่า “ได้บุญเท่ากันไม่ว่า

^{๔๒๕} สัมภาษณ์,นายหนูนุ สายแสง, เกษตรกร, ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๕

^{๔๒๖} สัมภาษณ์,นายพด คำพะทา, ผู้ใหญ่บ้าน หมู่ ๗, ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๕

^{๔๒๗} สัมภาษณ์, นายอำนาจ ทุมมากรณ์, ส.อบจ., ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๕

^{๔๒๘} สัมภาษณ์,นายนิคม สิริมา, ผช.ผู้ใหญ่บ้าน หมู่ ๗, ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๕

^{๔๒๙} สัมภาษณ์,นางประนพ จำทอง,อสม.และนางยุพิน จันดี, อสม., ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๕

^{๔๓๐} สัมภาษณ์,นางแก่นจันทร์ คำมุงกุล, ผช.ผู้ใหญ่บ้าน หมู่ ๘, ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๕

^{๔๓๑} สัมภาษณ์,นายสุนัน สายเนตร, ส.อบต., ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๕

^{๔๓๒} สัมภาษณ์,นางไสว มะลิวงศ์, อสม., ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๕

^{๔๓๓} สัมภาษณ์,นายกรุงศรี ศรีสมบุตร, ผู้ใหญ่บ้าน หมู่ ๘, ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๕

^{๔๓๔} สัมภาษณ์,นางพรณีจันทร์,ข้าราชการครู, ๑ กรกฎาคม ๒๕๕๕

^{๔๓๕} สัมภาษณ์, นายพงษ์สิน มุ่งหมาย,ข้าราชการครู, ๑ กรกฎาคม ๒๕๕๕

^{๔๓๖} สัมภาษณ์, นายสังข์ทอง บุรีสการ,ข้าราชการครู, ๒ กรกฎาคม ๒๕๕๕

^{๔๓๗} สัมภาษณ์,นายสมศักดิ์ ก้อนทองดี,ข้าราชการบำนาญ, ๒ กรกฎาคม ๒๕๕๕

^{๔๔๐} สัมภาษณ์,นางบุญเดิม เวฬุวนารักษ์, เกษตรกร, ๑ กรกฎาคม ๒๕๕๕

ของนั้นจะเล็กหรือใหญ่ เพราะเหมือนกับให้เทวดารักษาเราแต่อุทิศให้ญาติพี่น้อง”^{๔๔๐}นางลำดวนให้ความเห็นว่า “อาหารได้บุญมาก”^{๔๔๑}นางบุญสนอง ให้ความเห็นว่า “ การให้อภัยทานเพราะการให้ทานเป็นสิ่งที่ยิ่งใหญ่ที่สุด”^{๔๔๒}ไม่ได้คิดถึงว่าให้ทานอะไรจะได้บุญหรืออานิสงส์มากแค่ขอให้อยู่ดีมีสุข”^{๔๔๓}นางกองมี ให้ความเห็นว่า “ให้ทานที่ได้บุญหรืออานิสงส์มากคือทานเงิน ทานอาหาร น้ำใจ(ให้กับคนอื่น) เพราะเราได้ความสบายใจ ได้แบ่งปันให้เพื่อน เพื่อนได้รับตอบแทน”^{๔๔๔}ใจที่เป็นทาน เพราะ จะทานบุญเล็กหรือบุญใหญ่ก็คือบุญ”^{๔๔๕}คุณตาสุบิน ให้ความเห็นว่า “ การให้อภัยทาน เพราะการให้อภัยเป็นสิ่งที่ยิ่งใหญ่ที่สุดกองกฐิน เป็นศรัทธา(ประทาน)เป็นของบริสุทธิ์ ไม่ลักขโมย คนทำบาปเช่นคนที่ซื้อควาย เงินขาด ๒๐ – ๓๐ บาท มีเงินไม่ครบขโมยให้มันครบ คนนั้นบาปมาก”^{๔๔๖}นายสุรพล ให้ความเห็นว่า “ แล้วแต่เจตนา ทุกอย่างได้บุญ”^{๔๔๗}นายสุรรัตน์และนายหนูพา ให้ความเห็นว่า “สิ่งของต่างๆที่ให้ทานไปนั้นจะมากหรือน้อยจะเล็กจะใหญ่บุญหรืออานิสงส์ที่เกิดมีคงเท่าเทียมกันทั้งนั้นเพราะวัดปริมาณ ไม่ได้ เพราะบุญเป็นสิ่งที่มองไม่เห็นและจับต้องไม่ได้ ทานลูก ทานเมีย เหมือนพระเวสสันดร เพราะยินดีในทาน เพราะเป็นบุญก้อนใหญ่”^{๔๔๘}

กลุ่มเยาวชนนางสาวประครอง ให้ความเห็นว่า “ สิ่งของเงิน”^{๔๔๙}นางสาวพิชญา ให้ความเห็นว่า “ การตัดบาตรหรือการทำบุญที่วัด เพราะมีพระซึ่งเป็นผู้หยั่งรู้ หยั่งเห็นในทางธรรม ซึ่งจะส่งผลให้เราได้รับในการกระทำของตนเอง”^{๔๕๐}การให้ทานจิ๋ว”^{๔๕๑}ให้ทานกับญาติที่เสียไปแล้วไปวัด เพราะเป็นการอุทิศบุญให้”^{๔๕๒}นางสาวเวชญ์ ให้ความเห็นว่า “ การไถ่ชีวิตโคกระบือเพราะการ

^{๔๔๐} สัมภาษณ์,นางโสภา คำมุงกุล, เกษตรกร,๑ กรกฎาคม ๒๕๕๕

^{๔๔๑} สัมภาษณ์,นางลำดวน โลหิตะ,เกษตรกร, ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๕

^{๔๔๒} สัมภาษณ์, นางบุญสนอง พวงสันเทียะ, อสม., ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๕

^{๔๔๓} สัมภาษณ์, นายถาวร คำมุงกุล, ภารโรงโรงเรียนบ้านดอนกลาง,๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๕

^{๔๔๔} สัมภาษณ์, นางกองมี นามคุณ,เกษตรกร,๑ กรกฎาคม ๒๕๕๕

^{๔๔๕} สัมภาษณ์, นางสาวเขาวภา นามคุณ, ธุรกิจส่วนตัว, ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๕

^{๔๔๖} สัมภาษณ์, คุณตาสุบิน แก้วแรมเรือน, ผู้นำชุมชน, ไวยาวัจกร, ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๕

^{๔๔๗} สัมภาษณ์, นายสุรพล บัวศรียอด,หมอยาแผนโบราณ, ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๕

^{๔๔๘} สัมภาษณ์, นายสุรรัตน์ ศิลาภิรักษ์,เลขานุการกลุ่มออมทรัพย์ฯ,นายหนูพา ญาณศิริ,ธุรกิจส่วนตัว, ๑

กรกฎาคม ๒๕๕๕

^{๔๔๙} สัมภาษณ์, นางสาวประครอง ลาสิงห์หาญ,นักศึกษา, ๑ กรกฎาคม ๒๕๕๕

^{๔๕๐} สัมภาษณ์, นางสาวพิชญา บัวศรียอด,นักศึกษา, ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๕

^{๔๕๑} สัมภาษณ์, นางสาวอารีย์ จันดี,นักศึกษา, ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๕

^{๔๕๒} สัมภาษณ์,เด็กหญิงฐานิกา ส่องแสง,นักเรียน,๑ กรกฎาคม ๒๕๕๕

ที่ไถชีวิตให้เขาเป็นอิสระคือผลบุญและความสุขของเราและได้บุญหรืออานิสงส์มากที่สุด”^{๔๕๔} นายเอกสิทธิ์ ให้ความเห็นว่า “ให้ธรรมะเป็นทานที่ดีที่สุด (ธรรมะทางจิตใจ) เพราะอะไร การให้ธรรมะเป็นที่มาของอภัยทาน คือเราบอกเขาว่าเป็นคนดีเราพิมพ์หนังสือธรรมะให้เขาพุทธสุภายิตเตือนใจเขาได้บ้าง ถ้าให้ทานครั้งนี้ของเราเป็นผลในครั้งนี้จะอยู่ได้นาน วัตถุที่แก่นั้นแต่จิตใจมีธรรมะจะได้นานกว่า ธรรมะทานจะส่งผลถ้าเราให้อภัยและนิพพาน”^{๔๕๕} การทานสิ่งของเครื่องใช้ เงินเพราะทำให้เราช่วยอะไรหรือช่วยในสิ่งที่เขาขาดเหลือหรือเงินก็จะช่วยให้เขาได้ในสิ่งที่เขาต้องการ^{๔๕๖} นายธีระเดช ให้ความเห็นว่า “บริจาคร่างกาย เพราะร่างกายมนุษย์สำคัญถ้าเราบริจาคไปคนอื่นอาจมีชีวิตอยู่รอดได้ และยังสามารถใช้ประโยชน์ในด้านการศึกษาของแพทย์ จนกระทั่งไปประกอบอาชีพได้”^{๔๕๗}

สรุปว่าจากการลงพื้นที่สัมภาษณ์พบว่าชาวบ้านดอนกลางมีทัศนคติทานที่มีอานิสงส์มากคือทำทานด้วยความบริสุทธิ์ใจ ไม่สร้างความเดือดร้อนให้แก่ตนเองและผู้อื่น การสั่งสอนอบรมคนให้อยู่ในศีลในธรรม (ธรรมทาน) การให้โอกาสคนอื่นได้แก้ไขปรับปรุงจิตใจ (อภัยทาน) และปัจจัยสี่สำคัญเพราะสามารถช่วยเหลือตามความต้องการได้ทันที มีชาวบ้านบางคน ให้ความเห็นว่าทานที่มีอานิสงส์มากที่สุดคือทานอะไรก็ได้ ที่มีความสำคัญและจำเป็นต่อการดำรงชีวิต ทานประเภทนี้ย่อมได้รับอานิสงส์มาก อภัยทานคือการให้โอกาสคน เป็นทานที่มีความสำคัญในขณะนี้ เพื่อความสามัคคี ประองคองกัน และไม่สร้างความแตกแยกหรือเบียดเบียนกัน การศึกษาเล่าเรียนซึ่งพระธรรม การสั่งสอน การอบรม และการแนะนำคนให้มีความประพฤติที่ดีทั้งกายวาจา และใจทานประเภทนี้ย่อมได้อานิสงส์มาก

๓.๓.๒ ประโยชน์สูงสุดของการให้ทาน

ผู้วิจัยได้ลงพื้นที่สัมภาษณ์ ซึ่งประกอบด้วย กลุ่มพระสงฆ์ กลุ่มผู้นำชุมชน กลุ่มผู้นำสถานศึกษาและตัวแทนครู กลุ่มอุบาสกอุบาสิกา และกลุ่มเยาวชน ปรากฏผล ดังนี้

กลุ่มพระสงฆ์พระอธิการประเสริฐ ให้ความเห็นว่า “ได้บุญกุศลการได้บุญกุศลในภพภาคหน้า”^{๔๕๘} พระปิยะวัฒน์ ให้ความเห็นว่า “ได้บุญกุศล”^{๔๕๙} พระอนุชา ให้ความเห็นว่า “ได้ผลบุญกุศลและความสบายใจ”^{๔๖๐}

^{๔๕๔} สัมภาษณ์, นางสาวเวชญา ชะนะ,นักเรียน, ๑ กรกฎาคม ๒๕๕๕

^{๔๕๕} สัมภาษณ์,นายเอกสิทธิ์ โพธิ์ชูชาติ,พนักงานมหาวิทยาลัย, ๑ กรกฎาคม ๒๕๕๕

^{๔๕๖} สัมภาษณ์,นางสาวรัชฎารัตน์ นามเจริญ,นักศึกษา, ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๕

^{๔๕๗} สัมภาษณ์,นายธีระเดช ทองทศ,นักศึกษา, ๒ กรกฎาคม ๒๕๕๕

^{๔๕๘} สัมภาษณ์, พระอธิการประเสริฐ ปญฺญารโ,เจ้าอาวาสวัดบ้านดอนกลาง, ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๕

^{๔๕๙} สัมภาษณ์,พระปิยะวัฒน์จารุฑโม, ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๕

กลุ่มผู้นำชุมชนนายหนูนและนายสุนันให้ความเห็นว่า“เกิดชาตินี้จะได้ร่ำรวยได้ความสบายใจ”^{๔๖๐} นายนิคมและนายจรงค์ดี ให้ความเห็นว่า“มีความสุข สบายใจให้อานิสงส์เกิดขึ้นกับตนเองญาติและครอบครัว”^{๔๖๑} นางไสวและนางยุพินให้ความเห็นว่า“ได้อานิสงส์ต่อไปในภพหน้าและได้บุญได้ความสบายใจ”^{๔๖๒} นางประนพให้ความเห็นว่า“เป็นอานิสงส์แก่ชาตินี้และชาติหน้า”^{๔๖๓} ถ้าเราเต็มใจที่จะให้ทานนั้น ก็จะทำให้เรามีความสุข ความสบายใจในสิ่งที่เราทำ”^{๔๖๔} นายพตให้ความเห็นว่า“ทำให้จิตใจเบิกบาน”^{๔๖๕} และประโยชน์สุขในปัจจุบัน”^{๔๖๖} มีความสุขแค่ชาติปัจจุบัน”^{๔๖๗} ประโยชน์สุขในปัจจุบัน”^{๔๖๘}

กลุ่มผู้นำสถานศึกษาและตัวแทนครูนายพงษ์สินให้ความเห็นว่า“การทำให้เราสุขกายสบายใจ ทั้งในชาตินี้และชาติหน้า”^{๔๖๙} นายสมศักดิ์ ให้ความเห็นว่า“ ทำให้มีความสุขใจ ประหนึ่งว่าเราได้สะสมความดีไว้”^{๔๗๐} นางพรณีและนายสังข์ทอง ให้ความเห็นว่า“ประโยชน์ด้านจิตใจ ทำให้สบายเวลามีความทุกข์ เข้าวัดสบายใจ”^{๔๗๑}

กลุ่มตัวแทนอุบาสก-อุบาสิกา นางบุญทอง ให้ความเห็นว่า “ชาตินี้ได้อานิสงส์ได้ความสบายใจ”^{๔๗๒} นางลำดวน นายสุพลและนางบุญสนอง ให้ความเห็นว่า “ “ผลบุญที่ได้ทำไปจะพบพระนิพพาน พบเจอกับความสุข”^{๔๗๓} และความสบายใจทั้งชาตินี้ชาติหน้า”^{๔๗๔} นางบุญเดิมและ

^{๔๖๐} สัมภาษณ์, พระอนุชา มะโล (จิตสาโร), ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๕

^{๔๖๑} สัมภาษณ์, นายหนูน สบแสงและนายสุนัน สายเนตร, ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๕

^{๔๖๒} สัมภาษณ์, นายนิคม สิริมาและนายจรงค์ดี จำปาชุม, ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๕

^{๔๖๓} สัมภาษณ์, นางไสว มะลิวงศ์และนางยุพิน จันดี, ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๕

^{๔๖๔} สัมภาษณ์, นางประนพ จำทอง, ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๕

^{๔๖๕} สัมภาษณ์, นางแก่นจันทร์ คำมุงกุล, ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๕

^{๔๖๖} สัมภาษณ์, นายพต คำพะทา, ผู้ใหญ่บ้าน หมู่ ๗, ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๕

^{๔๖๗} สัมภาษณ์, นายอำนาจ ทุมมากรณ์, ส.อบจ., ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๕

^{๔๖๘} สัมภาษณ์, นายบุญาย สายบัว, ผช.ผู้ใหญ่บ้าน หมู่ ๗, ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๕

^{๔๖๙} สัมภาษณ์, นายกรังศรี ศรีสมบุตร, ผู้ใหญ่บ้าน หมู่ ๘, ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๕

^{๔๗๐} สัมภาษณ์, นายพงษ์สิน มุ่งหมาย, ข้าราชการครู, ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๕

^{๔๗๑} สัมภาษณ์, นายสมศักดิ์ ก้อนทองดี, ข้าราชการบำนาญ, ๒ กรกฎาคม ๒๕๕๕

^{๔๗๒} สัมภาษณ์, นางพรณีจันทร์ดี, นายสังข์ทอง บุรีสาร, ข้าราชการครู, ๑ กรกฎาคม ๒๕๕๕

^{๔๗๓} สัมภาษณ์, นางบุญทอง แก้วประดับ, ค้าขาย, ๑ กรกฎาคม ๒๕๕๕

^{๔๗๔} สัมภาษณ์, นางลำดวน โลหิตะ, เกษตรกร, นายสุพล บัวศรียอด, หมอแผนโบราณ, และนางบุญสนอง พวงสันเทียะ, อสม., ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๕

^{๔๗๕} สัมภาษณ์, นายหนูพา ญาณศิริ, ๑ กรกฎาคม ๒๕๕๕

นางโศดาให้ความเห็นว่า “คือประโยชน์สูงสุดจากการให้ทานชาติหน้าได้อานิสงส์ให้เจ้ากรรมนายเวรให้หมดไปอุทิศ”^{๔๗๖} นางเนาวรัตน์ ให้ความเห็นว่า “แบ่งปัน ให้ทุกคนที่พบเห็น เพราะทำไปแล้วคือความสุขทางใจ”^{๔๗๗} นางสาวเยาวภา ให้ความเห็นว่า “บุญส่งผลในชาตินี้และภพหน้า”^{๔๗๘} นางสาวเพ็ญศรี ให้ความเห็นว่า “ทำให้ตนเองมีความสุข คนได้ทานก็จะมีความสุข พ้นจากทุกข์”^{๔๗๙} คุณตาสุบิน ให้ความเห็นว่า “ผลต่อจิตใจ ทำให้สบายใจ มีความสุข สุขภาพไม่ค่อยได้เจ็บไข้ได้ป่วย”^{๔๘๐} นายสุรัตน์ ให้ความเห็นว่า “คือความสุขกายสุขใจ ประารถนาสิ่งใดขอให้สำเร็จสมตามความปรารถนา”^{๔๘๑}

กลุ่มเยาวชนนางสาวอาภาภรณ์และนางสาวพิชญา ให้ความเห็นว่า “ทำให้มีความสุข กายสบายใจ ซึ่งก็จะส่งผลชีวิตดำเนินไปอย่างมีความสุขรวมทั้งเป็นการให้ผู้อื่นมีความสุข”^{๔๘๒} นายเอกสิทธิ์ ให้ความเห็นว่า “ความสุข ความสบายใจอยู่ที่ใจ พระพุทธเจ้าลงมาหลายวิธี เราต้องทำเอาปฏิบัติเอา เคยลอง เคยผิดหวัง ท่านพุทธทาสบอก อย่าคิดหวัง ให้แล้วสบายใจแค่นั้นพอ”^{๔๘๓} นางสาวเวชญา ให้ความเห็นว่า “ได้บุญได้กุศล”^{๔๘๔} นายธีระเดช ให้ความเห็นว่า “นิพพาน การปล่อยวาง การละทิ้งทุกอย่าง”^{๔๘๕} นางสาวรัชฎารัตน์และนางสาวอารีย์ ให้ความเห็นว่า “การได้บุญการทำให้ชีวิตจิตใจดี สงบร่มเย็น”^{๔๘๖} ได้ช่วยเหลือเพื่อนมนุษย์^{๔๘๗} การได้บุญ^{๔๘๘} คิดแค่ปัจจุบัน มีความสุข มีความพยายามก้าวหน้า^{๔๘๙}

^{๔๗๖} สัมภาษณ์,นางบุญเต็ม เวฬุวนารักษ์,นางโศดา กำมุงกุล,เกษตรกร,๑ กรกฎาคม ๒๕๕๕

^{๔๗๗} สัมภาษณ์,นางเนาวรัตน์ กุจะพันธ์,ค้าขาย,๑ กรกฎาคม ๒๕๕๕

^{๔๗๘} สัมภาษณ์,นางสาวเยาวภา นามคุณ,ธุรกิจส่วนตัว,๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๕

^{๔๗๙} สัมภาษณ์,นางสาวเพ็ญศรี โลหิตะ,ส.อบต.,๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๕

^{๔๘๐} สัมภาษณ์,คุณตาสุบิน แก้วแรมเรือน,ผู้นำชุมชน,ไวยาวังกร,๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๕

^{๔๘๑} สัมภาษณ์,นายสุรัตน์ ศิลารักษ์,เลขาฯ กลุ่มออมทรัพย์ฯ,๑ กรกฎาคม ๒๕๕๕

^{๔๘๒} สัมภาษณ์, นางสาวอาภาภรณ์ผสมกล้าและนางสาวพิชญา บัวศรียอด,นักศึกษา,๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๕

^{๔๘๓} สัมภาษณ์,นายเอกสิทธิ์ โพธิ์ชูชาติ,พนักงานมหาวิทยาลัย,๑ กรกฎาคม ๒๕๕๕

^{๔๘๔} สัมภาษณ์,นางสาวเวชญา ชะนะ,นักศึกษา,๑ กรกฎาคม ๒๕๕๕

^{๔๘๕} สัมภาษณ์,นายธีระเดช ทองทศ,นักศึกษา,๒ กรกฎาคม ๒๕๕๕

^{๔๘๖} สัมภาษณ์, นางสาวรัชฎารัตน์ นามเจริญและนางสาวอารีย์ จันดี,นักศึกษา,๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๕

^{๔๘๗} สัมภาษณ์, นางสาวประครอง ลาสิงห์หาญ,นักศึกษา,๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๕

^{๔๘๘} สัมภาษณ์, นางสาวพัชร จันดี,นักศึกษา,๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๕

^{๔๘๙} สัมภาษณ์,เด็กหญิงฐานิกา ส่องแสง,นักเรียน,๑ กรกฎาคม ๒๕๕๕

สรุปว่าจากการลงพื้นที่สัมภาษณ์พบว่าชาวบ้านดอนกลางมีทัศนคติต่อประโยชน์สูงสุดของการให้ทานว่า คือ ความสุขที่เกิดจากให้ ได้เป็นบุญกุศลทั้งในปัจจุบันชาติ และอนาคต เกิดชาติหน้าจะได้ร่ำรวย มีความพร้อมทุกอย่าง กระทั่งความสบายใจประโยชน์สูงสุดคือการสะสมเสบียงไว้เพื่อเตรียมพร้อมในการออกเดินทางทั้งในปัจจุบันชาติ หรืออนาคตชาติ ให้มีความสำคัญกับพระนิพพานทำให้มีความสุขกาย สบายใจ ซึ่งก็จะส่งผลชีวิตดำเนินไปอย่างมีความสุขรวมทั้งเป็นการให้ผู้อื่นมีความสุขด้วย ซึ่งภาษาสมัยใหม่ว่า เป็นการเฉลี่ยความสุขให้กัน

๓.๘ สรุป

ชาวบ้านดอนกลาง ตำบลธาตุ อำเภวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี เป็นชาวบ้านที่ยึดถือขนบธรรมเนียมประเพณีการปฏิบัติเกี่ยวกับความเชื่อและศรัทธาในพระธรรมคำสอนของพระพุทธศาสนา มิได้ละเลยต่อความเป็นพุทธศาสนิกชนที่ดี คือยังให้ทาน ทำบุญ แต่พระภิกษุสงฆ์ตลอดมา แม้ว่าในปัจจุบันความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีจะเพิ่มขึ้น การใช้ชีวิตเริ่มปรับเปลี่ยนไปตามยุคสมัยที่ก้าวผ่าน ไปตามกระแสโลกาภิวัตน์แล้วก็ตาม การทำบุญให้ทานก็ยังเหนียวแน่นคงอยู่คู่ไปกับจิตใจของชาวบ้านเสมอ

ทานคือการให้ที่ดูเหมือนว่าส่วนใหญ่ของคนในหมู่บ้านเข้าใจกันตรงกัน เช่นให้ทานกับพระด้วยการตักบาตรทุกเช้าและไปวัด การให้ทานของชาวบ้านที่นี่ดูยังเป็นการให้ทานที่เป็นพื้นฐาน คือ บัณฑิต ๔ สิ่งของ เครื่องใช้ พวกอุปโภคบริโภค เน้นและคุ้นเคยกับวิถีปฏิบัติแห่งวัฒนธรรมสมัยก่อนมานานมาก แต่ ณ ปัจจุบัน ทานของชาวบ้านเริ่มมีความหมายที่กว้างขึ้น ไม่จำกัดเหมือนสมัยก่อน เช่นให้ความช่วยเหลือ ให้ความมีน้ำใจให้การแบ่งปัน ให้คำปรึกษา ให้ความศรัทธา เพื่อสร้างบุญบารมีบุคคลที่ชาวบ้านส่วนใหญ่ให้ทานจะแบ่งได้ ๕ กลุ่ม คือ ๑) พระสงฆ์ โดยให้เหตุผลว่าเป็นผู้ทรงศีล มีความประพฤติถูกต้อง ดำเนินชีวิตตามหลักธรรมคำสอนของพระพุทธศาสนา ๒) ญาติ เช่น พ่อแม่ ครูบาอาจารย์และมิตรสหาย เนื่องจากท่านเหล่านี้ เปรียบเหมือนดังพระอรหันต์ ๓) คนชรา คนพิการ คนยากจน เด็กกำพร้า (๔) หน่วยงานต่างๆ เช่น มูลนิธิ โรงพยาบาล โรงเรียน มหาวิทยาลัย ฯลฯ และ (๕) สัตว์เลี้ยงทั่วไปชาวบ้านดอนกลางมองการให้ทานเป็นส่วนหนึ่งของชีวิต การให้จึงมีวัตถุประสงค์มากมายแล้วแต่บุคคล เช่น เพราะความสงสาร อยากช่วยเหลือ อยากได้บุญกุศล อยากมีความสุขปรารถนาสวรรค์ พระนิพพานอีกอย่างเคยเห็นพ่อแม่ ตายพาปฏิบัติ ถือเป็นธรรมเนียมประเพณีที่ต้องทำสืบกันมา และส่วนหนึ่งมาจากจิตสำนึกที่ถูกปลูกฝังของคนในครอบครัวเพื่อสืบทอดวัฒนธรรมพระพุทธศาสนา และเห็นใจในฐานะที่เป็นเพื่อนมนุษย์ด้วยกัน

นอกจากนี้ยังให้ทานตามหลักศาสนาของชาวพุทธแล้ว บ้านดอนกลางมีเหตุให้ทานคือ ๑)เลือกก่อนให้ ๒)คิดก่อนให้ ๓)ให้ตามความเหมาะสม ๔)ดูจากบุคลิกภาพลักษณะ ๕)ให้ตามฤดูกาล มีการคัดเลือกผู้รับทานและผู้ให้ทาน ผู้รับทาน แบ่งได้ ๒ กลุ่ม คือ กลุ่มที่ไม่เลือกผู้รับทาน กับกลุ่มที่เลือกผู้รับทานเช่น พระสงฆ์ เลือกคนที่ยากจน คนด้อยโอกาส ผู้ที่เดือดร้อนขาดแคลน คนขอทาน เด็กกำพร้า คนพิการ และบุคคลที่น่าเชื่อถือมากที่สุดไว้ใจที่สุด มียกเว้นว่า คนดื่มสุรา คนขี้ยา ไม่มีคุณสมบัติเป็นผู้รับทาน ส่วนผู้ให้ทาน ควรเป็นผู้มีจิตใจกว้างขวาง สะอาด บริสุทธิ์ ทำแล้วไม่สร้างความเดือดร้อนให้กับตัวเองและครอบครัว ควรเป็นคนดี มีเจตนาจะให้ แบ่งปัน และมีความพอเพียง ควรเป็นผู้ไม่มีความเดือดร้อน มีจิตใจใสสะอาด บริสุทธิ์ ควรมีจิตใจงาม มีศีล สร้างศรัทธาด้วยความบริสุทธิ์ ไม่คิดจะเอาเปรียบ (เอาหน้า) หรือสร้างความเดือดร้อนให้กับคนอื่น เป็นคนมีความเมตตา ชอบทำทาน เป็นผู้มีบุญ บารมีสูง มีบุญเก่า ควรเป็นผู้ประกอบศรัทธา มีศีล สุจริต ไม่โกงไม่ลักขโมย มีวุฒิภาวะสูง น่าเคารพนับถือ ต้องเป็นเหมือนพระภิกษุหรือมีจิตใจเหมือนพระ และมีความแตกต่างไปตามวิถีชีวิต และความเป็นอยู่ ให้ความสำคัญด้านเจตนา และความเมตตาต่อทุกๆ ชีวิต และมีบางกลุ่มที่ให้ความเห็นว่าไม่จำกัดคุณสมบัติผู้ให้ทานทุกคนสามารถทำทานได้

วิธีให้ทานของชาวบ้านดอนกลาง ก่อนให้ทาน ขณะให้ทาน หลังให้ทาน ชาวบ้านดอนกลาง รู้สึกยินดีและปีติ มีความดีใจ และเบิกบานใจ โดยมีเจตนาเป็นที่ตั้ง เพราะการให้ไม่จำเป็นต้องเป็นเรื่องทรัพย์สินเงินทอง ถ้าใจเจตนาแล้ว ทานที่ให้ยังสร้างพลังแห่งความสุข การให้ล้วนแต่ผ่านการคัดเลือกเป็นอย่างดี มีความเหมาะสม ถึงแม้จะทำด้วยตนเองหรือฝากกับคนอื่นก็ตาม สิ่งของที่ต้องสุจริตไม่ลักขโมยและตามกาลเวลา เป็นการให้ทานที่ไม่ดี ส่วนการให้ทานที่ไม่ดีนั้นคือ สิ่งของที่ลักขโมยมา ทานที่ให้แล้วสร้างความทุกข์ภายหลังเพราะทำเกินกำลังและบางคนเพื่อเอาหน้าเอาตาไม่ควรที่จะทำอย่างยิ่ง และอานิสงส์ของทานที่มีมากคือทำทานด้วยความบริสุทธิ์ใจ ไม่สร้างความเดือดร้อนให้แก่ตนเองและผู้อื่น การสั่งสอน อบรมคนให้อยู่ในศีลในธรรม (ธรรมทาน) การให้อภัยกัน ไม่ถือโทษโกรธกัน การรักษาศีล ๕ (อภัยทาน) ทานประเภทนี้ย่อมได้รับอานิสงส์มาก ไม่สร้างความแตกแยกหรือเบียดเบียนกัน มีความสามัคคี ประองคองกัน

ประโยชน์สูงสุดของการให้ทานของชาวบ้านดอนกลางคือ ความสุขที่เกิดจากการให้ ได้เป็นบุญกุศลทั้งในปัจจุบันชาติ และอนาคต เกิดชาติหน้าจะได้ร่ำรวย มีความพร้อมทุกอย่าง กระทั่งความสบายใจ ประโยชน์สูงสุดคือการสะสมเสบียงไว้เพื่อเตรียมพร้อมในการออกเดินทางทั้งในปัจจุบันชาติ หรืออนาคตชาติ ให้ความสำคัญกับพระนิพพานทำให้มีความสุขกาย สบายใจ ซึ่งก็จะส่งผลชีวิตดำเนินไปอย่างมีความสุขรวมทั้งเป็นการให้ผู้อื่นมีความสุขด้วย ซึ่งภาษาสมัยใหม่เรียกว่าเป็นการเฉลี่ยความสุขให้กัน

ในวิถีชีวิตของชาวบ้านดอนกลางในปัจจุบัน ที่เปลี่ยนจากชุมชนเล็กๆ จนกระทั่งเป็นชุมชนขนาดกลาง จึงพาตระหนักถึงความสำคัญของการเป็นผู้ให้ วัฒนธรรมการเคารพผู้อาวุโส การขอพร และคำสั่งสอนให้ประพฤติปฏิบัติให้ถูกต้องตามทำนองคลองธรรม ยังมีให้เห็นอยู่เป็นประจำ ยังคงเหนียวแน่นกับการเข้าวัดฟังธรรม เป็นตัวอย่างให้เห็นและปฏิบัติตาม อยู่เสมอ แม้ว่าทุกวันนี้ผู้อาวุโส หรือผู้นำชุมชน ลดน้อยถอยลงแต่ยังมีคนรุ่นใหม่ที่มีการศึกษาและคนที่ได้รับการปลูกฝังให้รักษานับขนบธรรมเนียม ประเพณีที่ถูกต้อง ยังพากันยึดถือตามฮีตคลองของรุ่นเก่า ที่น่าจะเรียกว่า เป็นการส่งผ่านความเชื่อความศรัทธาของรุ่นต่อรุ่น เป็นการแสดงให้เห็นว่า การให้แม้เป็นเพียงจุดเริ่มต้นเล็กๆ ที่อาจไม่มีใครคิด แต่นั่นคือจุดเริ่มต้นที่ยิ่งใหญ่ของคนในสังคม คนในประเทศ

ดังนั้น การให้ทานจึงเป็นก้าวแรกแห่งการพัฒนาคุณภาพชีวิต ให้ตระหนักในประโยชน์สุขที่เกิดจากการให้ ส่งเสริมให้ทุกคนรักการให้ เป็นผู้ให้อยู่เสมอ จนมีการให้เป็นหลักสำคัญในการดำเนินชีวิต ซึ่งจะทำให้ประสบความสุข ความสำเร็จ มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นในที่สุด (จากส่วนหนึ่ง ในหนังสือ ทานก้าวแรกแห่งการพัฒนาคุณภาพชีวิต)